

ZAPAD BANKA AD PODGORICA

PRIMLJENO RECEIVED

Oznaka/Ref: Datum/Date:
1082/2024 11. 04. 2024

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Finansijski iskazi za 2023. godinu

i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 5
IZJAVA O ODGOVORNOSTI RUKOVODSTVA	6
FINANSIJSKI ISKAZI	
Bilans uspjeha	7
Iskaz o ukupnom ostalom rezultatu	8
Bilans stanja	9
Iskaz o promjenama na kapitalu	10
Iskaz o novčanim tokovima	11
Napomene uz finansijske iskaze	12 - 117
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA	1 - 53

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Zapad banke AD, Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza “Zapad banka” a.d., Podgorica (u daljem tekstu: “Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine i bilans uspjeha, iskaz o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske iskaze koje sadrže materijalne računovodstvene politike i ostala obelodanjivanja.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2023. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (“MSFI računovodstveni standardi”).

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji (“Službeni list Crne Gore”, br. 001/17) i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku našeg izvještaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza*. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (“IESBA Kodeks”) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom rasuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih iskaza za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini i formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne izražavamo zasebno mišljenje o ovim pitanjima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Zapad banke AD, Podgorica (Nastavak)

Ključna revizijska pitanja (Nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Primijenjene procedure revizije
1. Adekvatnost obezvrjeđenja plasmana po kreditima i vanbilansnih izloženosti Napomene 3.7.9, 7, 15.2, 25 uz finansijske iskaze	

Odmjeravanje troškova umanjena vrijednosti kredita i rezervisanja za vanbilansne izloženosti smatra se ključnim revizijskim pitanjem jer određivanje pretpostavki za očekivane kreditne gubitke zahtijeva značajan nivo profesionalnog rasuđivanja od strane rukovodstva Banke.

Potraživanja po kreditima i plasmanima dužnicima su, na dan 31. decembra 2023. godine, iznosila EUR 98.419 hiljada (EUR 70.148 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti ovih potraživanja iznosio EUR 1.647 hiljada na dan 31. decembra 2023. godine (EUR 1.423 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine). Ova rezervisanja za gubitke predstavljaju najbolju procjenu rukovodstva u pogledu očekivanih gubitaka za kreditni portfolio na datum bilansa stanja.

Ključne oblasti rasuđivanja uključuju tumačenje zahtjeva za obračun obezvrjeđenja u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9: Finansijski instrumenti, što se odražava na model očekivanih kreditnih gubitaka Banke, identifikaciju izloženosti kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (za koje se očekivani kreditni gubitak računa tokom cijelog životnog vijeka finansijskog instrumenta), parametre i pretpostavke koje se koriste u modelu očekivanih kreditnih gubitka, kao što je finansijsko stanje druge ugovorne strane i očekivani budući novčani tokovi, kao što je obelodanjeno u 3.7.9, 7, 15.2, 25 kao i procjene i pretpostavke očekivanih ishoda u scenarijima pri obračunu obezvrjeđenja za individualno procijenjene plasmane.

Mogući ishodi zasnivaju se na diskontovanim novčanim tokovima efektivnom kamatnom stopom za individualno procijenjene plasmane i uključuju procjenjivanje i druge kompleksne oblasti, kao što su indikatori obezvrjeđenja, vjerovatnoće relevantnih scenarija za očekivane buduće novčane tokove i prognoze samih novčanih tokova, uključujući realizaciju sredstava obezbjeđenja.

Rukovodstvo Banke je objelodanilo dodatne informacije u napomenama uz finansijske iskaze, i to napomene 3.7.9, 7, 15.2, 25.

Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja poslovanja bankarskog sektora, ispitali smo troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za vanbilansne izloženosti, i procijenili primijenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizijskog pitanja.

Naše revizorske procedure su obuhvatile sljedeće elemente:

- Procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka (ECL) za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove dužnika;
- Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji uključuju pretpostavke korišćene u modelima očekivanog kreditnog gubitka koji su primijenjeni u rasporedu u nivoe kreditnog kvaliteta. Testiranje pretpostavki koje se primjenjuju da bi se utvrdila dvanaestomjesečna i višegodišnja vjerovatnoća neispunjavanja obaveza (PD i mPD) i utvrđivanje ovih vjerovatnoća, uključujući i provjeru primjene forward looking komponente. Provjera metode primijenjene za dobijanje vjerovatnoće gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja (LGD);
- Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza na bazi uzorka koji potvrđuju korišćene pretpostavke za troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za vanbilansne izloženosti, uključujući provjeru primijenjenog CCF, vrednovanje sredstava obezbjeđenja, korišćene hair-cut-ove i očekivane periode naplate i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita;
- Analiza ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke;
- Procjena adekvatnosti određenih odluka rukovodstva Banke u poređenju sa određenim makro prognozama primijenjenim u modelima očekivanog kreditnog gubitka;
- Evaluacija primijenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji;
- Procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim iskazima.

Na bazi sprovedenih revizijskih procedura, nismo identifikovali značajne nalaze u odnosu na adekvatnost obezvrjeđenja kreditnih plasmana, kao i rezervisanja za vanbilansne izloženosti, na dan 31. decembra 2023. godine.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Zapad banke AD, Podgorica (Nastavak)

Ostale informacije sadržane u godišnjem Izvještaju menadžmenta Banke

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju godišnji Izvještaj menadžmenta (koji ne uključuje finansijske iskaze i Izvještaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine. Naše mišljenje o finansijskim iskazima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uvjeravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih iskaza, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih iskaza ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa godišnjim Izvještajem menadžmenta, sproveli smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li je godišnji Izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih iskaza, po našem mišljenju:

- informacije objelodanjene u godišnjem Izvještaju menadžmenta za 2023. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim iskazima Banke za 2023. godinu;
- godišnji Izvještaj menadžmenta za 2023. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtijeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Banke.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Zapad banke AD, Podgorica (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz, ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Vršimo procjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u našem izvještaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne poslovne promjene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Zapad banke AD, Podgorica (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza (Nastavak)

Mi saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Takođe, mi dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i, gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u našem izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milovan Popović.

Podgorica, 10. april 2024. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

Vesko Knežević

Izvršni direktor/ovlašćeni revizor

Danilo Knežević
Ovlašćeni revizor

IZJAVA O ODGOVORNOSTI RUKOVODSTVA

Rukovodstvo Banke potvrđuje svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja Zapad banke AD Podgorica na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine, kao i pratećih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kako bi se dao istinit i pravilan prikaz sredstava i obaveza Zapad banke AD Podgorica na dan 31. decembra 2023. godine, kao i finansijskog rezultata za godinu koja se tada završila.

Rukovodstvo potvrđuje dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i da su računovodstvene procjene izrađene u skladu s načelima opreznosti i dobrog finansijskog upravljanja. Takođe, potvrđuje da su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja.

Uprava Banke

Mladen Rabrenović
Predsjednik Upravnog odbora

Belkisa Zoronjić
Član Upravnog odbora

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)***BILANS USPJEHA**

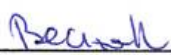
Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od kamata i slični prihodi	3.1., 6.	10.143	5.786
Prihodi od kamata na obezvrijeđene plasmane	3.1., 6.	401	436
Rashodi od kamata i slični rashodi	3.1., 6.	(1.631)	(1.060)
NETO PRIHODI OD KAMATA		8.913	5.162
Prihodi od naknada i provizija	3.2., 8.	4.427	2.701
Rashodi naknada i provizija	3.2., 8.	(1.639)	(1.256)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA		2.788	1.445
Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja fin. instrumenata koji se ne vrednuju po FV kroz bilans uspjeha		-	(114)
Neto dobitak / gubitak od fin. instrumenata iskazanih po FV kroz bilans uspjeha, a koji se ne drže radi trgovanja		-	-
Neto dobiti od kursnih razlika	3.3.	715	602
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine		(2)	-
Ostali prihodi		73	73
Troškovi zaposlenih	3.15., 9	(4.457)	(3.417)
Troškovi amortizacije	10	(837)	(744)
Opšti i administrativni troškovi	11	(2.156)	(1.675)
Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvrđenja fin. instrumenata koji se ne vrednuju po FV kroz bilans uspjeha	3.7.9., 7	(864)	(531)
Ostali rashodi		(13)	(20)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		4.160	781
Porez na dobit	3.4., 12.	(648)	(121)
NETO DOBITAK		3.512	660

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

U Podgorici,

28. mart 2024. godine

Vesna Kovačević
Direktor sektora finansija

Mladen Rabrenović
Predsjednik Upravnog odbora

Belkisa Zoronjić
Član Upravnog odbora

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM OSTALOM REZULTATU

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

	<u>Napomena</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Neto profit		3.512	660
Pozitivni efekti promjene vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	-
Negativni efekti promjene vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	(7.462)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali ukupan rezultat perioda			896
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali ukupan rezultat perioda		-	-
Ukupan ostali rezultat tekućeg perioda		-	(6.566)
UKUPAN REZULTAT TEKUĆEG PERIODA		3.512	(5.906)

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

U Podgorici,

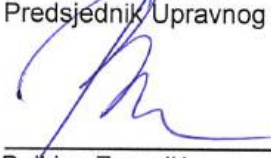
28. mart 2024. godine

Vesna Kovačević
Direktor sektora finansija

Mladen Rabrenović
Predsjednik Upravnog odbora

Belkisa Zoronjić
Član Upravnog odbora

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)***BILANS STANJA**

Na dan 31. decembar 2023. godine

	<u>Napomena</u>	<u>31. decembra 2023.</u>	<u>31. decembra 2022.</u>
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	3.7., 14	62.002	106.172
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		256.882	127.926
Kredit i potraživanja od banaka	3.7., 15.1	38.474	36.881
Kredit i potraživanja od klijenata	3.7., 15.2	96.772	68.725
Hartije od vrijednosti	3.7., 16.2	121.600	22.281
Ostala finansijska sredstva		36	39
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		256.882	104.994
Hartije od vrijednosti	3.7., 16.1	0	104.994
Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	22	0	0
Investicione nekretnine	3.10., 17	574	652
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.8,3.11., 18	3.926	3.935
Nematerijalna sredstva	3.9.,19	150	191
Tekuća poreska sredstva		6	24
Odložena poreska sredstva	12	2	968
Ostala sredstva	20	442	227
UKUPNA SREDSTVA		324.020	345.089
OBAVEZE			
Fin. obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		292.897	328.308
Depoziti banaka	21.1	5	6
Depoziti klijenata	21.1	289.673	324.827
Kredit klijenata, koji nisu banke	3.12., 21.2	3.217	3.475
Ostale finansijske obaveze		2	-
Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite	22	0	21
Rezerve	3.14.	416	179
Tekuće poreske obaveze	12	653	128
Odložene poreske obaveze	12	0	2
Ostale obaveze	23	9.400	6.601
Subordinisani dug		-	-
UKUPNE OBAVEZE		303.366	335.239
KAPITAL			
Akcijski kapital	3.13. 24	15.500	15.500
Neraspoređena dobit		1.642	982
Dobit tekuće godine		3.512	660
Ostale rezerve		0	(7.292)
UKUPAN KAPITAL		20.654	9.850
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		324.020	104.994
VANBILANSNA EVIDENCIJA	3.16. 25	297.414	235.313

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

U Podgorici, 28 mart 2024. godine

Becstak
 Vesna Kovačević
 Direktor sektora finansija

Mladen Fabrenović
 Predsjednik Upravnog odbora

Belkisa Zoronjić
 Član Upravnog odbora

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)***ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE**

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	9.643	7.304
Odlivi po osnovu kamata i slični prihodi	(1.500)	(906)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	4.761	2.959
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(1.639)	(1.256)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače	(7.157)	(5.606)
Povećanje kredita i ostale aktive	(36.166)	(17.941)
Prilivi/(odlivi) po osnovu depozita i ostalih obaveza	(32.331)	123.413
Plaćeni porez	(122)	(62)
Ostali prilivi	73	73
Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(64.438)	107.978
GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Kupovina nekretnina i opreme	(371)	(152)
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(30)	(12)
Državni zapisi i ostale hartije od vrijednosti	14.179	(37.793)
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	13.778	(37.957)
TOKOVI GOTOVINE IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Povećanje/(smanjenje) pozajmljenih sredstava	(258)	947
Emisija običnih akcija	-	3.000
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(258)	3.947
Efekat kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	715	602
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	(50.203)	74.570
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	141.762	67.192
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (napomena 14)	91.559	141.762

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

U Podgorici,

28. mart 2024. godine

Vesna Kovačević
Direktor sektora finansija
Mladen Rabrenović
Predsjednik Upravnog odbora
Belkisa Zoronjić
Član Upravnog odbora

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)***ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU**

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Rezerve</u>	<u>Neraspoređena dobit</u>	<u>UKUPNO</u>
Stanje 1.1.2022.godine	12.500	618	1.252	12.370
Emisija akcija	3.000	-	-	3.000
Efekti promjena od vrijednosti HoV	-	(6.566)	-	(6.566)
Dobit tekućeg perioda	-	-	660	660
Stanje na dan 31.12.2022. godine	15.500	(7.292)	1.642	9.850
Emisija akcija	-	-	-	-
Efekti promjena od vrijednosti HoV	-	7.292	-	7.292
Dobit tekućeg perioda	-	-	3.512	3.512
Stanje na dan 31.12.2023. godine	15.500	-	5.154	20.654

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

U Podgorici,

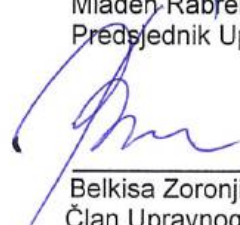
28. mart 2024. godine

Vesna Kovačević
Direktor sektora finansija

Mladen Rabrenović
Predsjednik Upravnog odbora

Belkisa Zoronjić
Član Upravnog odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

Zapad banka AD Podgorica (u daljem tekstu: Banka) je osnovana 24. februara 2015. godine, a 06. marta 2015. godine je registrovana kao akcionarsko društvo kod Centralnog Registra Privrednih Subjekata u Podgorici – registarski broj 4-0009448, a na osnovu Licence izdate od strane Centralne banke Crne Gore, Rješenjem Obr.01.01-4014/67-3 od 30.01.2015.godine.

Banka je kod Komisije za tržište kapitala upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 531 (Rješenje broj 02/3-1/2-15 od 25.03.2015. godine).

Svoje finansijsko poslovanje Banka obavlja preko transkacionog računa broj 907-57001-31 kod Centralne banke Crne Gore – Platni promet.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju, Statutom i Rješenjem Centralne banke Crne Gore broj O.br. 0101-4014/67-3 od 30.01.2015. godine, Banka pored bankarskih može da obavlja i sljedeće poslove:

- izdavanje garancija i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza;
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeiting i dr);
- izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- poslove sa hartijama od vrijednosti;
- trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta:
 - stranim sredstvima plaćanja, uključujući i mjenjačke poslove
 - finansijskim derivatima;
- depozitne poslove;
- izradu analiza i davanje i informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava, preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja;
- iznajmljivanje sefova.

Shodno Rešenju Komisije za tržište kapitala broj 03/9-1/2-19 od 16.05.2019. godine Banka je dobila dozvolu za pružanje investicionih usluga i obavljanja investicionih aktivnosti. Shodno navedenom rješenju Banka može da pruža sledeće investicione usluge i obavlja investicione usluge iz člana 206 stav 1 Zakona o tržištu kapitala („Sl.list Crne Gore”, br. 01/18):

- prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
- izvršenje naloga za račun klijenata;
- trgovanje za svoj račun;
- upravljanje portfeljem;
- investiciono savjetovanje,

Banka može da pruža i sledeće pomoćne investicione usluge iz člana 206 stav 2 Zakona o tržištu kapitala („Sl.list Crne Gore”, br. 01/18):

- čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući kastodi usluge i sa tim povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima ;
- odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit.

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE (Nastavak)

Banka shodno Zakonu o kreditnim institucijama koji je u primjeni od 01.01.2022. godine, te važećim Statutom Banke obavlja bankarske usluge primanja depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita iz tih sredstava, za svoj račun i druge osnovne i dodatne finansijske usluge u Crnoj Gori i to:

a) Osnovne finansijske usluge:

1. primanje depozita ili drugih povratnih sredstava;
2. odobravanje kredita, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite i zajmove za finansiranje komercijalnih poslova, otkup potraživanja sa ili bez regresa (faktoring), uključujući izvezno finansiranje na bazi otkupa sa diskontom i bez regresa dugoročnih nedospjelih potraživanja obezbjeđenih finansijskim instrumentima (forfeting);
3. finansijski lizing;
4. pružanje platnih usluga u skladu sa posebnim zakonom;
5. izdavanje garancija ili drugih jemstava;
6. trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta:
 - a. instrumentima tržišta novca (čekovima, mjenicama, certifikatima o depozitu),
 - b. prenosivim hartijama od vrijednosti,
 - c. stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove,
 - d. finansijskim fjučersima i opcijama,
 - e. valutnim i kamatnim instrumentima;
7. usluge neposredno povezane sa poslovima kreditiranja, kao što su: prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih lica i preduzetnika;
8. izdavanje drugih instrumenata plaćanja i upravljanje tim instrumentima, ako se pružanje tih usluga ne smatra pružanjem usluga iz tačke 6 ovog stava, a u skladu sa zakonom;
9. iznajmljivanje sefova;
10. posredovanje pri zaključivanju poslova na novčanom tržištu;
11. učestvovanje u emitovanju finansijskih instrumenata i pružanje usluga vezanih za emitovanje finansijskih instrumenata, u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište kapitala;
12. upravljanje imovinom klijenata i savjetovanje u vezi sa upravljanjem tom imovinom;
13. kastodi usluge, u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište kapitala;
14. savjetovanje pravnih lica u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i sličnim pitanjima
 - a. i pružanje usluga koje se odnose na statusne promjene, sticanje akcija i udjela u drugim društvima;
15. izdavanje elektronskog novca, i
16. investicione i pomoćne usluge i aktivnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a koje ne predstavljaju usluge iz tač. 1. do 15. ovog stava pod a) uz prethodno odobrenje Komisije za tržište kapitala.

b) Dodatne finansijske usluge shodno Zakonu o kreditnim institucijama uz prethodno odobrenje CBCG, Komisije za tržište kapitala ili Agencije za nadzor osiguranja.

2) Banka je dobila potrebna odobrenja za rad i obavljanje sljedećih investicionih usluga i aktivnosti:

- prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata;
- izvršenje naloga za račun klijenta;
- trgovanje za sopstveni račun;
- upravljanje portfoliom;
- investiciono savjetovanje;
- čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata i sa tim povezane usluge
- administriranje novčanim sredstvima klijenata;
- odobravanje kredita ili zajmova investitorima kako bi mogli da izvrše transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata kada je Banka uključena u transakciju.

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE (Nastavak)

Pružanje investicionih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti odnose se na finansijske instrumente iz Zakona o tržištu kapitala, tj. na prenosive hartije od vrijednosti. Banka je ovlaštena da drži novac i/ili finansijske instrumente klijenta kojima pruža investicione usluge i aktivnosti.

Banka je svoje poslovne aktivnosti obavljala u centrali u njenom sjedištu u Podgorici, ulica Moskovska broj 2b/VII sprat, kao i u filijalama Banke u Podgorici na adresi: Podgorica, ulica Moskovska 2a , Nikšiću na adresi: Nikšić, ulica Novice Cerovića bb, Tržni centar Nikšić, 2. sprat, Kotoru , na adresi Put prvoboraca 201, Škaljari, Kotor i u Budvi na adresi Mediteranska 53 TQ Plaza I sprat, Budva.

Banka ima registrovana predstavništva u gradu Odesi u Ukrajini i gradu Beču u Austriji.

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je imala 119 zaposlenih radnika (na dan 31. decembar 2022. godine Banka je imala 100-og zaposlenog radnika).

Organi upravljanja Bankom su: Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Upravni odbor.

STRUKTURA NADZORNOG ODBORA I NJEGOVA TIJELA NA 31.12.2023. godine

I Nadzorni odbor Zapad banke AD Podgorica se sastoji od 5 članova i to:

- Vadim Morokhovski - Predsjednik Nadzornog odbora
- Volodimir Kostelman- zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
- Dejan Marinović- član Nadzornog odbora
- Vitali Migaško- član Nadzornog odbora
- Natalia Njančuk- član Nadzornog odbora

Radna tijela Nadzornog odbora

- Odbor za imenovanja;
- Odbor za primanja;
- Odbor za rizike; i
- Revizorski odbor.

STRUKTURA UPRAVNOG ODBORA I NJEGOVA TIJELA NA 31.12.2023. godine

II Upravni odbor Zapad banke AD Podgorica se sastoji od 3 člana :

- Mladen Rabrenović- Predsjednik Upravnog odbora
- Belkisa Zoronjić- član Upravnog odbora
- Lesia Vykhodsteva- član Upravnog odbora

Radna tijela Upravnog odbora

- Kreditni odbor;
- Odbor za informacioni sistem i operativne rizike;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih utvrđenih finansijskih izvještaja navedene su u napomeni 3 .

2.1. Osnova za sastavljanje finansijskih iskaza

Priloženi finansijski izvještaji Banke za 2023. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Banka je dužna da vodi poslovne knjige, sastavlja knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze i sastavlja i objavljuje finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama ("Službeni list Crne Gore", br. 72/19, 82/20 8/21), propisima donijetim na osnovu ovog zakona i Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MRS/MSFI). Banka je dužna da primjenjuje Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja od datuma koji je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) odredio kao dan početka njihove primjene, ukoliko Centralna banka za određeni MRS/MSFI ne odredi drugi datum kao dan početka njegove primjene.

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 128/20).

2.2. Novi i izmenjeni MSFI računovodstveni standardi čije je stupanje na snagu i primena obavezna u tekućoj godini

Sledeće izmjene i dopune postojećih standarda izdate od strane IASB se obavezno primjenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine i stoga su primjenjive na priložene finansijske izvještaje Banke:

- *MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ koji zamjenjuje MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i naknadne izmjene MSFI 17 koje se bave problemima i izazovima implementacije koji su identifikovani nakon što je MSFI 17 objavljen 2017. godine*

MSFI 17 uvodi sveobuhvatan i konzistentan pristup za računovodstveno obuhvatanje ugovora o osiguranju. Prije MSFI 17, širom svijeta je postojala značajna raznolikost u vezi sa računovodstvenim obuhvatanjem i objelodanjivanjem ugovora o osiguranju, a MSFI 4 je dozvoljavao primjenu mnogih prethodnih računovodstvenih pristupa. MSFI 17 se primjenjuje na sve vrste ugovora o osiguranju i na investicione ugovore sa obilježjem diskrecionog učešća koje entitet izdaje. Dozvoljeno je da ugovori o finansijskim garancijama budu uključeni u djelokrug MSFI 17, ako je entitet prethodno naveo da ih smatra ugovorima o osiguranju.

S obzirom da se MSFI 17 primjenjuje na sve ugovore o osiguranju koje entitet izdaje (sa ograničenim izuzecima od primjene), njegovo usvajanje može imati uticaja i na neosiguravače kao što je Banka. Banka je izvršila analizu svojih ugovora i aktivnosti i zaključila da nema ugovora koji ispunjavaju definiciju ugovora o osiguranju prema MSFI 17, te da usvajanje MSFI 17 nema uticaja na priložene finansijske izvještaje.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)

2.2. Novi i izmenjeni MSFI računovodstveni standardi čije je stupanje na snagu i primena obavezna u tekućoj godini (Nastavak)

- *Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MSFI Izjava o praksi 2 – Objelodanjivanje računovodstvenih politika*

Izmjene imaju za cilj da objelodanjivanje računovodstvenih politika učine informativnijim, tako što zamjenjuju zahtjev za objelodanjivanjem „značajnih računovodstvenih politika“ sa zahtjevom za objelodanjivanjem „materijalnih računovodstvenih politika“. Izmjene takođe daju smjernice u kojim okolnostima se informacije o računovodstvenoj politici mogu smatrati materijalnim i stoga zahtijevaju objelodanjivanje. Informacije o računovodstvenoj politici su materijalne ako se, kada se razmatraju zajedno sa drugim informacijama uključenim u finansijske izvještaje entiteta, može razumno očekivati da utiču na odluke koje primarni korisnici finansijskih izvještaja opšte namjene donose na osnovu tih finansijskih izvještaja.

MSFI Izjava o praksi 2 „Prosudivanje o materijalnosti u objelodanjivanju računovodstvenih politika“ obuhvata smjernice i ilustrativne primjere koji imaju za cilj da pomognu entitetu u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o obelodanjivanju računovodstvenih politika.

Ove izmjene nemaju uticaja na vrednovanje ili prezentaciju bilo koje stavke u finansijskim izveštajima Banke, ali mogu uticati na objelodanjivanje računovodstvenih politika Banke. Navedene izmjene nisu značajno uticale na objelodanjivanje računovodstvenih politika u priloženim finansijskim izveštajima Banke.

- *Izmjene MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ - Definicija računovodstvene procjene*

Izmjenama se definicija promjene u računovodstvenim procjenama zamjenjuje definicijom računovodstvenih procjena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su definisane kao „novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su podložni neizvjesnosti pri odmeravanju“. Entiteti razvijaju računovodstvene procjene ako računovodstvene politike zahtijevaju da se stavke u finansijskim izvještajima mjere na način koji uključuje neizvjesnost odmeravanja.

Izmjenama se pojašnjava da promjena u računovodstvenoj procjeni koja je posledica novih informacija ili novih događaja nije ispravka greške. Ove izmjene pojašnjavaju entitetima kako da naprave razliku između promjena u računovodstvenim procjenama, promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijeg perioda.

Navedene izmjene nisu imale efekat na priložene finansijske izvještaje Banke.

- *Izmjene MRS 12 „Odloženi porezi“ - Odloženi porez koji se odnosi na sredstva i obaveze proistekle iz jedne transakcije*

Izmjene sužavaju obim i daju dalja pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako entiteti treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmjene pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna stavka za poreske svrhe, stvar je prosudivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezama ili povezanoj komponenti imovine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)

2.2. Novi i izmenjeni MSFI računovodstveni standardi čije je stupanje na snagu i primena obavezna u tekućoj godini (Nastavak)

Prema izmjenama MRS 12, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primjenjuje se samo ako priznavanje zakupljenog sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno stanje uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake.

Navedene izmjene nisu imale efekat na priložene finansijske izvještaje Banke.

- Izmjene MRS 12 „Odloženi porezi“ - Međunarodna poreska reforma – Pravila modela Stub 2

Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) je u decembru 2021. godine objavila nacrt zakonodavnog okvira za globalni minimalni porez od 15% koji bi trebalo da koriste pojedinačne jurisdikcije. Cilj okvira je da se smanji prebacivanje profita iz jedne jurisdikcije u drugu kako bi se smanjile globalne poreske obaveze u korporativnim strukturama. U martu 2022. godine, OECD je objavio detaljne tehničke smjernice o drugom stubu pravila.

IASB je 23. maja 2023. godine izdao konačne izmjene MRS 12 (Međunarodna poreska reforma – pravila modela Stub 2) kao odgovor na zabrinutost zainteresovanih strana u vezi sa potencijalnim implikacijama na računovodstveno obuhvatanje poreza na dobitak, posebno odloženih poreza, koje prozilaze iz pravila modela drugog stuba. Izmjene MRS 12 stupile su na snagu odmah.

Izmjene predviđaju privremeno izuzeće od zahtjeva u vezi sa odloženim poreskim sredstvima i obavezama vezanim za poreze na dobitak iz drugog stuba. Izmjene takođe predviđaju dodatne zahtjeve za objavljivanjem u odnosu na izloženost entiteta porezu na dobitak iz drugog stuba.

Ove izmjene nisu relevantne za Banku i nemaju uticaj na priložene finansijske izvještaje.

Usvajanje prethodno navedenih novih i izmijenjenih standarda nije imalo za rezultat značajnije promjene u računovodstvenim politikama Banke, niti efekat na priložene finansijske izvještaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)**2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni**

IASB je objavio određeni broj novih i izmijenjenih standarda, koji se primjenjuju na buduće izvještajne periode. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, a Banka namjerava da ih primijeni kada stupe na snagu.

- Izmjene MSFI 16 „Lizing“ – Obaveze po osnovu lizinga u prodaji i povraćaju lizinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-zakupac koristi u odmjeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga.
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne.
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmjenama se pojašnjava kako uslovi koje entitet mora da ispuni u roku od dvanaest meseci nakon datuma izvještajnog perioda utiču na klasifikaciju obaveza. Dodatna obelodanjivanja su takođe potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještajnog perioda.
- Izmjene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“ – Finansijski aranžmani dobavljača (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmjenama se dodaju zahtjevi za objelodanjivanjem, kao i „reperne tačke“ u okviru postojećih zahtjeva za objelodanjivanjem koji od entiteta traže da obezbijede kvalitativne i kvantitativne informacije o finansijskim aranžmanima dobavljača.
- MSFI S1 „Opšti zahtjevi za objelodanjivanje finansijskih informacija u vezi sa održivošću“ i MSFI S2 „Objelodanjivanja u vezi sa klimom“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). MSFI S1 i MSFI S2 predstavljaju nove MSFI standarde koji se bave objelodanjivanjima u vezi sa održivošću, pri čemu MSFI S1 daje osnovni okvir za obelodanjivanje materijalnih informacija o rizicima i mogućnostima u vezi sa održivošću u cijelom lancu vrijednosti entiteta, dok MSFI S2 utvrđuje zahtjeve za entitete da objelodane informacije o rizicima i mogućnostima vezanim za klimu. Primjena ovih standarda u našoj zemlji zavisi od regulatornog procesa, odnosno donošenja propisa kojima se uvodi obaveza njihove primjene.
- Izmjene MRS 21 „Efekti promjene deviznih kurseva“ - Nedostatak razmjernosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine). Izmjenama se precizira kako se vrši procjena da li je valuta razmjenjiva i kako se utvrđuje trenutni devizni kurs ukoliko nije.

U toku je procjena uticaja navedenih novih standarda i izmjena od strane rukovodstva Banke. Banka smatra da izmjene MRS 1 neće imati značajan uticaj na klasifikaciju njenih obaveza. Rukovodstvo Banke takođe ne očekuje da će primjena drugih standarda koji tek treba da stupe na snagu imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu njihove početne primjene.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)

2.4. Pravila procjenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrijednosti, osim za sljedeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrijednosti:

- finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha,
- finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat,
- finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

2.5. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski iskazi Banke su iskazani u eurima (EUR), koja je funkcionalna valuta Banke i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski iskazi u Crnoj Gori. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR.

2.6. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovanje vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

Procjene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procjene izvršene, su rezultat redovnih provjera. Ukoliko se putem provjere utvrdi da je došlo do promjene u procijenjenoj vrijednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izvještajima u periodu kada je došlo do promjene u procjeni, ukoliko promjena u procjeni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promjene u procjeni u narednim obračunskim periodima, ukoliko promjena u procjeni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 3.19 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procjene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izvještajima Banke.

2.7. Načelo stalnosti poslovanja

Rukovodstvo Banke nije u saznanju bilo koje materijalne neizvjesnosti koja može uzrokovati sumnju Bančine mogućnosti kontinuiteta poslovanja. Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Banka nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u doglednoj budućnosti.

Kreditne institucije obezbjeđuju poštovanje going concern principa kroz poštovanje načela likvidnosti i solventnosti u poslovanju shodno članu 103. Zakona o kreditnim institucijama.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)**2.8. Usaglašenost potraživanja i obaveza**

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa povjeriocima i dužnicima Banke na dan 31.12.2023. godine.

Upravni Odbor je usvojio Izvještaj Centralne popisne komisije o izvršenom godišnjem popisu gotovine, gotovinski ekvivalenata imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine Odlukom broj 107-2024 od datuma 12.02.2024. godine.

2.9. Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih iskaza Banke za 2022. godinu

2.10. Situacija u Ukrajini

Sukob između Rusije i Ukrajine koji je izbio u februaru 2022. godine je imao ogromne negativne efekte na svjetsku ekonomiju, prije svega u pogledu rasta cijena sirovina, poljoprivrednih proizvoda i energenata, dodatnih poremećaja u globalnim lancima snabdijevanja kao i pojačanih geopolitičkih tenzija na svjetskom nivou. Konflikt je usporio privredni oporavak nakon krize izazvane pandemijom COVID 19 i dodatno pojačao postojeće inflatorne pritiske.

Negativni uticaj ratnog sukoba na poslovanje Banke u 2022. godini, Banka je uspjela da riješi tokom 2022. i 2023. godine:

- Banka je tokom 2022. godine otvorila 2 (dva) korespondentska računa, jedan račun kod platne institucije u 2023. godini i jedan kod kreditne institucije u I kvartalu 2024. godine, čime je riješila pitanja međunarodnih plaćanja usljed ograničenog poslovanja sa ukrajinskim i ruskim bankama (sa kojima je prekinuto poslovanje u potpunosti);
- Nakon izmjenjenog poslovnog modela, Banka je tokom 2023. godine ulagala u HOV koje se drže i odmjeravaju po AC u skladu sa MSFI 9, uz ograničenje ročnosti (kraći rok dospijeca) pretežno od 6-18 mjeseci, koje su rejtingovane stepenom kreditnog kvaliteta 1 ili 2 međunarodnih rejting agencija, tj. više ne ulaže u HOV po FVOCI i samim tim nema negativnog uticaja na kapital;
- Banka tokom 2023. godine nije kreditirala kompanije registrovane u Ukrajini, niti su krediti odobravani uz kolaterale u Ukrajini. Banka je sporadično finansirala klijente koji su registrovani van Ukrajine, kolateral je van Ukrajine i primarni izvor otplate u značajnom iznosu se ostvaruje van Ukrajine, ali je nabavno tržište iz Ukrajine (u ovim slučajevima vodeći računa o minimiziranju rizika);
- Ukupna izloženost (kredit i odobreni a neiskorišćeni krediti) prema pravnim licima koji su iz Ukrajine ili je izvor otplate ili kolateral iz Ukrajine na dan 31.12.2023. godine iznosi EUR 29 hiljada,.
- Banka na dan 31.12.2023. godine ima 2 (dvije) izloženosti (limit finansiranja i kredit) u iznosu od EUR 2.762 hilj. koji su odobreni kompanijama van Ukrajine (od čega je jedna kompanija registrovana u Crnoj Gori), uspostavljen je kolateral van granica Ukrajine, kao i izvor otplate, a povezanost sa Ukrajinom je nabavno tržište, od čega je EUR 500 hilj. zatvoreno u februaru 2024. godine
- Ukupan iznos kredita odobren fizičkim licima iz Ukrajine na dan 31.12.2023. godine iznosi EUR 2,315 hiljada, dok su uspostavljeni kolaterali van Ukrajine. Krediti se uredno otplaćuju. Početkom 2024. godine zatvorena su 2 kredita u ukupnom iznosu od EUR 1,307 hilj.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- Bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili
- Amortizovanu vrijednost finansijske obaveze.

Pri obračunu efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, izuzev za kupljena ili odobrena kreditno-obezvrijeđena sredstva, Banka pri procjeni budućih novčanih tokova uzima u obzir sve ugovorene uslove, ali ne i očekivane kreditne gubitke (u daljem tekstu:ECL). Za kupljena ili odobrena kreditno-obezvrijeđena finansijska sredstva, kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa se obračunava uz uzimanje u obzir očekivanih novčanih tokova, uključujući ECL.

Pri obračunu efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir transakcioni troškovi i sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su dio efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Amortizovana vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja iznos po kome su finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrednovani u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za otplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospijeću, i za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak.

Prihodi kamata se na bazi obračuna metoda efektivne kamatne stope priznaju u periodu u kom su ostvareni.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva je amortizovana vrijednost finansijskog sredstva prije umanjena za očekivani kreditni gubitak.

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstava (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvrijeđeno) ili amortizovanu vrijednost obaveza. Za finansijske instrumente sa promjenljivom kamatnom stopom, efektivna kamatna stopa se mijenja usljed periodičnih procjena tokova gotovine, kako bi reflektovala tržišno kretanje kamatnih stopa.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvrijeđena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primjenom metode efektivne kamatne stope na amortizovanu vrijednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvrijeđeno, obračun prihoda od kamata se ponovo vrši na bruto bazi tj. kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvrijeđena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primjenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrijednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamata se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik poboljša.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamata uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslove akreditiva, inkasa, kao i drugih usluga. Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je usluga izvršena.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

3.3. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobiti ili gubici od kursnih razlika na dnevnom nivou.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.4. Porez na dobit

Trošak poreza na dobit se temelji na oporezivoj dobiti poslovne godine i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG”, br. 65/01, 12/02, 80/04, „Sl. list CG”, br. 40/08, 86/09, 40/11, 14/12, 61/13, 55/16 i 130/21). Stope poreza na iznos oporezive dobiti iznose:

- do 100.000,00 eura 9%;
- od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura: 9.000,00 eura +12% na iznos preko 100.000,01 eura;
- preko 1.500.000,01 eura: 177.000,00 eura +15% na iznos preko 1.500.000,01 eura.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8. i 9. za usklađivanje prihoda i članovi 10. do 20. za usklađivanje rashoda) i Odlukom CBCG o novom kontnom okviru za banke („Sl. list CG” br. 55/12 i 82/17). Rashod poreza na dobit se obračunava primjenom sistema obračuna iskazanog shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, 080/04 od 29.12.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 086/09 od 25.12.2009, 040/11 od 08.08.2011, 014/12 od 07.03.2012, 061/13 od 30.12.2013, 055/16 od 17.08.2016, 146/21 od 31.12.2021), član 28 i kako je navedeno u stavu 1.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Porez na dobit (Nastavak)*****Tekući porez (Nastavak)***

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobicima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobicima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi se obračunavaju na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza, i njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima Banke.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i njihovih iznosa iskazanih za svrhe finansijskog izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima u budućim periodima.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorišćena poreska sredstva i neiskorišćene poreske gubitke, do iznosa za koji je vjerovatno da će buduću oporezivu dobiti biti dovoljni da omoguće realizaciju (iskorišćenje) odbitnih privremenih razlika, neiskorišćenih poreskih sredstava i neiskorišćenih poreskih gubitaka. Iskazani iznos odloženih poreskih sredstava utvrđuje se na dan bilansa stanja i umanjuje se do iznosa za koji više nije vjerovatno da će dovoljan oporezivi dobitak biti na raspolaganju, kako bi se omogućilo korišćenje svih ili dijela odloženih poreskih sredstava. Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 13,97%.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

Transferne cijene

Crna Gora je izmjenama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Službeni list br. 65/2001, 12/2002, 80/2004, br. 40/2008, 86/2009, 40/2011, 14/2012, 61/2013 55/2016, 146/2021, 152/2022) iz januara 2022. godine uvela detaljnija pravila o transfernim cijenama.

Ministarstvo finansija Crne Gore je 2.11.2022. godine objavilo *Uputstvo o bližem načinu utvrđivanja transfernih cijena transakcija* ("Službeni list Crne Gore", br. 121/22 od 02.11.2022, u daljem tekstu: „Uputstvo“). Uputstvom je propisan način utvrđivanja transfernih cijena transakcija i sadržaj dokumentacije o transfernim cijenama.

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica (član 38 c) je predviđena priprema Dokumentacije u skraćenom obliku ukoliko je obveznik realizovao transakcije sa povezanim licem koje ne prelaze vrijednost od 75.000 eura u godini za koju se podnosi poreska prijava.

Vezano za interkompanijske zajmove, Zakonom je predviđena mogućnost primjene kamatnih stopa „van dohvata ruke“ koje propisuje Ministarstvo finansija ili opštih pravila o utvrđivanju cijene transakcije po principu „van dohvata ruke“ (primjenom neke od propisanih metoda).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Porez na dobit (Nastavak)

Transferne cijene (Nastavak)

Dokumentacija o transfernim cijenama treba biti podnijeta od strane velikih poreskih obveznika uz poresku prijavu (ostali poreski obveznici su dužni da posjeduju dokumentaciju o transfernim cijenama u momentu podnošenja poreske prijave). Rok za podnošenje poreske prijave je tri mjeseca od isteka perioda za koji se obračunava porez. Izuzetno, do 2027. godine, rok za podnošenje (odnosno, posjedovanje) dokumentacije o transfernim cijenama je 30. jun tekuće za prethodnu godinu (za finansijsku 2023. godinu rok je 30. jun 2024. godine).

3.5. Zarada po akciji

Banka izračunava i objavljuje zaradu po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem dobiti koja pripada akcionarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

Banka nema druge potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije.

3.6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva u blagajni (EUR i devizna), novčana sredstva u trezoru (EUR i devizna), sredstva kod CBCG, uključujući i obaveznu rezervu i sredstva po viđenju na računima kod drugih banaka u zemlji i inostranstvu.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti u bilansu stanja.

3.6.1. Obavezna rezerva

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br. 40/10, 46/10, 06/13, 70/17, 88/17, 43/20 i 19/22). Obavezna rezerva se obračunava primjenom stope 5,5% - na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana; i 4,5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana bez mogućnosti razročenja. Na depozite koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 5,5%.

Obračunatu obaveznu rezervu banke izdvajaju na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune CBCG u inostranstvu i ne mogu je izdvajati i držati u drugom obliku. Banke mogu za održavanje dnevne likvidnosti da koriste do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti

3.7.1. Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspjeha.

3.7.2. Klasifikacija

Banka klasifikuje svu svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i karakteristika očekivanih novčanih tokova.

3.7.2.1. Procjena poslovnog modela

Banka određuje svoj poslovni model na nivou koji najbolje odražava kako ona upravlja grupama finansijskih sredstava kako bi dostigla svoj poslovni cilj.

Banka finansijsku imovinu klasifikuje u sljedeće tri kategorije:

- Finansijsku imovinu čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova,
- Finansijsku imovinu čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja,
- Finansijska imovina koja je namijenjena za trgovanje.

Banka jedino mjeri plasmane banaka, kredite i avanse date kupcima i ostala finansijska ulaganja po amortizovanom trošku ukoliko su oba od sljedećih uslova ispunjena:

- Finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem da se finansijsko sredstvo drži u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji su isključivo isplate glavnice i kamate (SPPI) na iznos neotplaćene glavnice.

Procjena poslovnog modela je zasnovana na razumnim očekivanim scenarijima bez uzimanja "najgoreg slučaja" ili "stresnog slučaja" u obzir. Ukoliko su novčani tokovi nakon inicijalnog priznavanja realizovani na drugačiji način od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostalih finansijskih sredstava koja se nalaze u poslovnom modelu, ali uzima u obzir ove informacije kada procjenjuje novonastala ili tek kupljena finansijska sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.2. Klasifikacija (Nastavak)

3.7.2.2. SPPI test

Kao drugi kriterijum za klasifikaciju i odmjeravanje finansijskih instrumenta MSFI 9 standard definiše karakteristike očekivanih novčanih tokova. Kako bi finansijski instrumenti bili klasifikovani u kategorije odmjeravanja po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz ukupan rezultat, očekivani novčani tokovi moraju zadovoljiti kriterijume SPPI testa, koji su jasno definisani u standardu MSFI 9. Svako kršenje ovih kriterijuma potencijalno dovodi do klasifikovanja finansijskog instrumenta u kategoriju odmjeravanja takvog instrumenta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Da bi očekivani novčani tokovi ispunili SPPI kriterijume moraju da budu generisani isključivo iz:

- Naplata glavnice,
- Naplata kamate za pripadajuću glavnicu.

U slučaju da je jedan od kriterijuma prekršen, finansijski instrument mora biti odmjeran po fer vrednosti kroz bilans uspjeha.

Dodatno novčani tokovi generisani iz kamate na pripadajuću glavnicu moraju biti odraz:

- Vremenske vrijednosti novca,
- Kreditnog rizika,
- Ostalih osnovnih rizika pozajmljivanja sredstva.

Posledica dodatnih naplata koje su uključene u okviru kamate, a ne ispunjavaju gore navedene kriterijume, je dovođenje do neispunjavanja SPPI test kriterijuma i odmjeravanja takvog instrumenta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3.7.3. Finansijska imovina čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova

U finansijsku imovinu čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova su svrstane sljedeće vrste imovine:

- Krediti i potraživanja od banaka (uključujući sredstva kod banaka, kamate i naknade);
- Krediti i potraživanja od klijenata (uključujući kamate i naknade, potraživanja po osnovu lizinga, forfetinga i faktoringa);
- Hartije od vrijednosti od kojih Banka planira prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i za koje je naznačeno da su u ovom modelu;
- Izdate garancije;
- Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti);
- Avali i akcepti mjenica;
- Ostala jemstva;
- Nepokrivena kreditna pisma (akreditivi);
- Izloženosti kod finansijskih institucija i centralne banke;
- Ostala finansijska sredstva

U bilansu stanja ova sredstva se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, tj. bruto knjigovodstvenoj vrijednosti umanjenoj za ispravke vrijednosti kreditnog gubitka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.7.4. Finansijska imovina čiji je cilj naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja**

Ovdje su svrstane dužničke hartije od vrijednosti. Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) ukoliko su karakteristike njihovog ugovornog novčanog toka SPPI i ukoliko se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja sredstava. Inicijalno se priznaju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su nastali u vezi sa pribavljanjem, dok se naknadna odmjeravanja vrše po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Nerealizovani dobiti i gubici se evidentiraju u okviru revalorizacionih rezervi dok se hartija od vrijednosti ne proda, naplati ili drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrijednosti nije trajno obezvrijeđena. Kad se hartije od vrijednosti otuđe ili im se umanju vrijednost, kumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u kapitalu reklasifikuju se u Bilans uspjeha.

Prihodi od kamata se priznaju upotrebom efektivne kamatne stope u bilansu uspjeha. Amortizovana vrijednost je izračunata uzimanjem u obzir svih troškova izdavanja i svih diskonta ili premija tokom poravnjanja. Gubici koji proizilaze iz obezvrijeđenja se priznaju u bilansu uspjeha.

Obezvrjeđenja se odmjeravaju u skladu sa Metodologijom za procjenu obezvrijeđenja i očekivanog gubitka (napomena 3.7.9).

3.7.5. Finansijska imovina koja je namijenjena trgovanju

Finansijska imovina koja je namijenjena trgovanju obuhvata:

- Derivati, nezavisno od toga da li je njihov cilj zaštita od deviznog kursa ili držanje radi trgovanja;
- Hartije od vrijednosti za koje je naznačeno da su namijenjene trgovanju;
- Sva finansijska imovina, čiji cilj nije obuhvaćen sa prva dva modela: držanje radi naplate, i držanje radi naplate i prodaja.

Finansijska imovina koja je namijenjena trgovanju je imovina koja se drži radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Inicijalno se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, dok se naknadna odmjeravanja vrše po fer vrijednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti i gubici po osnovu prodaje odnosno promjene tržišne vrijednosti ovih hartija od vrijednosti se izkazuju u okviru pozicija bilansa uspjeha.

3.7.6. Reklasifikacija finansijske imovine i obaveza

Banka je u 2023. godini izvršila reklasifikaciju portfolija hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat u portfolio po amortizovanoj vrijednosti (Napomena 16).

3.7.7. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska imovina (ili, gdje je primjenjivo, dio finansijske imovine ili dio grupe sličnih finansijskih sredstava) prestaje se priznavati kada:

- su ugovorna prava na primanje novčanih tokova od sredstava istekla; ili
- Banka je prenela svoja prava na primanje novčanih tokova od sredstava ili je preuzela obavezu da isplati primljene novčane tokove u potpunosti bez značajnog kašnjenja trećoj strani u skladu sa 'passthrough' aranžmanom;
- je prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili
- nisu preneseni niti zadržani suštinski svi rizici i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenesena kontrola nad imovinom.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.7. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (Nastavak)

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena to jest kada je dug isplaćen, storniran ili istekao.

3.7.8. Otpis

Finansijska imovina otpisuje se u cjelosti ili djelimično samo ako Banka odustane od naplate ili ako je iscrpila sve praktične napore za naplatu i nema razumnih očekivanja povrata ugovornih novčanih tokova. Ako je iznos koji treba otpisati veći od akumuliranih rezervisanja za kreditne gubitke, razlika se najprije obračunava kao dodatno rezervisanje koje se onda sučeljava sa bruto knjigovodstvenom vrijednošću. Bilo koja naknadna naplata umanjuje troškove za kreditne gubitke.

3.7.9. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija

Standard MSFI 9 se bazira na konceptu očekivanih kreditnih gubitaka, koji uključuje i makroekonomske modele procjene odnosno makroekonomska scenarija.

Banka je usvojila Metodologiju obezvrijeđenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9. Područje primjene Metodologije se odnosi na sva konta Banke iz sljedećih grupa, odnosno predmet su obezvrijeđenja u skladu sa MSFI 9:

- bilansne izloženosti: (svi tipovi kredita, aktivirane garancije i sindicirani krediti, faktoring i forfeting aranžmani, dospjela kamata, naknada i ostala bilansna potraživanja, depoziti kod banaka i ostalih finansijskih institucija, hartije od vrijednosti u portfoliju i ostala potraživanja) i
- vanbilansne izloženosti: (izdate garancije, izdate kreditne linije (overdraft), akreditivi i ostalo).

Tokom procjene vanbilansne izloženosti Banka koristi faktor kreditne konverzije (CCF) u skladu sa Odlukom CBCG o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija.

Osnovni princip modela očekivanih kreditnih gubitaka je da prikaže opšti model pogoršanja ili poboljšanja kreditnog boniteta finansijskih instrumenata. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) koji se priznaje kao trošak rezervisanja zavisi od obima kreditnog obezvrijeđenja od inicijalnog priznavanja. Postoje dva osnova za obračun:

- očekivani gubitak u periodu od 12 mjeseci (Stage 1), koji se primjenjuje za sva sredstva (od inicijalnog priznavanja) sve dok ne postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika,
- očekivani gubitak u cjelokupnom periodu trajanja kredita (Stage 2 i 3), koji se primjenjuje kada je prisutan značajan porast kreditnog rizika na individualnoj ili kolektivnoj osnovi.

Na svaki datum izvještavanja vrši se procjena, da li je bilo značajnog porasta kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja i da li je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno, za svaki portfolio, kako bi se odredio primjenjiv obračun rezervisanja (za 12 mjeseci ili za cjelokupni vijek trajanja sredstva).

Očekivani kreditni gubitak se procjenjuje na osnovu individualne ili kolektivne procjene. Finansijska sredstva su grupisana u segmente po kategorijama (kreditni pravni licima, kreditni fizičkim licima), vremenska kategorija (bucket) i staging. Nakon toga, obračun obezvrijeđenja je izvršen na osnovu individualne ili kolektivne procjene. Kombinacija ova četiri kriterijuma (vrsta klijenta/bucket/stage/metod procjene) određuje parametre i metod procjene rezervisanja za kreditne gubitke. Banka razlikuje dvije vrste klijenata: Pravna lica (PL) i Fizička lica (FL).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.9. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (Nastavak)

Na datum izvještavanja vrši se procjena, da li je bilo značajnog porasta kreditnog rizika u odnosu na datum inicijalnog priznanja i da li je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno, kako bi se odredio primjenjiv obračun rezervisanja (za 12 mjeseci ili za cjelokupni vijek trajanja sredstva).

Kreditno sredstvo je dodjeljeno u Stage 1, ukoliko uslovi za Stage 2 ili Stage 3 nisu ispunjeni. Procjena značajnog pogoršanja kreditnog boniteta u odnosu na inicijalno priznavanje se vrši kroz procjenu seta parametara kao što su dani kašnjenja veći od 30 dana ali manji od 90 dana; Interni rejting klijenta je pogoršan u odnosu na inicijalno utvrđen; Interni rejting klijenta je pogoršan u posljednjih 12 mjeseci, pogoršanje određenih bilansnih pozicija (kapitala, prihoda), kao i drugih indikatora propisanih Metodologijom. Ako je barem jedan od gore navedenih parametara ispunjen, sredstvo se klasifikuje u Stage 2.

Banka smatra da je finansijski instrument postao obezvrijeđen (klasifikacija u Stage 3) ukoliko je zadovoljen jedan ili više kriterijuma koji imaju negativan uticaj na procjenu budućih novčanih tokova: potraživanja od klijenta su u kašnjenju iznad 90 dana, sa iznosima izloženosti iznad određenog praga materijalnosti; stečaj/pokretanje stečajnog postupka, finansijski problemi dužnika se ogledaju u pogoršanju sva 3 indikatora kumulativno (pad prihoda, kapitala, negativan neto rezultat); otpis potraživanja u materijalno značajnom iznosu; restruktuiranje kredita (značajne izmjene uslova, smanjenja kamatne stope, djelimični grejs periodi (zamrzavanje i plaćanje samo kamate) neophodni zbog kreditne (finansijske) sposobnosti i dr. kriterijumi propisani Metodologijom.

Definicija statusa nastanka neizvršenja (default) se primjenjuje na nivou klijenta i za fizička i za pravna lica tako da ako je bilo koja partija (kredit) fizičkog ili pravnog lica u default-u, onda se smatra da su sve partije (krediti) istog fizičkog ili pravnog lica u default-u.

Za potrebe dokumentovanja kriterijuma obezvrjeđenja, izuzev kriterijuma dana kašnjenja, Banka koristi upitnike o postojanju objektivnih dokaza obezvrjeđenja.

Metod procjene koji Banka primjenjuje se odnosi na individualnu i kolektivnu procjenu. Banka je Metodologijom propisala kriterijume na osnovu čijeg ispunjenja utvrđuje da li je sredstvo predmet individualne ili kolektivne procjene.

Procjenu obezvređenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja, Banka vrši na pojedinačnoj (individualnoj) osnovi. Pojedinačno značajnim potraživanjem smatra se ukupna bruto izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 300 hiljada.

Za pojedinačno značajna potraživanja za koja se utvrdi postojanje objektivnih dokaza obezvređenja, Banka vrši obračun ispravki na individualnoj osnovi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.7.9. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (Nastavak)**

Rezervisanje za kreditne gubitke na grupnoj (kolektivnoj) osnovi, Banka vrši za:

- Za sve izloženosti klijenata za koje se pri procjeni na pojedinačnoj (individualnoj) osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju, odnosno vjerovatni gubitak;
- Ako je pri procjeni na pojedinačnoj (individualnoj) osnovi, iznos obezvređenja jednak nuli (nije utvrđen iznos obezvređenja);
- Za sve izloženosti klijenata koji ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Na dan inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva, Banka je dužna da odredi da li je sredstvo obezvrijeđeno. Ovo se dešava u slučaju kupovine ili restrukturiranih obezvrijeđenih finansijskih sredstava. Naime, ako Banka prestane sa priznavanjem obezvrijeđenog finansijskog sredstva oni trebaju biti tretirani kao POCI sredstva. Na dan inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva, određuje se da li je sredstvo obezvrijeđeno. POCI sredstvo je vjerovatno nabavljeno sa značajnim diskontom, koji odražava nastale kreditne gubitke. Za ova sredstva, EKS se računa uzimajući u obzir inicijalne očekivane kreditne gubitke vijeka trajanja u procjenjenim novčanim tokovima (tj. koristi se tzv. kreditnim rizikom usklađena EKS).

Banka koristi matrice tranzicije (posebno razvijene za portfolio pravnih lica, posebno za portfolio fizičkih lica) na osnovu interno dostupnih podataka.

Ukoliko je na kolektivnoj osnovi iznos obezvređenja jednak 0 (nuli), tj. nije utvrđen iznos obezvređenja primjenjuje se minimalni % ispravki pod (1) ili (2) i to:

(1) 1M % obezvređenja na dužničke HOV Crne Gore, koji se računa na način da se godišnji PD koji se primjenjuje na dužničke HOV Crne Gore intropolacijom svodi na mjesečni PD i množi sa LGD-ijem. Ovaj minimalni % se primjenjuje na sljedeće izloženosti:

- a) Za kreditne i ostale izloženosti (kreditni i vanbilansne obaveze: garancije, odobreni a neiskorišćeni krediti, limiti) kod kojih se zbog potpune pokrivenosti oročenim novčanim depozitom (keš kolateralom) dobije ispravka koja je jednaka 0 (nuli) ili manja od minimalnog % ispravki;
- b) Za izloženosti prema međunarodnim emitentima rejtingovanih dužničkih HOV kod kojih je dobijeni % obezvređenja 0 ili je niži od minimalnog % obezvređenja;
- c) Za izloženost prema kreditnim institucijama kod kojih je dobijeni % obezvređenja 0 ili je niži od minimalnog % obezvređenja;
- d) Za izloženost kod CBCG (uključujući i obaveznu rezervu).

(2) 6M% obezvređenja na dužničke HOV. Za kreditne izloženosti (kreditni i vanbilansne obaveze: garancije, odobreni a neiskorišćeni krediti, limiti) kod kojih se zbog značajne kolateralizovanosti (hipoteka na nepokretnosti) dobije iznos obezvređenja koji je jednak nuli, kao minimalni procenat obezvređenja koristi se 6- mjesečni PD na dugoročne obveznice Crne Gore, koji se računa na način da se godišnji PD intropolacijom svodi na 6-mjesečni PD i množi sa LG-ijem. (ovaj % se primjenjuje i na one izloženosti kod kojih je utvrđen manji % obezvređenja od minimalnog izuzev za izloženosti opisane u tački 1.).

S obzirom na činjenicu da Banka nema dovoljno dugu istoriju podataka, Banka koristi vrijednost LGD parametara koje propisuje Bazel II (za izloženosti prije defaulta Banka primjenjuje LGD od 45%, LGD od 60% za kredite u kašnjenju više od 180 dana; LGD od 80% za kredite u kašnjenju više od 270 dana i LGD od 100% za kredite u kašnjenju više od 270 dana, obzirom da se naplata kredita iz drugih izvora, osim kolaterala, više ne očekuje).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.7.9. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (Nastavak)**

Obračun obezvrjeđenja na individualnoj osnovi za hartije od vrijednosti (HoV) zasniva se na procjeni nekoliko scenarija ponderisanih vjerovatnoćom ishoda u toku trajanja HoV, pri čemu se za ponder vjerovatnoće uzima PD u skladu sa međunarodnim rejtingom i to sljedećim redoslijedom prioriteta: Standard & Poor's, Fitch, Moody's. Ukoliko je rok dospjeća do tri mjeseca, godišnji PD se interpolacijom svodi na tromjesečni PD, što predstavlja minimalni procenat obezvrjeđenja. Ukoliko, zbog rejtinga obveznice, dobijeni % obezvrjeđenja bude 0% ili je niži % minimalnog % obezvrjeđenja, utvrđenog prethodno kod kolektivnog izračuna, Banka koristi tako utvrđeni minimalni % obezvrjeđenja primjenjujući isti na bruto izloženost.

Procenat obezvrjeđenja za kratkoročne izloženosti prema državi Crnoj Gori predstavlja minimalan % obezvrjeđenja koji Banka koristi za sve izloženosti, u slučaju kada (individualno ili kolektivno) razmatranje obezvrjeđenja dovodi do zaključka da je iznos očekivanih kreditnih gubitaka jednak nuli.

Obračun obezvrjeđenja na individualnoj osnovi za sredstva kod kreditnih institucija zasniva se na procjeni nekoliko scenarija ponderisanih vjerovatnoćom ishoda u toku trajanja izloženosti, pri čemu se za ponder vjerovatnoće uzima PD u skladu sa međunarodnim rejtingom, objavljenim od strane Standard & Poor's, Fitch i Moody's. Ukoliko je rok dospjeća do tri mjeseca, godišnji PD se interpolacijom svodi na tromjesečni PD. Ukoliko, zbog rejtinga Banke (grupe/zemlje) ili bilansnog netiranja (korespondentska banka ima sredstva kod Banke koja de facto umanjuju izloženost Banke) dobijeni % obezvrjeđenja bude niži od "minimalnog % obezvrjeđenja utvrđenog prethodno kod kolektivnog izračuna, Banka koristi tako utvrđeni minimalni % obezvrjeđenja primjenjujući isti na bruto izloženost.

Banka u skladu sa regulativom najmanje jednom mjesečno vrši klasifikaciju stavki bilansne aktive i vanbilansnih stavki po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku i obračunava rezervacije za procijenjene gubitke.

U skladu sa Odlukom o kriterijumima i načinu klasifikacije aktive i obračunavanju rezervacija za potencijalne kreditne gubitke kreditne institucije („Sl. list Crne Gore“ br. 127/20, 140/21) krediti i druga aktiva, kao i vanbilansne stavke izložene riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) - u koju se klasifikuju stavke aktive i vanbilansa kod kojih postoje čvrsto dokumentovani dokazi da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene. Na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u A kategoriju izdvaja se 0,5% rezervacija;
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) - sa podgrupama B1 i B2, u koje se klasifikuju stavke aktive i vanbilansa za koje postoji mala vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik, ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do poteškoća u pogledu naplate. Na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u B1 kategoriju izdvaja se 2% rezervacija a na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u B2 kategoriju izdvaja se 7% rezervacija;
- kategorija C (substandardna aktiva) - sa podgrupama C1 i C2, u koje se klasifikuju stavke aktive i vanbilansa za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu. Na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u C1 kategoriju izdvaja se 20% rezervacija a na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u C2 kategoriju izdvaja se 40% rezervacija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.9. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine i rezervacija (Nastavak)

- kategorija D (sumnjiva aktiva) - u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna. Na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u D kategoriju izdvaja se 70% rezervacija; i
- kategorija E (gubitak) - u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu. Na stavke aktive i vanbilansa klasifikovane u E kategoriju izdvaja se 100% rezervacija.

Kredite koji ne pripadaju kategoriji pojedinačno značajnog potraživanja i koji nijesu u statusu neispunjenje obaveza, Banka klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu na osnovu podataka o urednosti dužnika u izvršavanju obaveza, i to:

- kategorija A- dužnik izmiruje obaveze kreditu do 30 dana;
- podkategorija B1- dužnik kasni sa izvršenjem obaveze po tom kreditu duže od 30 dana;
- podkategorija B2- dužnik kasni sa izvršenjem obaveze po tom kreditu duže od 60 dana;

Osnovicu za obračun rezervacija za pojedinačnu stavku bilansne aktive, odnosno vanbilansnu stavku, predstavlja bruto knjigovodstvena vrijednost te stavke, umanjena za iznos koji je obezbijeđen novčanim depozitom položenim kod Banke, ako je ugovoreno da služi kao kolateral za određena potraživanja Banke, da rok njegovog dospijeca nije kraći od roka dospijeca potraživanja i da jedino Banka može njime raspolagati, zalogom na zlatu, dužničkim hartijama od vrijednosti, garancijom, kontragarancijom, drugim oblikom jemstva ili drugim sličnim instrumentom nematerijalne kreditne zaštite, čiji su emitenti: centralne vlade i centralne banke, međunarodne razvojne banke i međunarodne organizacije, kojima se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija dodjeljuje poneder rizika 0%, kao i kreditne institucije koje, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, pripadaju najmanje 2. stepenu kreditnog kvaliteta.

Banka utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog na način kako je prethodno opisano i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa Metodologijom obezvrijeđenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravki vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, predstavlja potrebne rezerve za procijenjene i potencijalne gubitke.

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnina, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i obezvrijeđenje. Nabavna vrijednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode, kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti, tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja koji je prikazan u narednoj tabeli:

	Godina
Građevinski objekti	33,3
Računari i računarska oprema	5
Kancelarijski namještaj	9
Vozila	6,7
Ostala oprema	6,7

Obračun amortizacije fiksne aktive počinje od prvog dana sljedećeg mjeseca od dana aktivacije sredstva. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha.

Stečena imovina

U određenim okolnostima, Banka, po osnovu neispunjenja ugovorne obaveze otplate duga, preuzima u posjed kolaterale koji su bili sredstvo obezbjeđenja po datom plasmanu. Banka evidentira primljena sredstva po nižoj od neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja ili tržišne vrijednosti sredstva obezbjeđenja umanjenoj za troškove prodaje i, u zavisnosti od namjene, klasifikuje u odgovarajuću kategoriju sredstava. Nakon početnog priznavanja, preuzeta sredstva se odmjeravaju i izvještavaju u skladu sa politikom tih kategorija sredstava.

Banka na 31.12.2023. godine nema imovinu stečenu preuzimanjem kolaterala.

3.9. Nematerijalna ulaganja*Licence*

Stečene licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrijednosti. Licence imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode, kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 5 godina.

Računarski softver

Troškovi računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 5 godina.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Investicione nekretnine**

Nekretnine se klasifikuju u investicione nekretnine ako se ne koriste neposredno za obavljanje djelatnosti, već se posjeduju sa namjenom izdavanja u poslovni zakup, kao i nekretnine koje su uzete u zakup i date u podzakup. Kada se u okviru jedne nekretnine jedan dio koristi u poslovne svrhe, a drugi za iznajmljivanje, vrši se razdvajanje na investicionu nekretninu i nekretninu koja se koristi u poslovne svrhe. Investicione nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti koju, pored kupovne cijene, čine davanja i neposredni troškovi koje je moguće neposredno pripisati nabavci. Nekretnine uzete u zakup i date u podzakup inicijalno se priznaju u skladu sa zahtjevima MSFI 16.

3.11. Zakup

Zakup je ugovoreni odnos, u kome zakupodavac, u zamjenu za plaćanje ili niz plaćanja, na zakupca prenosi pravo korišćenja sredstva za ugovoreni period.

Zakup je ugovor ili dio ugovora koji stvara izvršna prava i obaveze i prenosi pravo na kontrolu i upotrebu identifikovane imovine na određeno vrijeme u zamjenu za naknadu. Prema tome, MSFI 16 zahtijeva utvrđivanje da li ugovor ispunjava definiciju zakupa.

Banka kao korisnik lizinga priznaje obavezu po osnovu zakupa i imovinu s pravom korišćenja tokom trajanja zakupa za sve zakupe, uz određene izuzetke - zakupi imovine „male vrijednosti“ i kratkoročni zakupi. Kao kratkoročni zakupi definisani su oni zakupi koji na datum početka zakupa imaju rok od 12 mjeseci ili manje, bez mogućnosti kupovine osnovnog sredstva. Zakupi imovine čija je vrijednost na datum početka zakupa manja ili jednaka EUR 5 hiljada, definišu se kao zakupi „male vrijednosti“, i priznaju se kao trošak zakupa za vrijeme trajanja ugovora o zakupu.

Imovina s pravom korišćenja

Na datum početka zakupa, Banka vrši odmjeravanje imovine s pravom korišćenja po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualnu akumuliranu amortizaciju i eventualne akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti i prilagođenoj za svako ponovno vrednovanje obaveza po osnovu zakupa. Nabavna vrijednost imovine s pravom korišćenja obuhvata: iznos inicijalno mjerene obaveze po osnovu zakupa, prilagođen za bilo koja plaćanja izvršena na dan ili prije prvog dana trajanja zakupa, umanjen za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom i bilo koje početne direktne troškove koje ima zakupac, i procjenu troškova koji treba da nastanu iz zakupa na kraju roka zakupa. Nakon datuma početka, Banka mjeri imovinu s pravom korišćenja koristeći metod troška i priznaje amortizaciju imovine s pravom korišćenja linearnom metodom tokom perioda zakupa, i (odvojeno) kamatu na obaveze po osnovu zakupa.

Obaveze po osnovu zakupa

Na datum početka ugovora, Banka mjeri obavezu po osnovu zakupa po neto sadašnjoj vrijednosti zakupnina koje nisu plaćene na taj datum. Zakupnine se sastoje od fiksnih plaćanja, varijabilnih plaćanja zakupnine koja zavise od indeksa ili stopa, iznosa za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancija rezidualne vrijednosti, plaćanja za zakup u opcionom periodu produženja, ako postoji razumna vjerovatnoća da će se opcija iskoristiti, i isplate koje zahtijeva zakupac za prijevremeni raskid zakupa, ako ugovor o zakupu ostavlja mogućnosti raskida.

Naknadno (nakon datuma početka ugovora o zakupu), Banka mjeri obavezu po osnovu zakupa na način što se vrši:

- povećanje knjigovodstvene vrijednosti, po osnovu promjena kamate na obavezu po osnovu zakupa;
- smanjenje knjigovodstvene vrijednosti po osnovu izvršenih isplata zakupnina; i
- ponovno odmjeravanje knjigovodstvene vrijednosti, kako bi se odrazile sve ponovne procjene ili promjene ugovora o zakupu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.12. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, bez nastalih troškova. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između priliva sredstava, umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita, primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.13. Akcijski kapital

U okviru kapitala Banke iskazani su akcionarski kapital, emisiona premija, neraspoređena dobit, ostale rezerve i dobit / gubitak tekuće godine.

Akcionarski kapital Banke obrazuje se iz uložених sredstava osnivača i akcionara Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Zakonom o hartijama od vrijednosti definisano je da su hartije od vrijednosti dematerijalizovane i postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralno Klirinško Depozitarnog Društva. Izvod iz registra Centralno Klirinško Depozitarnog Društva je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

3.14. Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja za obaveze i troškove se priznaju kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- Postoji vjerovatnoća da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava, koja stvaraju ekonomske koristi;
- Kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Rezervisanja se odmeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveza, primjenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca.

Rezervisanja se razmatraju na datum svakog bilansa stanja i prilagođavaju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji predstavlja ekonomske koristi biti potreban za namirenje date obaveze, rezervisanje bi trebalo ukinuti preko bilansa uspjeha.

3.15. Primanja zaposlenih

Kratkoročne naknade zaposlenima uključuju zarade i naknade zarada i doprinose za socijalno osiguranje. Kratkoročne naknade zaposlenima priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

Banka i njeni zaposleni su u zakonskoj obavezi da vrše plaćanja u skladu sa definisanim planovima doprinosa Penzionom fondu Crne Gore. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Fonda. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

3.16. Preuzete i potencijalne obaveze po vanbilansnim stavkama

Kao dio redovnog poslovanja Banka je preuzela ugovorene i potencijalne obaveze po vanbilansnim stavkama kao što su: garancije, obaveze za kreditiranjem i akreditivne, te transakcije sa finansijskim instrumentima. Ovi finansijski instrumenti se evidentiraju u bilansu, ako i kada postanu plativi.

Rezervisanja za moguće gubitke po preuzetim i potencijalnim obavezama se formiraju na osnovu procjene mogućih gubitaka, u skladu sa kriterijumima utvđenim u Odluci o minimalnim standardima upravljanja kreditnim rizikom u bankama i metodologijom Banke (napomena 3.7.9).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Transakcije sa povezanim licima

Lica povezana sa Bankom su:

- 1) akcionari Banke koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu ili akcijama Banke sa pravom glasa;
- 2) članovi nadzornog ili upravnog odbora i prokuristi Banke;
- 3) lica odgovorna za rad kontrolnih funkcija, ovlašćeno lice za sprječavanje pranja novca, lice odgovorno za poslovanje sa pravnim licima, lice odgovorno za rad sa stanovništvom;
- 4) druga lica koja sa Bankom imaju ugovor o radu čije odredbe ukazuju na značajan uticaj tih lica na poslovanje Banke, odnosno sadrži odredbe kojim se određuje nagrada za rad tih lica po posebnim kriterijumima koji se razlikuju od uslova za lica koja imaju zaključene standardne ugovore o radu, akoja nijesu lica iz tačke 1, 2 i 3 ovog stava;
- 5) pravno lice u kojem Banka, član nadzornog ili upravnog odbora ili prokurista Banke imaju značajno učešće;
- 6) pravno lice čiji je član organa upravljanja istovremeno i član nadzornog ili upravnog odbora ili prokurista Banke;
- 7) pravno lice čiji član organa upravljanja ima 10% ili više akcija Banke sa pravom glasa;
- 8) član organa upravljanja društva koje je, direktno ili indirektno, matično ili zavisno društvo Banke;
- 9) lice koje djeluje za račun lica iz tač. 1 do 7 ovog stava u vezi sa poslovima iz kojih bi nastala ili bi se povećala izloženost Banke;
- 10) lice koje sa licem iz tač. 1 do 8 ovog stava predstavlja povezano lice;
- 11) član uže porodice fizičkih lica iz tač. 1 do 8 ovog stava.

Članom uže porodice jednog lica smatra se:

- 1) bračni drug ili lice sa kojim to lice živi u zajednici koja je po zakonu izjednačena sa bračnom zajednicom;
- 2) djeca i usvojena djeca tog lica i lica iz tačke 1 ovog stava;
- 3) lice koje nema punu poslovnu sposobnost i koje je je pod starateljstvom tog lica.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.18. Politika eksternalizacija

Eksternalizacija je aranžman bilo koje vrste sa pružaocem usluge po kojem pružalac usluge obavlja proces, uslugu ili aktivnost za Banku koji bi, da eksternalizacija nije izvršena, Banka obavljala samostalno.

Politikom upravljanja eksternalizacijom Banka je definisala postupak donošenja odluke o eksternalizaciji, poslove/usluge koji ne mogu biti predmet eksternalizacije, povjeravanje usluga koje se ne smatraju eksternalizacijom, kao i aktivnosti koje je moguće povjeriti trećim licima. Banka redovno revidira kvalitet eksternalizovanih usluga u cilju kvalitetnog upravljanja rizicima proizašlim iz eksternalizacije pojedinih aktivnosti. Banka posebnu pažnju posvjećuje procjeni kritičnosti i značajnosti poslova, naročito kada je eksternalizacija povezana sa osnovnim linijama poslovanja (i kritičnim funkcijama). Banka redovno informiše CBCG o namjeri eksternalizacije kritičnih i značajnih poslova u skladu sa odredbama Politike upravljanja eksternalizacijom i Odluke o upravljanju rizicima koji su povezani sa eksternalizacijom.

3.19. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza, sadržani u finansijskim izvještajima, imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.19. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (Nastavak)

3.19.1. Gubici zbog umanjnja vrijednosti bilansnih i vanbilansnih plasmana

Banka vrši pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti najmanje jednom mjesečno, u cilju procjene njihovog umanjnja vrijednosti. Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da je došlo do pogoršanja kreditnog boniteta finansijskih instrumenata, a koji mogu uticati na bilans uspjeha.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa obezvrjeđenja u skladu sa politikom objelodanjeni su u Napomeni 3.7.8.

3.19.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, odnosno obaveza izmiriti, u nezavisnoj transakciji između obaviještenih i voljnih strana.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnoj berzi se određuje primjenom Metodologije za određivanje fer vrijednosti. Metodologijom za određivanje fer vrijednosti Banka je definisala metode određivanja fer (pravične) vrijednosti instrumenata koji su ili će biti u portfoliju Banke.

Fer vrijednost kredita se određuje diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova odgovarajućom diskontnom stopom. Takva stopa uključuje nerizičnu komponentu (zero swap stopu) i ostale komponente koje odražavaju posebno kreditni rizik dužnika („kreditni „spread“) i druge aspekte, kao što su premija za likvidnost, troškovi finansiranja, zahtjevana profitna margina, itd. Diskontna stopa se ažurira na svaki datum vrednovanja kako bi reflektovala trenutno stanje svih gore navedenih elemenata.

3.19.3 Sudski sporovi

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

3.19.4. Dugoročne naknade zaposlenima

Trošak dugoročnih benefita zaposlenih određen je na osnovu aktuarskog obračuna, uz primjenu aktuarskih pretpostavki: diskontna stopa, budući rast zarada u skladu sa stopom inflacije i napredovanja, i rast zarada po osnovu minulog rada, kao i promjene u broju zaposlenih koji stiču pravo za isplatu naknade. S obzirom na dugoročnu prirodu ovih planova, procjene su predmet značajne neizvjesnosti. Aktuarski obračun vrši nezavisni aktuar.

3.19.5. Korisni vijek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili drugih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

4.1. Uvod

U ovom dijelu dat je pregled sistema upravljanja rizicima u Banci, s naglaskom na:

- organizacionu strukturu upravljanja rizicima;
- izloženost Banke najznačajnijim vrstama rizika; i
- uspostavljene metode i procese koji se koriste za kontrolu svake vrste rizika.

Organizaciona struktura upravljanja rizicima

Na nivou Banke uspostavljen je integrisan sistem upravljanja rizicima. U organizacionom smislu upravljanje rizicima, odnosno odgovornost za upravljanje sistemom upravljanja rizicima, povjereno je:

- Nadzornom odboru;
- Odboru za rizike (kao radnom tijelu Nadzornog odbora);
- Upravnom odboru;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO); i
- Kontrolnoj funkciji rizika.

Nadzorni odbor obavlja funkciju nadzora nad poslovanjem Banke. Nadzorni odbor daje saglasnost Upravnom odboru na ciljeve i opštu strategiju i poslovnu politiku Banke, strategije i postupke procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke, na pojedinačne politike upravljanja rizicima i nadzire postupak sprovođenja i efikasnost i efektivnost sistema upravljanja Bankom, sprovođenje poslovne politike Banke, strateških ciljeva i strategije upravljanja rizicima i pojedinačnih politika upravljanja rizicima.

Odbor za rizike, kao radno tijelo Nadzornog odbora savjetuje Nadzorni odbor o cjelokupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti Banke ka preuzimanju rizika i strategiji upravljanja rizicima te pomaže u nadziranju strategije od strane višeg rukovodstva, preispituje da li su pri određivanju cijena potraživanja i obaveza prema klijentima uzimani u obzir model poslovanja Banke i strategija upravljanja rizicima, i ako ta cijena ne odražava rizik preuzet u odnosu na model poslovanja i strategiju upravljanja rizicima, predlaže Upravnom odboru plan za otklanjanje nedostataka.

Upravni odbor je odgovoran za uspostavljanje načela upravljanja rizicima, donošenja strategije upravljanja rizicima i pojedinačnih politika, procedura i metodologija upravljanja rizicima, kao i redovno preispitivanje strateških ciljeva, strategije upravljanja rizicima i pojedinačnih politika upravljanja rizicima. Radna tijela Upravnog odbora su: ALCO, Odbor za IT i operativne rizike i Kreditni odbor. U skladu sa Odlukom Upravnog odbora o ovlašćenjima prilikom obavljanja kreditno-garantnih poslova definisana su ovlašćenja prilikom odobravanja kredita i drugih plasmana i izdavanja garancija i ostalih vanbilansnih izloženosti, u dijelu koji se odnosi na ovlašćenja Upravnog odbora, Kreditnog odbora i ovlašćenja za nivo odlučivanja: Sektor poslovanja sa fizičkim licima i preduzetnike i Sektor poslovanja sa pravnim licima. Donošenje odluka o restrukturiranim kreditima i nekvalitetnim izloženostima je u nadležnosti Upravnog odbora.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) kao radno tijelo Upravnog odbora je nadležan za donošenje odluka u segmentima upravljanja rizicima, osim operativnog rizika a u okviru politika, procedura i metodologija koje je odobrio Upravni odbor. ALCO na osnovu detaljnih analiza rizične pozicije Banke daje smjernice i preporuke za upravljanje rizicima.

Odbor za IT i operativne rizike je nadležan za preispitivanje i praćenje uspostavljenog funkcionalnog i sigurnog informacionog sistema Banke, kao i dalji razvoj informacionog sistema i implementaciju novih projekata, praćenje svih sigurnosnih incidenata i akcionih planova za eliminisanje utvrđenih rizika, kao i uspostavljenog sistema prijavljivanja, mjerenja i praćenja operativnih rizika u Banci.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Uvod (Nastavak)

Banka je u poslovanju izložena različitim rizicima od kojih su najznačajniji:

- kreditni rizik;
- rizik druge ugovorne strane;
- rezidualni rizik;
- rizik koncentracije;
- tržišni rizik;
- rizik kamatnih stopa koji proizilazi iz pozicija kojima se ne trguje;
- operativni rizik;
- rizik likvidnosti; i
- rizik prekomjernog finansijskog leveridža.

Banka nije izložena riziku sekjuritizacije.

Organizacione jedinice: Sektor kontrole rizika, Sektor kreditne analize i procjene kreditnog rizika i Sektor upravljanja nekvalitetnim kreditima su u nadležnosti člana Upravnog odbora zaduženog za upravljanje rizicima. Odgovornost svakog organizacionog dijela i odbora u Banci su na osnovu principa jasnog razgraničenja nadležnosti do nivoa Upravnog odbora i najveće moguće transparentnosti.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata ciljeve i osnovne principe preuzimanja i upravljanja rizicima i sklonost preuzimanju rizika. Osnovni princip Strategije upravljanja rizicima je optimizacija rizičnog profila Banke, kroz kontinuirani fokus zasnovan na:

- jasnoj unutrašnjoj organizaciji i kompletnoj podjeli dužnosti u okviru sistema upravljanja rizicima sa jasno definisanim, transparentnim i konzistentnim linijama odgovornosti;
- sveobuhvatnoj integraciji sistema upravljanja rizicima u sve poslovne aktivnosti Banke, pri čemu ovo podrazumijeva da Banka (u što je moguće većoj mjeri i uzimajući u obzir trenutni nivo razvijenosti alata za upravljanje rizicima) sve poslovne odluke kojima se preuzimaju rizici donosi uvažavajući standarde propisane politikama, procedurama i metodologijama koje se tiču upravljanja rizicima, a koji detaljno definišu mjerenje, praćenje, analizu, kontrolu i mehanizme za ublažavanje rizika, kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Strategiju i pojedinačne politike upravljanja rizicima usvaja (i preispituje) Upravni odbor, dok Nadzorni odbor daje saglasnost Upravnom odboru i nadzire njihovo sprovođenje. Pojedinačne procedure i metodologije upravljanja rizicima usvaja Upravni odbor.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti proizlazi iz redovnog finansiranja poslovanja Banke i upravljanja pozicijama. Glavni cilj upravljanja rizikom likvidnosti jeste osiguranje adekvatnog nivoa likvidnosti, kako bi se pravovremeno izvršile sve obaveze plaćanja, kako u redovnom poslovanju, tako i u uslovima stresa.

Glavne kategorije rizika likvidnosti kojima je Banka izložena su:

- rizik likvidnosti izvora finansiranja - rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja.
- rizik tržišne likvidnosti - rizik koji proizlazi iz nemogućnosti Banke da pretvori određene oblike aktive u likvidna sredstva (gotovinu) na finansijskom tržištu brzo, lako i uz minimalne gubitke u vrijednosti. Otežano konvertovanje aktive u gotovinu može biti posljedica kako eksternih (sistemskih) faktora rizika kao što je npr. nedovoljna dubina tj. likvidnost tržišta, tako i internih faktora vezanih za samu Banku (npr. nelikvidna aktiva u portfoliju Banke).

Banka upravlja rizikom likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim aktima. Upravljanje rizikom likvidnosti uključuje definisanje strategije za upravljanje ovom vrstom rizika kao dio sveobuhvatne Strategije upravljanja rizicima na nivou Banke, te omogućava učinkovito praćenje nivoa rizika likvidnosti za Upravni odbor i viši menadžment, kao i implementaciju adekvatnog procesa za mjerenje, praćenje i kontrolu rizika likvidnosti. Osim Strategije upravljanja rizicima, upravljanje rizikom likvidnosti propisano je sljedećim internim aktima:

- Strategijom izvora finansiranja;
- Politikom upravljanja rizikom likvidnosti;
- Procedurom upravljanja rizikom likvidnosti;
- Politikom za procjenu adekvatnosti likvidnosti (ILAAP politika);
- Metodologijom za postupak procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP metodologija);
- Metodologijom za utvrđivanje stabilnog nivoa depozita po viđenju;
- Metodologijom za obračun pokazatelja likvidne pokrivenosti (LCR).

Banka ima pristup raznovrsnim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata, uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica kako rezidenata tako i nerezidenata, primljene kredite i osnivački kapital.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospjećima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identifikujući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom poslovanja Banke.

Banka prilagođava svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internom politikom upravljanja rizikom likvidnosti, usklađivanjem imovine i obaveza kao i određivanjem limita i ciljanih pokazatelja likvidnosti. Banka dnevno upravlja rezervama likvidnosti istovremeno osiguravajući ispunjavanje svih potreba klijenata.

Banka upravlja rizikom likvidnosti korišćenjem sljedećih alata i pokazatelja:

- Projekcija tokova gotovine (operativni alat);
- Dnevni regulatorni pokazatelj likvidnosti;
- Dekadni regulatorni pokazatelj likvidnosti;
- Gep analiza likvidnosti za dugoročnu likvidnost;
- Pokazatelj likvidne pokrivenosti - LCR (Liquidity coverage ratio);
- Koncentracija izvora finansiranja; i
- Stres testiranje rizika likvidnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Plan postupanja u nepredviđenim okolnostima (kriza likvidnosti) je sastavni dio Politike upravljanja rizikom likvidnosti u kojem su detaljno identifikovani rani indikatori kriznih situacija, načini (postupci) za pribavljanje nedostajućih sredstava, kao i odgovornosti i aktivnosti koje treba preduzeti u takvim slučajevima.

Sektor upravljanja sredstvima prati kretanje dnevnih pokazatelja likvidnosti na dnevnom nivou i dekadnih (na dekadnom nivou) i upozorava Sektor kontrole rizika, ALCO i Upravni odbor (rani znaci upozorenja) ukoliko je nastupila „watch” situacija likvidnosti (upozorenje), dok Sektor kontrole rizika prati kretanje LCR-a na mjesečnom nivou i obavještava ALCO i Upravni odbor ukoliko je nastupila „watch” situacija likvidnosti (upozorenje).

Prvi stepen krize likvidnosti (rani znaci upozorenja krize likvidnosti) - potencijalni problem sa likvidnošću nastaje kada usljed nastanka nekog od navedenih faktora (indikatori upozorenja) Banka identifikuje sljedeće:

- Pokazatelj dnevne likvidnosti je 7 (sedam) dana u kontinuitetu manji od 1,1 a veći od 1;
- Dekadni pokazatelj likvidnosti je tokom 2 (dvije) dekade manji od 1,2, a veći od 1,1;
- Pokazatelj likvidne pokrivenosti je na kraju mjeseca manji od 150%, a veći od 120%.

Ukoliko se ostvari neki od navedenih indikatora, Banka će smatrati da je u pitanju „watch” situacija likvidnosti (upozorenje) i na ALCO će situaciju sagledati i analizirati, kako bi preduprijedila krizu likvidnosti.

Drugi stepen (nastupila je kriza likvidnosti) nastaje kada usljed nastanka nekog od navedenih faktora (indikatori upozorenja) Banka identifikuje sljedeće:

Pokazatelj dnevne likvidnosti je 7 (sedam) dana u kontinuitetu manji od 1 a veći od 0,95;
Dekadni pokazatelj likvidnosti je tokom 2 (dvije) dekade manji od 1,1 a veći od 1,05;
Pokazatelj likvidne pokrivenosti na kraju mjeseca je manji od 120% a veći od 105%.

Pored toga, pod krizom likvidnosti smatraće se i situacije u kojima Sektor upravljanja sredstvima u toku svojih dnevnih aktivnosti uoči da je došlo do naglog pogoršanja likvidnosti (npr: naglo povlačenje depozita fizičkih i pravnih lica, potencijalna nemogućnost realizacije naloga kroz platni promet i sl.).

Mjere koje Banka može preduzeti zavise od stepena krize likvidnosti. Neke od mjera koje Banka može preduzeti su: korišćenje sredstava iz odobrenih linija, pribavljanje novih kreditnih i depozitnih linija od domaćih i ino banaka, korišćenje sporazumnog okvira o repo poslovima koji ima zaključen sa drugom kreditnom institucijom, obustavljanje ili smanjenje novih kreditnih plasmana, pooštavanje mjera za promptnu naplatu dospjelih potraživanja, povećanje baze depozita po viđenju i oročenih depozita privlačenjem novih deponenata ponudom veće kamatne stope na te depozite, prodajom dijela kreditnog portfolija i druge.

Korišćenjem projekcija tokova gotovine Banka upravlja likvidnošću u različitim vremenskim periodima na način da otklanja potencijalne slabosti uzrokovane različitim događajima, a uzimajući u obzir promjene u intradnevnom potrebama za sredstvima i načinima finansiranja, kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za sredstvima i načinima finansiranja, sa ciljem da se obezbijedi održavanje adekvatnog nivoa bafera za likvidnost.

Banka prati i mjeri izloženosti riziku likvidnosti sa aspekta koncentracije depozita na bazi analize podataka o: strukturi depozita po ročnosti; po vrsti deponenata (depoziti pravnih i fizičkih lica); strukture velikih deponenata, priliva i odliva ukupnih sredstava za određeni period; kao i realizovanih i projektovanih priliva i odliva sredstava na računima značajnih deponenata Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Banka sagledava rezultate stresnih testiranja rizika likvidnosti u cilju sagledavanja planiranja i održavanja adekvatnog nivoa rezervi likvidnosti, kao i raspoloživih, potencijalnih i dodatnih izvora finansiranja koji se mogu aktivirati u slučaju nastupanja potencijalne krize likvidnosti, ali i za procjenu dodatnih troškova finansiranja koji mogu nastati usljed povećane potrebe za likvidnošću u kriznim situacijama. Stres testiranje rizika likvidnosti sprovodi se u okviru ILAAP procesa, dok se utvrđivanje internog kapitalnog zahtjeva vrši u okviru ICAAP procesa.

Regulatorne i interne metrike likvidnosti

Banka na dnevnom, dekadnom, mjesečnom i kvartalnom nivou prati usklađenost indikatora likvidnosti kako regulatornih, tako i interno propisanih o čemu organizacione jedinice izvještavaju ALCO, Upravni odbor, Odbor za rizike i Nadzorni odbor.

Dnevni i dekadni pokazatelji likvidnosti

Dnevni regulatorni pokazatelj likvidnosti izračunava se na dnevnoj osnovi i pokazuje odnos zbiru likvidnih sredstava i zbiru dospjelih obaveza. Regulatorni limit je propisan na nivou od najmanje 0,9, dok je interni limit propisan na nivou od 1,1 a tolerancija 1.

Dekadni regulatorni pokazatelj likvidnosti računa se kao prosjek pokazatelja dnevne likvidnosti za sve radne dane u jednoj dekadi. Regulatorni limit je propisan na nivou od najmanje 1, dok je interni limit propisan na nivou od 1,2 a tolerancija na 1,1.

Tokom 2023. godine Banka je poslovala u skladu sa regulatornim propisanim limitima. Ostvarena vrijednost dnevnog pokazatelja likvidnosti je za 5 dana bila ispod internog limita, ali iznad tolerancije, dok je za jedan dan ostvarena vrijednost bila ispod tolerancije (dnevni pokazatelj likvidnosti je na dan 29.06.2023. godine iznosio 0,94% što je iznad regulatornog limita). Ostvareni dekadni pokazatelj likvidnosti je za 8 dekada 2023. godine bio ispod limita ali uvijek iznad tolerancije.

Pokazatelj likvidne pokrivenosti - LCR

Banka mjesečno izvještava o ispunjavanju zahtjeva za o likvidnoj pokrivenosti. Pokazatelj likvidne pokrivenosti (engl. Liquidity Coverage Ratio - LCR) je regulatorni kvantitativni pokazatelj likvidne pokrivenosti koji se izračunava za period od 30 kalendarskih dana i predstavlja količnik visoko kvalitetne likvidne aktive, tj. bafera likvidnosti i neto odliva gotovine u narednih 30 dana.

LCR je kratkoročni likvidnosni pokazatelj koji osigurava da Banka posjeduje adekvatnu zalihu visoko likvidne, lako utržive imovine, koja se u slučaju potrebe može brzo i bez većih gubitaka konvertovati u gotovinu, te u razdoblju od 30 dana finansirati sve planirane i neplanirane novčane tokove.

Aktiva se smatra kvalitetnom i visoko likvidnom ako se može konvertovati u gotovinu brzo, lako i bez neprihvatljivih gubitaka u vrijednosti.

Banka je tokom 2023. godine bila usklađena sa i sa regulatornim i interno propisanim limitom.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Neto likvidnosni odlivi predstavljaju razliku između odliva likvidnih sredstava (po retail depozitima, depozitima i uzetim kredita od finansijskih klijenata, depozitima drugih klijenata, kreditnih i likvidnosnih linija) i priliva likvidnih sredstava (po plasmanima) u narednih 30 kalendarskih dana u uslovima stresa. Prilivi su ograničeni i priznaju se maksimalno do 75% ukupno iskazanih odliva. Regulatorno propisan limit za LCR iznosi min 100%, limit je propisan minimalno na nivou od 150%, dok je tolerancija rizika propisana minimalno na nivou od 120%.

Banka je tokom 2023. godine bila usklađena sa i sa regulatorno i interno propisanim limitom.

Na dan 31. decembra 2023.	Iznos/tržišna vrijednost	Ponderisani iznos
Ukupna neprilagođena likvidna aktiva	151.987	150.350
Odlivi	291.471	91.045
Prilivi	58.099	57.730
Neto likvidnosni odlivi	233.372	33.314
Koeficijent likvidne pokrivenosti		451%

Na dan 31. decembra 2022.	Iznos/tržišna vrijednost	Ponderisani iznos
Ukupna neprilagođena likvidna aktiva	228.804	217.221
Odlivi	323.386	99.871
Prilivi	36.296	36.296
Neto likvidnosni odlivi	287.090	63.575
Koeficijent likvidne pokrivenosti		342%

Gep analiza likvidnosti

Gep likvidnosti je osnovni metod za merenje i analizu dugoročne tj. strukturne likvidnosti. U pitanju je regulatorna (gep) analiza.

Banka koristi analizu gepa likvidnosti, gde su prikazani imovina i obaveze po osnovu kojih može doći do novčanih priliva ili odliva, raspoređene u skladu sa njihovom preostalom ročnošću (ugovorenom ili očekivanom). Ovo omogućava procjenu i upoređivanje svih budućih novčanih priliva i odliva, kao i identifikaciju potencijalnih nedostataka likvidnih sredstava i perioda u kome će se ti nedostaci pokazati.

Tabele u nastavku predstavljaju analizu rokova dospelja sredstava i obaveza Banke na osnovu preostalih ugovorenih rokova dospelja i očekivanih rokova dospelja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Ugovoreni rokovi dospjeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospjeća. Isto tako, stavke pasive se raspoređuju prema preostalom ugovorenom roku dospjeća, odnosno ugovorenom roku plaćanja. Finansijske obaveze bez ugovorenog dospjeća se smatraju finansijskim obvezama na zahtjev. Iako je u analiziranim razdobljima iskazana značajna negativna ročna neusklađenost, Banka prema istorijskom iskustvu i poznavanju klijenata ne očekuje odliv depozita u ugovornim rokovima, pa je isto prikazano u analizi rokova dospjeća sredstava i obaveza Banke prema očekivanim rokovima dospjeća.

Za analizu rokova dospjeća sredstava i obaveza Banke prema očekivanim dospjećima, pozicije aktive se raspoređuju prema očekivanom dospjeću, koje može da bude jednako ugovorenom, ali je u većini slučajeva različito od ugovorenog.

Naime, prilikom raspoređivanja priliva od naplate kredita u obzir se uzimaju dani kašnjenja, realna očekivanja naplate na osnovu informacija dobijenih od klijenata i stvarna naplata kredita, kako bi očekivani prilivi po osnovu naplate kredita bili što realniji. Procjena realnosti naplate dospjelih potraživanja po kreditima zasniva se na prikupljanju podataka o izmirivanju obaveza u periodu od 6 mjeseci koji prethode mjesecu za koji se vrši procjena naplate (istorijski podaci). Kod klijenta kod kojih postoji kašnjenja u izmirivanju obaveza duže od 30 dana vrši se korekcija plana otplate. Dospjela potraživanja se pomjeraju za maksimalni broj dana kašnjenja u toku prethodnih 6 mjeseci i svrstavaju u korigovanu kolonu. Takođe rokovi dospjeća za sve preostale anuitete iz plana otplate tog klijenta za konkretnu kreditnu partiju pomjeraju se za isti maksimalni broj dana kašnjenja.

U cilju realnog prikazivanja očekivanih odliva sagledava se stabilnost depozita po viđenju i isti prikazuju u kolonama prema očekivanim odlivima. Stabilnost depozita po viđenju sagledava se shodno kriterijumima propisanim Metodologijom za utvrđivanje stabilnog nivoa depozita po viđenju. Metodologija se bazira na primjeni izabrane Value at Risk - VaR statističke metode na istorijske podatke o stanju depozita po viđenju. Imajući u vidu da je VaR broj koji izražava maksimalni očekivani gubitak za dati vremenski period i za dati nivo pouzdanosti: stanje depozita po viđenju – predstavlja populaciju i jedinicu u kojoj se izražava VaR, vremenski periodi za koje su izračunati maksimalni očekivani odlivi depozita po viđenju su: od 1 do 7 dana, od 8 do 15 dana, od 16 do 30 dana, od 31 do 60 dana, od 61 do 90 dana, od 91 do 180 dana, od 180 do 365 dana i preko 365 dana, izabrani nivo pouzdanosti, odnosno iznos standardne devijacije za interval pouzdanosti je: 95%; faktor mjere nivoa pouzdanosti 1,645 i vremenska serija za koju se izračunava standardna devijacija: posljednjih godinu dana.

Za potrebe rasporeda oročenih depozita prema očekivanom dospjeću, Banka koristi datum za koji očekuje da se desi stvarni odliv depozita, bez obzira na ugovoreno dospjeće.

Za potrebe rasporeda dužničkih HOV (obveznica) po AC prema očekivanom dospjeću, Banka koristi ugovoreno dospjeće.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2021. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročna struktura bruto sredstava i obaveza prema preostalom ugovorenom dospijeću na dan 31. decembar 2023. godine prikazana je kako slijedi:

	1-7 dana	8-15 dana	16-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva									
I Novčana sred. i računi depozita kod centralnih banaka i potraž. od banaka	53.876	0	0	0	0	0	8.185	0	62.061
II Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	43.753	1.498	14.187	15.463	22.352	33.478	105.493	23.528	259.752
Kredit i potraživanja od banaka	38.560	0	0	0	0	0	0	0	38.560
Kredit i potraživanja od klijenata	1.394	0	190	5.403	9.291	19.665	47.886	14.590	98.419
Hartije od vrijednosti	3.799	1.498	13.997	10.060	13.061	13.813	57.607	8.591	122.426
Ostala finansijska sredstva	0	0	0	0	0	0	0	347	347
III Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	349	0	36	68	48	70	3	0	574
Ukupno	97.978	1.498	14.223	15.531	22.400	33.548	113.681	23.528	322.387
Pasiva									
Depoziti banaka i centralnih banaka po amortizovanoj vrijednosti	4	0	0	0	0	0	0	0	4
Depoziti klijenata po amortizovanoj vrijednosti	254.737	80	1.735	2.602	3.201	5.453	15.768	5.838	289.414
Kredit klijenata koji nijesu banke	181	0	0	43	65	312	1.893	723	3.217
Kamate i vremenska razg. po amortizovanoj vrijednosti	259	0	0	0	0	0	0	0	259
Subordinisani dug	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivatne fin.obaveze kao instrument zaštite	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale finansijske obaveze	5.549	2	94	84	123	248	2.018	1.285	9.403
Ukupno	260.730	82	1.829	2.729	3.389	6.013	19.679	7.846	302.297
Gap dospijeća (1)- (2)	-162.752	1.416	12.394	12.802	19.011	27.535	94.002	15.682	20.090
Kumulativni Gap	-162.752	-161.336	-148.942	-136.140	117.129	-89.594	4.408	20.090	
% od ukupnog izvora sredstava	-53,8%	-53,4%	-49,3%	-45,0%	-38,7%	-29,6%	1,5%	6,6%	

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2021. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Ročna struktura bruto sredstava i obaveza prema očekivanom dospijeću na dan 31. decembar 2023. godine prikazana je kako slijedi:

	1-7 dana	8-15 dana	16-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva									
I Novčana sred. i računi depozita kod centralnih banaka i potraž. od banaka	53.876	-	-	-	-	-	8.185	-	62.061
II Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	43.658	1.498	14.187	15.468	22.360	33.490	105.556	23.535	259.752
Kredit i potraživanja od banaka	38.560	-	-	-	-	-	-	-	38.560
Kredit i potraživanja od klijenata	1.299	-	190	5.408	9.299	19.677	47.949	14.597	98.419
Hartije od vrijednosti	3.799	1.498	13.997	10.060	13.061	13.813	57.607	8.591	122.426
Ostala finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-	347	347
III Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	349	-	36	68	48	70	3	-	574
Ukupno	97.883	1.498	14.223	15.536	22.408	33.560	113.744	23.535	322.387
Pasiva									
Depoziti banaka i centralnih banaka po amortizovanoj vrijednosti	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Depoziti klijenata po amortizovanoj vrijednosti	18.413	8.610	12.886	30.472	30.514	44.993	137.688	5.838	289.414
Kredit klijenata koji nijesu banke	181	-	-	43	65	312	1.893	723	3.217
Kamate i vremenska razg. po amortizovanoj vrijednosti	259	-	-	-	-	-	-	-	259
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Derivatne fin.obaveze kao instrument zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	5.549	2	94	84	123	248	2.018	1.285	9.403
Ukupno	24.406	8.612	12.980	30.599	30.702	45.553	141.599	7.846	302.297
Gap dospijeća (1)- (2)	73.477	-7.114	1.243	-15.063	-8.294	-11.993	-27.855	15.689	20.090
Kumulativni Gap	73.477	66.363	67.606	52.543	44.249	32.256	4.401	20.090	
% od ukupnog izvora sredstava	24,3%	22,0%	22,4%	17,4%	14,6%	10,7%	1,5%	6,6%	

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2021. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Ročna struktura bruto sredstava i obaveza prema preostalom ugovorenom dospijeću na dan 31. decembar 2022. godine prikazana je kako slijedi:

	1-7 dana	8-15 dana	16-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva									
I Novčana sred. i računi depozita kod centralnih banaka i potraž. od banaka	97.608	-	-	-	-	-	8.720	0	106.328
II Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	37.073	938	175	8.192	22.738	16.346	34.141	9.956	129.559
Kredit i potraživanja od banaka	36.097	938	-	-	-	-	-	-	37.035
Kredit i potraživanja od klijenata	976	-	175	8.192	5.690	11.067	34.141	9.908	70.148
Hartije od vrijednosti	-	-	-	-	17.048	5.279	-	-	22.327
Ostala finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-	49	49
III Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	1.619	74	13.875	10.057	16.538	54.966	7.865	104.994
IV Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	80	-	9	15	13	14	19	-	150
Ukupno	134.761	2.557	258	22.082	32.808	32.899	97.846	17.821	341.032
Pasiva									
Depoziti banaka i centralnih banaka po amortizovanoj vrijednosti	6	-	-	-	-	-	-	-	6
Depoziti klijenata po amortizovanoj vrijednosti	296.060	227	605	3.775	808	2.707	14.347	6.085	324.614
Kredit klijenata koji nijesu banke	-	-	-	64	43	151	2.122	1.095	3.475
Kamate i vremenska razg. po amortizovanoj vrijednosti	213	-	-	-	-	-	-	-	213
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Derivatne fin.obaveze kao instrument zaštite	21	-	-	-	-	-	-	-	21
Ostale finansijske obaveze	2.379	-	220	97	76	269	1.870	1.695	6.606
Ukupno	298.679	227	825	3.936	927	3.127	18.339	8.875	334.935
Gap dospijeća (1)- (2)	-163.918	2.330	-567	18.146	31.881	29.772	79.507	8.946	6.097
Kumulativni Gap	-163.918	-161.588	-162.155	-144.009	112.128	-82.356	-2.849	6.097	
% od ukupnog izvora sredstava	-48,9%	-48,2%	-48,4%	-43,0%	-33,5%	-24,6%	-0,9%	1,8%	

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2021. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Ročna struktura bruto sredstava i obaveza prema očekivanom dospijeću na dan 31. decembar 2022. godine prikazana je kako slijedi:

	1-7 dana	8-15 dana	16-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva									
I Novčana sred. i računi depozita kod centralnih banaka i potraž. od banaka	97.608	-	-	-	-	-	8.720	-	106.328
II Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	36.409	938	175	8.159	22.825	16.837	34.257	9.958	129.559
Kredit i potraživanja od banaka	36.097	938	-	-	-	-	-	-	37.035
Kredit i potraživanja od klijenata	312	-	175	8.159	5.778	11.558	34.257	9.910	70.148
Hartije od vrijednosti	-	-	-	-	17.048	5.279	-	-	22.327
Ostala finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-	49	49
III Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	93.410	27	74	10.547	886	50	-	-	104.994
IV Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	80	-	9	15	13	14	19	-	150
Ukupno	227.507	965	258	18.721	23.724	16.902	42.996	9.958	341.032
Pasiva									
Depoziti banaka i centralnih banaka po amortizovanoj vrijednosti	6	-	-	-	-	-	-	-	6
Depoziti klijenata po amortizovanoj vrijednosti	30.164	14.209	18.882	49.457	45.578	67.372	92.866	6.085	324.614
Kredit klijenata koji nijesu banke	-	-	-	64	43	151	2.122	1.095	3.475
Kamate i vremenska razg. po amortizovanoj vrijednosti	213	-	-	-	-	-	-	-	213
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Derivatne fin.obaveze kao instrument zaštite	21	-	-	-	-	-	-	-	21
Ostale finansijske obaveze	2.379	-	220	97	76	269	1.870	1.695	6.606
Ukupno	32.783	14.209	19.102	49.618	45.697	67.792	96.858	8.875	334.935
Gap dospijeća (1)- (2)	194.724	-13.244	-18.844	-30.896	-21.973	-50.890	-53.861	1.083	6.097
Kumulativni Gap	194.724	181.479	162.635	131.739	109.765	58.875	5.014	6.097	
% od ukupnog izvora sredstava	58,1%	54,2%	48,6%	39,3%	32,8%	17,6%	1,5%	1,8%	

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.3. Tržišni rizik****Devizni rizik**

Devizni, pozicijski i robni rizik spadaju u grupu tržišnih rizika, koji su definisani kao rizici ostvarivanja gubitaka po finansijskim instrumentima evidentiranim u bilansu i vanbilansu Banke, uzrokovani negativnim kretanjima tržišnih cijena. Banka nije izložena pozicijskom i robnom riziku.

Devizni rizik podrazumijeva rizik gubitka koji proizilazi iz promjene kursa valute i/ili promjene cijene zlata. Devizni rizik se mjeri na osnovu otvorene devizne pozicije Banke. Banka interno utvrđuje ukupne limite za otvorenu deviznu poziciju. Promjene deviznog kursa mogu direktno uticati na bilans uspjeha Banke ako ona ima značajne devizne pozicije. Zatvaranjem deviznih pozicija umanjuje se rizik od gubitaka usljed promjena deviznog kursa. U principu, Banka ne vrši aktivnosti trgovanja za vlastiti račun sa ciljem ulaska u špekulativne pozicije na deviznim tržištima, kako bi ostvarila dodatni potencijalni prihod. Dakle, Banka je strogo „non trading book“ kreditna institucija u smislu Zakona o kreditnim institucijama.

Banka je obezbjedila jasnu operativnu i organizacionu razdvojenost poslova ugovaranja transakcija od poslova kontrole rizika i poslova podrške poslovanja. Ovo odvajanje je izvršeno i odnosi se do i uključujući nivo Upravnog odbora Banke. Organizacioni dio Banke koji se bavi poslovima ugovaranja transakcija je Sektor upravljanja sredstvima. Sektor upravljanja sredstvima vrši kontinuiran nadzor devizne pozicije u toku dana i odgovoran je za držanje pozicija u okviru utvrđenih limita. Organizacioni dio Banke koji se bavi upravljanjem rizicima je Sektor kontrole rizika. Sektor kontrole rizika na mjesečnom nivou izvještava ALCO o izloženosti Banke deviznom riziku, kao i poslovanju u okviru utvrđenih limita, dok kvartalno vrši obračun kapitalnog zahtjeva za devizni rizik i stresno testiranje izloženosti Banke deviznom riziku. Sektor platnog prometa je odgovoran za poravnanje odobrenih deviznih transakcija (FX). Služba podrške finansijskim tržištima vrši saldiranje trgovine i obračuna po osnovu HOV u ime i za račun Banke.

Devizni rizik se mjeri i ograničava dnevno, kako individualno po valutama, tako i na agregatnoj osnovi pri čemu, mjerenje deviznog rizika obuhvata sve bilansne i vanbilansne pozicije koje sadrže devizni rizik, kao i sve valute koje Banka posjeduje i sa kojima obavlja deviznu aktivnost.

Mjerenje i praćenje deviznog rizika se vrši kroz dnevno utvrđivanje neto otvorene devizne pozicije u apsolutnom iznosu pojedinačno i agregatno za sve valute, kao i procentualno u odnosu na osnovni kapital.

Banka je uspostavila sledeće limite:

- Neto otvorena devizna pozicija Banke na kraju dana, za pojedinačnu valutu koja se dnevno nalazi na referentnoj kursnoj listi Evropske Centralne Banke (ECB), kao i za valute koje se ne nalaze na referentnoj kursnoj listi ECB ne treba da prelazi 3,5% osnovnog kapitala Banke (tolerancija je do 5% osnovnog kapitala);
- Zbir neto otvorenih deviznih pozicija na kraju dana za sve valute (ukupna neto duga pozicija i/ili ukupna neto kratka pozicija) koje se dnevno nalaze na referentnoj kursnoj listi Evropske Centralne Banke (ECB), ne treba da prelazi 7,5% osnovnog kapitala Banke (tolerancija je do 10% osnovnog kapitala).

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.3. Tržišni rizik****Devizni rizik (Nastavak)**

Banka je tokom 2023. godine poslovala u skladu sa internim limitima za devizni rizik.

Rizik od promjene kurseva stranih valuta jeste rizik od promjene vrijednosti sredstava i obaveza, usljed promjene kursa strane valute.

Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine je sljedeća:

	<u>USD</u>	<u>GBP</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
DUGE POZICIJE				
Devizna sredstva	94.077	290	52	94.419
UKUPNO	94.077	290	52	94.419
KRATKE POZICIJE				
Obaveze u devizama	94.060	289	63	94.412
UKUPNO	94.060	289	63	94.412
NETO POZICIJA				
NETO DUGE (KRATKE) POZICIJE (1) - (2)	17	1	-11	7
% od osnovnog kapitala	0,10%	0,01%	-0,06%	
% od regulatornog kapitala	0,10%	0,01%	-0,06%	
Agregatno stanje u svim stranim valutama	7			
% od osnovnog kapitala	0,04%			
% od regulatornog kapitala	0,04%			

Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine je sljedeća:

	<u>USD</u>	<u>GBP</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
DUGE POZICIJE				
Devizna sredstva	98.949	123	0	99.072
UKUPNO	98.949	123	0	99.072
KRATKE POZICIJE				
Obaveze u devizama	98.894	140	22	99.056
UKUPNO	98.894	140	22	99.056
NETO POZICIJA				
NETO DUGE (KRATKE) POZICIJE (1) - (2)	55	-17	-22	16
% od osnovnog kapitala	0,42%	-0,13%	-0,17%	
% od regulatornog kapitala	0,42%	-0,13%	-0,17%	
Agregatno stanje u svim stranim valutama	16			
% od osnovnog kapitala	0,12%			
% od regulatornog kapitala	0,12%			

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.4. Rizik od promjene kamatnih stopa**

Osjetljivost aktive, pasive i vanbilansnih pozicija na promjenu kamatne stope utiče na dvije kategorije visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih izvora i plasmana), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala banke.

Izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31.12.2023. godine prikazana je u sljedećoj tabeli. Kako Banka u toku 2023. godine nije odobravalala kredite sa varijabilnom kamatnom stopom, tabela sadrži sredstva i obaveze prikazane po datumu dospijea.

Na dan 31. decembra 2023.	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 godine	Ukupno
Aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	22.838	-	-	-	4.129	26.967
Kamatonosne hartije od vrijednosti	19.035	9.899	12.277	13.758	66.198	121.167
Kredit i ostala potraživanja	1.430	5.451	9.339	19.735	62.689	98.643
Ostala osjetljiva aktiva*	424	161	784	55	-	1.424
Ukupno	43.727	15.511	22.400	33.548	133.016	248.202
% od ukupne kamatonosne aktive	17,62%	6,25%	9,02%	13,52%	53,59%	100%
Pasiva						
Kamatonosni depoziti	11.376	2.567	1.834	5.294	20.407	41.478
Kamatonosne pozajmice	-	43	65	131	446	685
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-
Ostale osjetljive obaveze	12	84	123	248	3.304	3.771
Ukupno	11.388	2.695	2.022	5.672	24.157	45.933
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	24,79%	5,87%	4,40%	12,35%	52,59%	100%
Gap	32.339	12.817	20.378	27.876	108.858	202.268
Kumulativni Gap	32.3439	45.156	65.534	93.410	202.268	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva %	9,98%	13,94%	20,23%	28,83%	62,42%	

*Ostala osjetljiva aktiva obuhvata vremenska razgraničenja i kamatna potraživanja.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.4. Rizik od promjene kamatnih stopa (Nastavak)**

Na dan 31. decembra 2022.	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 godine	Ukupno
Aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	15.760	-	-	-	4.397	20.157
Kamatonosne hartije od vrijednosti	1.592	13.564	26.202	21.765	62.831	125.954
Kredit i ostala potraživanja	1.046	8.247	5.713	11.117	44.194	70.318
Ostala osjetljiva aktiva*	210	311	903	53	-	1.477
Ukupno	18.609	22.122	32.818	32.935	111.422	217.906
% od ukupne kamatonosne aktive	8,54%	10,15%	15,06%	15,11%	51,13%	-
Pasiva						
Kamatonosni depoziti	853	3.198	808	2.589	19.892	27.340
Kamatonosne pozajmice	-	64	43	151	685	943
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-
Ostale osjetljive obaveze	-	97	76	269	3.565	4.007
Ukupno	853	3.359	927	3.009	24.142	32.290
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	2,64%	10,40%	2,87%	9,32%	74,77%	-
Gap	17.755	18.764	31.891	29.926	87.280	185.616
Kumulativni Gap	17.755	36.519	68.410	98.336	185.616	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva %	5,15%	10,58%	19,82%	28,50%	53,79%	

*Ostala osjetljiva aktiva obuhvata vremenska razgraničenja i kamatna potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da će se Banka izložiti gubitku koji bi mogao nastati kao posljedica neispunjavanja ugovornih obaveza od strane dužnika. Banka je izložena kreditnom riziku kroz aktivnosti kreditiranja i investiranja, te kroz aktivnosti garantno dokumentarnih poslova. Kreditnim rizikom i rizicima povezanim sa kreditnim rizikom kojima je Banka izložena ili može biti izložena smatraju se: kreditni rizik u užem smislu, rizik razvodnjavanja, kreditni rizik druge ugovorne strane i rizik usklađivanja kreditnog vrednovanja (CVA rizik), valutno indukovani kreditni rizik, kamatno indukovani kreditni rizik, rizik koncentracije, rezidualni rizik, rizik povezan sa sekjuritizacijom i rizik zemlje.

Banka je izložena riziku druge ugovorne strane po osnovu izloženosti prema: korespondentskim bankama i komercijalnim kreditnim institucijama i emitentu (izdavaocu) dužničkih HOV koji mogu da budu: vlade, centralne banke, međunarodne i multilateralne organizacije, finansijske institucije, privredna društva i dr.

Banka nastoji da odobrava plasmane (indeksirane) u drugoj valuti onim klijentima čiji su dominantni prihodi odgovarajući valuti u kojoj se plasman odobrava, te se na ovaj način ne izlaže valutno indukovanom kreditnom riziku.

Banka nije izložena kamatno indukovanom kreditnom riziku koji proizilazi iz izloženosti koje su vezane za promjenljivu kamatnu stopu, ali je očekivano je da će biti u narednom periodu.

Banka je izložena rezidualnom riziku jer u svojim kreditnim procesima koristi tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Banka preuzima rizik zemlje imajući u vidu da se značajan dio poslovnih aktivnosti odnosi na klijente van Crne Gore. Izloženost riziku zemlje će uglavnom biti rezultat transakcionih operacija s korespondentskim bankama i drugim finansijskim organizacijama. U određenoj mjeri, rizik zemlje će biti rezultat finansiranja i poslovnih operacija u ime i za račun nerezidenata, u skladu sa internim limitima Banke.

Banka nastoji da ne preuzima aktivnosti koje bi dovele do izloženosti riziku razvodnjavanja, riziku povezanim sa sekjuritizacijom, riziku usklađivanja kreditnog vrednovanja i riziku poravnanja /isporuke.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditnim rizikom se upravlja u skladu sa politikama Banke, kao i regulatornim zahtjevima CBCG. Kreditna izloženost po portfeljima i po pojedinim klijentima/grupama povezanih osoba redovno se prati uzimajući u obzir postavljene limite. ALCO i Upravni odbor se redovno izvještavaju o svim značajnim promjenama u iznosu i kvalitetu portfelja, uključujući ispravke vrijednosti i uticaj na kapital. Kreditni rizik se redovno prati i o njemu se izvještava, omogućujući na taj način pravovremenu identifikaciju umanjenja vrijednosti u kreditnom portfelju.

Banka prati sljedeće limite u vezi sa kreditnim aktivnostima:

- Limit velikih izloženosti;
- Limit izloženosti za proizvode i usluge koje će biti dominantne u poslovanju Banke (limit izloženosti prema industriskoj grani, limit izloženosti za ukupan kreditni portfolio, limit ulaganja u dužnike hartije od vrijednosti, limit ulaganja za ino dužničke hartije od vrijednosti);
- Limit izloženosti u drugim valutama;
- Limit udjela visokorizičnih ulaganja (VRI) u ukupnom portfelju;
- Limit za NPL bruto pokazatelj.

Značajan dio izloženosti kreditnom riziku osiguran je instrumentima kreditne zaštite u obliku novčanih depozita, nekretnina i ostalih instrumenata osiguranja

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

Operativna i organizaciona razdvojenost poslova

Banka je obezbjedila jasnu operativnu i organizacionu razdvojenost poslova ugovaranja transakcija od poslova kontrole rizika i poslova podrške poslovanja. Ovo odvajanje je izvršeno i odnosi se do i uključujući nivo Upravnog odbora Banke. Organizacioni djelovi Banke koji se bave upravljanjem poslovnim odnosima s klijentima tj. prodajom jesu: Sektor poslovanja sa pravnim licima, Sektor poslovanja sa fizičkim licima, Sektor poslovanja sa nerezidentnim licima i Sektor upravljanja sredstvima.

Organizacioni djelovi Banke koji se bave upravljanjem rizicima jesu: Sektor kreditne analize i procjene kreditnog rizika i Sektor kontrole rizika. Sektor kreditne analize i procjene kreditnog rizika analizira predlog za odobrenje plasmana (kredit, garancija) i dostavlja mišljenje, utvrđuje inicijalni interni rejting i daje predlog inicijalne klasifikacije, kao i vrši redovni godišnji monitoring. Sektor kontrole rizika analizira kreditni rizik na nivou portfolija, prati i izvještava o zakonskim i interno definisanim limitima izloženosti kreditnom riziku, vrši obračun obezvredjenja bilansnih potraživanja i izdvajanje rezervacija prema regulativi CBCG.

Organizacioni dio koji se bavi sprovođenjem odluka nadležnih organa odlučivanja, izradom pravnih instrumenata na već unaprijed pripremljenim standardizovanim templejtima, poslovima knjiženja i kolateralima jeste Sektor podrške bankarskih operacija. Sektor pravnih poslova izrađuje standardne templejte ugovora o kreditima/izdavanju darancija, kao i nestandardne ugovore o kreditima/izdavanju garancija.

Odlučivanje o odobravanju plasmana i matrica odlučivanja

Banka je uspostavila jasan i dobro dokumentovan okvir za postupak odlučivanja o odobravanju plasmana. Nadležnosti i odgovornosti su usklađene i integrisane u sklonost prezimanju rizika i odražavaju poslovni model Banke. Odluku o odobravanju plasmana donose nadležni nivoi odlučivanja: Upravni odbor, Kreditni odbor i nivo Sektor.

Nadzorni odbor daje saglasnost Upravnom odboru na odluke o izloženostima lica povezanih sa Bankom.

Upravni odbor donosi odluke o: ukupnim izloženostima klijenata u iznosu većem od 10% osnovnog kapitala Banke a na osnovu dostavljenog predloga od strane Kreditnog odbora, za sve predloge vezane za izloženost prema licima povezanim sa Bankom, za sve restrukturirane izloženosti i izloženosti koje spadaju u nekvalitetnu aktivu, kao i za predloge koji su eskalirani od strane Kreditnog odbora. Upravni odbor donosi sve odluke za ulaganje u dužničke HOV

Kreditni odbor donosi odluke o zahtjevima za plasmane klijenata ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- ukupna izloženost pravnih lica rezidenata za čije plasmane su ponuđeni instrumenti obezbjeđenja (kolaterali) čije se pravno perfektuiranje vrši shodno zakonodavstvu Crne Gore, iznosi od EUR 50.000,01 do iznosa od 10% osnovnog kapitala Banke;
- ukupna izloženost pravnih lica rezidenata za čije plasmane su ponuđeni instrumenti obezbjeđenja (kolaterali) čije se pravno perfektuiranje vrši shodno zakonodavstvu drugih zemalja do iznosa od 10% (deset procenata) osnovnog kapitala Banke;
- ukupna izloženost pravnih i fizičkih lica nerezidenata do iznosa od 10% (deset procenata) osnovnog kapitala Banke;
- ukupna izloženost fizičkih lica i preuzetnika iznosi od EUR 50.000,01 do iznosa od 10% (deset procenata) osnovnog kapitala (osim za limite po transakcionom računu);
- ukupna izloženost do iznosa od EUR 50.000,00 za koje nije ovlašćen nivo Sektor;

uz uslov da nije u pitanju lice povezano sa Bankom, predmet zahtjeva nije restrukturiranje izloženosti i izloženost nije klasifikovana kao nekvalitetna aktiva.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.5. Kreditni rizik (Nastavak)****Odlučivanje o odobravanju plasmana i matrica odlučivanja (Nastavak)**

Kreditni odbor razmatra i predlaže Upravnom odboru donošenje odluka za ukupne izloženosti koje prelaze 10% (deset procenata) osnovnog kapitala Banke, osim za izloženosti prema licima povezanim sa Bankom, restrukturiranje izloženosti i izloženosti koje spadaju u nekvalitetnu aktivu.

Nivo Sektor donosi odluke o ukupnim izloženostima klijenata pravnih lica rezidenata (za koje su ponuđeni instrumenti obezbjeđenja – kolaterali čije se pravno perfektuiranje vrši shodno zakonodavstvu Crne Gore), fizičkih lica i preduzetnika do EUR 50 hilj. (osim u slučaju kada se odobrava limit po transakcionom računu), uz uslov da ne postoje odstupanja od pojedinačnih kataloga proizvoda (fizička, pravna lica, preduzetnike), Metodologije utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica, Metodologije utvrđivanja kreditne sposobnosti pravnih lica, Politike kolaterala, odnosno da ukoliko postoje odstupanja prethodno je pribavljeno pozitivno misljenje Sektora kreditne analize i procjene kreditnog rizika sa izuzetkom lica povezanih sa Bankom, restrukturiranih izloženosti i nekvalitetne aktive.

Odlučivanje se vrši shodno matricama mogućih ishoda u donošenju odluka koje su propisane Odlukom Upravnog odbora o ovlašćenjima prilikom obavljanja kreditno-garantnih poslova. Na nivou Sektora odluka se donosi jednoglasno, a u slučaju eskalacije odluku donosi Kreditni odbor. Kreditni odbor donosi odluke većinom glasova od strane prisutnih članova. Upravni odbor donosi odluke shodno Poslovniku o radu Upravnog odbora.

Banka vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke) po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku mjesečno, u skladu sa politikom objelodanjenom u Napomeni 3.7.9.

Banka na mjesečnoj osnovi vrši klasifikaciju stavki bilansne aktive i vanbilansnih stavki po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku i obračunava rezervacije za procijenjene gubitke. Rezervacije za kreditne rizike obračunavaju se u skladu sa važećom regulativom CBCG (detaljnije videti Napomenu 3.7.9.).

U sklopu procesa upravljanja nekvalitetnim izloženostima, Banka je formirala posebnu organizacionu jedinicu Sektor upravljanja nekvalitetnim kreditima. Dodatno, Banka je s ciljem ispunjavanja regulatornih i internih potreba, uspostavila procese praćenja, identifikacije, prevencije i izvještavanja vezane za restrukturirane i nekvalitetne izloženosti. Najviši nivo nekvalitetnih izloženosti prihvatljiv za Banku je definisan RAS okvirom. Sektor upravljanja nekvalitetnim kreditima, kao prva linija odbrane nadležan je za upravljanje nekvalitetnim izloženostima, predlaže opciju rješavanja nekvalitetnih izloženosti i naplatu izloženosti i izvještava nadležne nivoe o statusu nekvalitetnih izloženosti. Sektor kontrole rizika, kao druga linija odbrane kontinuirano prati i mjeri rizike povezanih sa nekvalitetnim kreditima na pojedinačnoj i agregatnoj osnovi, uzimajući u obzir i adekvatnost internog/regulatornog kapitala.

U kategoriju nekvalitetne aktive, Banka klasifikuje aktivu ako:

- dužnik ima kašnjenje u otplati obaveze po toj stavki dužoj od 90 dana;
- je na osnovu procjene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, Banka procijenila da dužnik neće moći da izmiri obaveze po toj stavki u cjelosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne;
- ako nastupi status neispunjavanja obaveza (SNO) za tu stavku u skladu sa članom 197 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija i/ili
- potraživanje po toj stavki smatra se obezvrijeđenim u skladu sa MSFI 9, raspoređeno je u nivo 3 ili predstavlja aktivu koja je kupljena ili je nastala po umanjenoj vrijednosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.5. Kreditni rizik (Nastavak)****Odlučivanje o odobravanju plasmana i matrica odlučivanja (Nastavak)**

Pored utvrđivanja SNO klijenta na osnovu dana kašnjenja, Banka razmatra da li postoje i druge indicije vjerovatnoće da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite. Stoga je Banka definisala skup indikatora vjerovatnoće da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze (UTP indikatori) koji kroz poseban proces ukazuju na to da li je nastupio SNO klijenta. Postoje dvije vrste UTP indikatora koji se razlikuju prema procesu aktiviranja SNO-a nakon njihove identifikacije: hard i soft indikatori. Hard indikatori će automatski prouzrokovati SNO klijenta nakon njihove identifikacije, dok su soft indikatori pokazatelji potencijalnog pogoršanja finansijskog položaja dužnika ili sposobnosti dužnika da u potpunosti otplati svoju obavezu i zahtijevaju dodatnu analizu od strane nadležnog zaposlenog kako bi se odlučilo da li treba da nastupi SNO.

Strukturiranje kreditnog portfolija

Efikasno upravljanje kreditnim rizikom podrazumijeva pravilno razumijevanje i strukturiranje kreditnog portfolija. Banka strukturira kreditni portfolio na sljedeći način:

- Performing kreditni portfolio;
- Performing kreditni portfolio koji pokazuje rane indikatore kreditnog rizika;
- Kreditni portfolio sa povećanim kreditnim rizikom; i
- Kreditni portfolio u statusu neispunjenja obaveza.

Strukturiranje portfolija na ovaj način ima za cilj da se pravovremeno i objektivno identifikuje kreditni rizik kojem je Banka izložena.

Performing kreditni portfolio – izloženosti koje ne pokazuju povećan kreditni rizik.

Performing kreditni portfolio koji pokazuje rane indikatore kreditnog rizika koji ukazuju da treba intenzivnije pratiti portfolio i vidjeti da li se može spriječiti prelazak u portfolio sa povećanim kreditnim rizikom ili ga je na vrijeme potrebno prepoznati i posmatrati kao kreditni portfolio sa povećanim kreditnim rizikom.

Kreditni portfolio sa povećanim kreditnim rizikom – izloženosti koje imaju neki od indikatora koji ukazuje na povećan kreditni rizik, pa Banka intenzivno upravlja istim, kako bi spriječila prelazak u status neispunjenja obaveza.

Kreditni portfolio u statusu neispunjavanja obaveza – izloženosti koje pokazuju vjerovatnoću da Banka možda neće u potpunosti naplatiti obavezu. Portfolio u statusu neispunjenja obaveza je NPE portfolio.

Kreditne izloženosti koje se intenzivno prate su izloženosti kod kojih je identifikovano značajno povećanje rizika neispunjenja obaveza. Indikatori koji ukazuju da je kreditna izloženost sa povećanim kreditnim rizikom jesu:

- Klijent u kontinuitetu (zadnja 3 mjeseca) ima kašnjenje preko 30 dana, a manje od 90 dana;
- Račun klijenta je u blokadi preko 30 dana u posljednja 3 mjeseca;
- Neuredno izmirivanje poreskih obaveza – Klijent se nalazi na listama najvećih poreskih dužnika koje objavljuje Poreska uprava,
- Klijenti koji imaju povezano/a lica koja su u statusu neizvršenja obaveza (default) kod Banke;
- Restrukturirani krediti koji su klasifikovani kao kvalitetni krediti;
- Ostalo (npr. klijent kome je data neka pogodnost u skladu sa zakonskim mogućnostima a njegova izloženost se ne tretira kao događaj defaulta).

U tom smislu Banka formira watch liste, koje prati na dnevnom nivou.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

Restrukturiranje kreditnih izloženosti

Smatra se da je Banka restrukturirala dužniku kredit ako je, zbog pogoršanja dužnikove kreditne sposobnosti:

- produžila rok otplate za glavnice ili za kamatu;
- smanjila kamatnu stopu na odobreni kredit;
- preuzela potraživanje dužnika prema trećem licu, na ime potpune ili djelimične naplate kredita;
- smanjila iznos duga, glavnice ili kamate;
- kapitalizovala kamatu po kreditu odobrenom dužniku;
- zamijenila postojeći ili postojeće kredite novim kreditom (obnavljanje kredita), ili
- obezbijedila druge slične pogodnosti koji olakšavaju finansijsku poziciju dužnika.

Banka ne smatra restrukturiranjem kredita:

- izmjenu uslova otplate glavnice zbog nepredviđenih okolnosti koje su van kontrole dužnika (npr. kašnjenja u kompletiranju projekta), ukoliko efektivna kamatna stopa ostaje nepromijenjena u odnosu na ugovorene uslove, sve dok se plaćanje kamate vrši na vrijeme; i
- smanjenje kamatne stope ili kapitalizacija kamate, koji nijesu uzrokovani pogoršanjem kreditne sposobnosti dužnika.

Ukoliko Banka restrukturira kredit koji je već prethodno restrukturirala isti se tretira kao nekvalitetna izloženost. Banka prati naplatu restrukturiranih kredita na dnevnom nivou, a najmanje kvartalno sagledava sprovođenje mjera restrukturiranja i provjerava ispunjenost uslova za restrukturirane kredite o čemu priprema izvještaje koji se dostavljaju nadležnim odborima.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Kreditni rizik (Nastavak)**

Analiza kreditnog rizika je data u sljedećim pregledima.

Ukupna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir sredstva obezbeđenja:

UKUPNA IZLOŽENOST KREDITNOM RIZIKU

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	62.060	62.002	106.327	106.172
II Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	259.753	256.882	129.562	127.925
Kreditni i potraživanja od banaka	38.560	38.474	37.035	36.881
Kreditni i potraživanja od klijenata	98.419	96.772	70.148	68.725
Kreditni pravnim licima	69.822	68.485	53.485	52.221
Kreditni fizičkim licima	28.343	28.041	16.439	16.306
Kreditni preduzetnicima	100	100	120	119
Kamatna i druga potraživanja	154	146	105	80
Hartije od vrijednosti	122.427	121.600	22.327	22.281
Ostala finansijska sredstva	347	36	51	39
III Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	104.994	104.994
Hartije od vrijednosti	0	0	104.994	104.994
IV Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	0	0	0	0
Kreditni i potraživanja od klijenata	0	0	0	0
V Ostala aktiva na koju se izdvajaju rezerve	145	50	140	62
VI Vanbilansne stavke	20.260	19.976	17.005	16.842
Garancije	10.279	10.144	10.813	10.738
Preuzete neopozive obaveze	9.982	9.833	6.192	6.104
Ukupno (I+II+III+IV+V+VI)	342.218	338.910	358.028	355.996

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA PO NIVOIMA RIZIKA

31.12.2023.	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Kreditni i potraživanja od banaka	38.560	0	0	38.560	86	0	0	86	38.474
Kreditni i potraživanja od klijenata	79.834	11.760	6.825	98.419	951	286	411	1.647	96.772
Kreditni fizičkim licima	28.108	105	130	28.343	195	10	96	302	28.041
Stambeni	3.888	0	0	3.888	24	0	0	24	3.864
Gotovinski - nenamjenski	9.847	33	43	9.923	72	4	22	98	9.825
Kupovina automobila	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	515	0	0	515	3	0	0	3	512
Ostalo	13.857	71	88	14.017	96	6	74	176	13.840
Kreditni pravnim licima	51.541	11.620	6.661	69.822	754	275	309	1.337	68.485
Vlada Crne Gore	9.971	0	0	9.971	116	0	0	116	9.855
Privredna društva u privatnom vlasništvu	34.087	11.603	6.661	52.352	492	275	309	1.075	51.276
Privredna društva u državnom vlasništvu	3.246	0	0	3.246	27	0	0	27	3.219
Privredna društva nerezidenti	996	17	0	1.013	46	0	0	46	967
Ostale finansijske institucije, rezidenti	1.797	0	0	1.797	38	0	0	38	1.759
Nevladine i druge neprofitne organizacije	1.445	0	0	1.445	35	0	0	35	1.409
Kreditni preduzetnicima	100	0	0	100	1	0	0	1	100
Kamatna i druga potraživanja Hartije od vrijednosti (po amort.vrijednosti)	86	35	34	154	1	1	6	8	146
Hartije od vrijednosti (po po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vanbilans	18.474	1.717	70	20.260	237	47	0	284	19.976
Garancije	9.489	720	70	10.279	99	36	0	135	10.144
Preuzete neopozive obaveze	8.984	997	0	9.982	138	11	0	149	9.833

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA PO NIVOIMA RIZIKA (Nastavak)

31.12.2022.	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Kreditni i potraživanja od banaka	37.035	0	0	37.035	154	0	0	154	36.881
Kreditni i potraživanja od klijenata	49.928	10.917	9.303	70.148	415	144	865	1.423	68.725
Kreditni fizičkim licima	16.063	340	35	16.439	96	6	31	134	16.306
Stambeni	3.117	33	0	3.149	19	0	0	19	3.131
Gotovinski - nenamjenski	5.365	160	0	5.525	32	4	0	36	5.489
Kupovina automobila	11	0	0	11	0	0	0	0	10
Ostalo	7.571	147	35	7.754	46	1	31	78	7.676
Kreditni pravnim licima	33.711	10.564	9.210	53.485	317	138	809	1.264	52.221
Privredna društva u privatnom vlasništvu	30.737	9.456	8.168	48.362	277	85	585	948	47.414
Privredna društva nerezidenti	280	1.108	1.042	2.429	0	52	224	277	2.152
Ostale finansijske institucije, rezidenti	1.451	0	0	1.451	16	0	0	16	1.435
Nevladine i druge neprofitne organizacije	1.243	0	0	1.243	23	0	0	23	1.220
Kreditni preduzetnicima	120	0	0	120	1	0	0	1	119
Kamatna i druga potraživanja	34	14	57	105	0	0	24	25	80
Hartije od vrijednosti (po amort.vrijednosti)	22.327	0	0	22.327	47	0	0	47	22.281
Hartije od vrijednosti (po po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat)	104.994	0	0	104.994	0	0	0	0	104.994
Vanbilans	15.812	1.193	0	17.005	122	41	0	163	16.842
Garancije	10.218	595	0	10.813	64	10	0	75	10.738
Preuzete neopozive obaveze	5.594	598	0	6.192	58	30	0	88	6.104

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

31.12.2023.	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti	122.427	-	-	122.427	826	-	-	826	121.600
Vlada Crne Gore	59.683	-	-	59.683	694	-	-	694	58.990
Privredna društva, nerezidenti	3.766	-	-	3.766	10	-	-	10	3.755
Opšta vlada, nerezidenti	17.116	-	-	17.116	22	-	-	22	17.094
Međunarodne finansijske institucije	41.861	-	-	41.861	100	-	-	100	41.762
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlada Crne Gore	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Banke, nerezidenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredna društva, nerezidenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opšta vlada, nerezidenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	122.427	-	-	122.427	826	-	-	826	121.600

31.12.2022.	S1	S2	S3	Ukupno	Ispravka vrijednosti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijednosti S3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti	22.327	-	-	22.327	47	-	-	47	22.281
Opšta vlada, nerezidenti	9.623	-	-	9.623	14	-	-	14	9.608
Međunarodne finansijske institucije	12.705	-	-	12.705	32	-	-	32	12.673
*Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	104.994	-	-	104.994	-	-	-	-	104.994
Vlada Crne Gore	53.070	-	-	53.070	-	-	-	-	53.070
Banke, nerezidenti	0	-	-	0	-	-	-	-	0
Privredna društva, nerezidenti	12.889	-	-	12.889	-	-	-	-	12.889
Opšta vlada, nerezidenti	39.036	-	-	39.036	-	-	-	-	39.036
Ukupno	127.322	-	-	127.322	47	-	-	47	127.275

*Ispravka vrijednosti za Hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat knjiže se na kapitalu i na 31.12.2022. godine iznose EUR 461 hiljada.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 1

31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	38.560	-	-	-	38.560
Kreditni i potraživanja od klijenata	70.854	8.980	-	-	79.834
Kreditni fizičkim licima	25.610	2.498	-	-	28.108
Stambeni	3.766	121	-	-	3.888
Gotovinski - nenamjenski	8.910	937	-	-	9.847
Kupovina automobila	-	-	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	515	-	-	-	515
Ostalo	12.418	1.440	-	-	13.857
Kreditni pravnim licima	45.101	6.440	-	-	51.541
Vlada Crne Gore	9.971	-	-	-	9.971
Privredna društva u privatnom vlasništvu	27.647	6.440	-	-	34.087
Privredna društva u državnom vlasništvu	3.246	-	-	-	3.246
Privredna društva nerezidenti	996	-	-	-	996
Ostale finansijske institucije, rezidenti	1.797	-	-	-	1.797
Nevladine i druge neprofitne organizacije	1.445	-	-	-	1.445
Kreditni preduzetnicima	100	-	-	-	100
Ukupno krediti	70.811	8.938	-	-	79.749
od čega: restrukturirana	0	0	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	43	42	-	-	86
31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	37.035	-	-	-	37.035
Kreditni i potraživanja od klijenata	37.935	11.994	-	-	49.928
Kreditni fizičkim licima	14.419	1.645	-	-	16.063
Stambeni	3.037	80	-	-	3.117
Gotovinski - nenamjenski	4.706	658	-	-	5.365
Kupovina automobila	11	0	-	-	11
Ostalo	6.665	906	-	-	7.571
Kreditni pravnim licima	23.396	10.314	-	-	33.711
Privredna društva u privatnom vlasništvu	21.420	9.317	-	-	30.737
Privredna društva nerezidenti	281	-1	-	-	280
Ostale finansijske institucije, rezidenti	452	999	-	-	1.451
Nevladine i druge neprofitne organizacije	1.243	0	-	-	1.243
Kreditni preduzetnicima	120	0	-	-	120
Ukupno krediti	37.935	11.959	-	-	49.894
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	-	34	-	-	34

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE – STAGE 2

31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	5.695	5.655	410	-	-	11.760
Kreditni fizičkim licima	65	26	14	-	-	105
Stambeni	-	-	0	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	4	15	14	-	-	33
Kupovina automobila	-	-	0	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	0	-	-	-
Ostalo	60	11	0	-	-	71
Kreditni pravnim licima	5.624	5.603	393	-	-	11.620
Vlada Crne Gore	-	-	-	-	-	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	5.607	5.603	393	-	-	11.603
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	-	-	-	-	-
Privredna društva nerezidenti	17	-	-	-	-	17
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-
Ukupno kreditni	5.689	5.629	408	-	-	11.725
od čega: restrukturirana	1.372	0	393	-	-	1.766
Kamatna i druga potraživanja	6	26	3	-	-	35
31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	7.426	2.777	507	208	-	10.917
Kreditni fizičkim licima	134	122	46	39	-	340
Stambeni	0	0	33	-	-	33
Gotovinski - nenamjenski	53	55	13	39	-	160
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-
Ostalo	81	66	-	-	-	147
Kreditni pravnim licima	7.293	2.649	456	166	-	10.564
Privredna društva u privatnom vlasništvu	7.295	1.990	5	166	-	9.456
Privredna društva nerezidenti	-2	659	451	-	-	1.108
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-
Ukupno kreditni	7.426	2.771	502	205	-	10.904
od čega: restrukturirana	1.895	642	-	-	-	2.537
Kamatna i druga potraživanja	0	6	5	3	-	14

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE-STAGE 3

	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31.12.2023.						
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	5.680	1.035	18	-	92	6.825
Kreditni fizičkim licima	7	49	-	-	74	130
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	7	29	-	-	6	43
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	20	-	-	68	88
Kreditni pravnim licima	5.649	981	18	-	13	6.661
Vlada Crne Gore	-	-	-	-	-	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	5.649	981	18	-	13	6.661
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	-	-	-	-	-
Privredna društva nerezidenti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-
Ukupno kreditni	5.656	1.030	18	-	87	6.791
od čega: restrukturirana	5.649	947	-	-	-	6.596
Kamatna i druga potraživanja	24	5	-	-	4	34
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31.12.2022.						
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	5.831	2.068	440	-	963	9.303
Kreditni fizičkim licima	-	-	-	-	35	35
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	-	-	-	-	-	-
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	35	35
Kreditni pravnim licima	5.831	2.057	437	-	886	9.210
Privredna društva u privatnom vlasništvu	5.769	1.120	437	-	843	8.168
Privredna društva nerezidenti	62	937	-	-	42	1.042
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-
Ukupno kreditni	5.831	2.057	437	-	921	9.246
od čega: restrukturirana	5.778	1.092	408	-	60	7.338
Kamatna i druga potraživanja	-	11	3	-	43	57

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

HARTIJE OD VRIJEDNOSTI PO DANIMA DOCNJE

Sve hartije od vrijednosti koje se nalaze u portfoliju Banke klasifikovane su u Stage 1. Istorijski Banka je pravovremeno, bez kašnjenja ostvarila sve novčane tokove iz kupljenih instrumenata.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
UČEŠĆE PROBLEMATIČNIH POTRAŽIVANJA – STAGE 3 U UKUPNIM KREDITIMA

31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	S3 potraživanja	Ispravka vrijednosti S3	Restruktuirana S3 potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturirana S3 potraživanja	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti
Kreditni i potraživanja od banaka	38.560	86	-	-	-	-	0,00%
Kreditni i potraživanja od klijenata	98.419	1.647	6.825	411	6.625	297	6,93%
Kreditni fizičkim licima	28.343	302	130	96	-	-	0,46%
Stambeni	3.888	24	-	-	-	-	0,00%
Gotovinski - nenamjenski	9.923	98	43	22	-	-	0,43%
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-	0,00%
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	515	3	-	-	-	-	0,00%
Ostalo	14.017	176	88	74	-	-	0,63%
Kreditni pravnim licima	69.822	1.337	6.661	309	6.596	296	9,54%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.066	50	-	-	-	-	0,00%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.795	38	-	-	-	-	0,00%
Građevinarstvo	8.537	139	814	44	814	44	9,54%
Informisanje i komunikacije	3.058	88	-	-	-	-	0,00%
Ostale uslužne djelatnosti	799	24	-	-	-	-	0,00%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	278	5	-	-	-	-	0,00%
Poslovanje nekretninama	5.116	38	-	-	-	-	0,00%
Prerađivačka industrija	8.695	86	150	21	132	21	1,73%
Saobraćaj i skladištenje	5.230	56	-	-	-	-	0,00%
Snabdijevanje vodom	1.194	29	-	-	-	-	0,00%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.975	26	-	-	-	-	0,00%
Trgovina	8.120	225	35	-	-	-	0,43%
Umjetnost, zabava i rekreacija	828	22	0	-	-	-	0,00%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	11.650	361	5.649	231	5.649	231	48,49%
Vađenje ruda i kamena	246	12	0	-	-	-	0,00%
Zdravstvo i socijalna zaštita	1.264	22	13	13	-	-	1,04%
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	9.971	116	-	-	-	-	0,00%
Kreditni preduzetnicima	100	1	-	-	-	-	0,00%
Kamatna i druga potraživanja	154	8	34	6	29	1	21,97%

Na dan 31.12.2023. godine Banka na vanbilansu u S3 ima jednu garanciju u iznosu od od 70 hilj., koja je pokrivena cash kolateralom u iznosu od 35 EUR hilj.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
UČEŠĆE PROBLEMATIČNIH POTRAŽIVANJA – STAGE 3 U UKUPNIM KREDITIMA (Nastavak)

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	S3 potraživanja	Ispravka vrijednosti S3	Restruktuirana S3 potraživanja	Ispravka vrednosti restrukturirana S3 potraživanja	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti
Kreditni i potraživanja od banaka	37.035	154	-	-	-	-	0,00%
Kreditni i potraživanja od klijenata	70.149	1.423	9.303	865	7.352	172	13,26%
Kreditni fizičkim licima	16.439	134	35	31	-	-	0,22%
Stambeni	3.149	19	-	-	-	-	0,00%
Gotovinski - nenamjenski	5.525	36	-	-	-	-	0,00%
Kupovina automobila	11	-	-	-	-	-	0,00%
Ostalo	7.754	78	35	31	-	-	0,46%
Kreditni pravnim licima	53.485	1.264	9.211	809	7.338	171	17,22%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	592	7	-	-	-	-	0,00%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.731	17	-	-	-	-	0,00%
Građevinarstvo	9.268	213	1.583	137	1.561	136	17,07%
Informisanje i komunikacije	2.422	30	-	-	-	-	0,00%
Ostale uslužne djelatnosti	1.231	23	-	-	-	-	0,00%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	278	3	-	-	-	-	0,00%
Poslovanje nekretninama	2.191	14	-	-	-	-	0,00%
Prerađivačka industrija	9.764	53	28	-	-	-	0,29%
Saobraćaj i skladištenje	4.828	54	0	-	-	-	0,00%
Snabdijevanje vodom	647	15	0	-	-	-	0,00%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.037	8	28	-	-	-	2,65%
Trgovina	8.503	746	1.857	638	62	-	21,84%
Umjetnost, zabava i rekreacija	122	1	-	-	0	-	0,00%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	10.154	64	5.715	34	5.715	34	56,29%
Vađenje ruda i kamena	498	9	-	-	-	-	0,00%
Zdravstvo i socijalna zaštita	218	8	-	-	-	-	0,00%
Kreditni preduzetnicima	120	1	-	-	-	-	0,00%
Kamatna i druga potraživanja	105	25	57	24	14	1	54,47%

Na dan 31.12.2022. godine Banka nema S3 klijenata u vanbilansu.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Kreditni rizik (Nastavak)****PROMJENE S3 POTRAŽIVANJA**

	Bruto 31.12.2022.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	Uticaj kursa	Druge promjene	Bruto 31.12.2023.	Neto 31.12.2023.
Kreditni i potraživanja od klijenata	9.303	157	1.966	-	-669	6.825	6.414
Kreditni fizičkim licima	35	105	11	-	-	130	34
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	-	43	-	-	-	43	21
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	35	63	11	-	-	87	13
Kreditni pravnim licima	9.210	47	1.907	-	-690	6.661	6.352
Vlada Crne Gore	-	0	0	-	-	-	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	8.168	47	865	-	-690	6.661	6.352
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	-	-	-	-	-	-
Privredna društva nerezidenti	1.042	-	1.042	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	57	5	49	-	21	34	28

Na dan 31.12.2023. godine Banka na vanbilansu u S3 ima jednu garanciju u iznosu od od 70 hilj., koja je pokrivena cash kolateralom u iznosu od EUR 35 hilj.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Kreditni rizik (Nastavak)****PROMJENE S3 POTRAŽIVANJA (Nastavak)**

	Bruto 31.12.2021.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	Uticaj kursa	Druge promjene	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Kreditni i potraživanja od klijenata	10.450	1.960	2.258	-	-849	9.303	8.438
Kreditni fizičkim licima	1	35	1	-	0	35	4
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	1	-	1	-	-	-	-
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	35	-	-	-	35	4
Kreditni pravnim licima	10.445	1.876	2.254	-	-857	9.210	8.401
Privredna društva u privatnom vlasništvu	9.951	897	2.196	-	-483	8.168	7.584
Privredna društva nerezidenti	494	979	58	-	-374	1.042	817
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	4	49	3	-	7	57	33

Na dan 31.12.2022. godine Banka nema S3 klijenata u vanbilansu.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
RESTRUKTURIRANJA POTRAŽIVANJA

31.12.2023.	Bruto izloženost	Restruktuirana potraživanja-Bruto izloženost	S 1 restrukturirana potraživanja	S2 restrukturirana potraživanja	S3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 1 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 2 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 3 restrukturiranih potraživanja	Učešće restrukturiranih potraživanja u bruto izloženosti
Kreditni i potraživanja od klijenata	98.419	8.393	-	1.768	6.625	338	-	41	297	9%
Kreditni fizičkim licima	28.343	27	-	27	-	-	-	-	-	0%
Stambeni	3.888	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Gotovinski - nenamjenski	9.923	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Kupovina automobila	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	515	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Ostalo	14.017	27	-	27	-	-	-	-	-	0%
Kreditni pravnim licima	69.822	8.334	-	1.738	6.596	337	-	41	296	12%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.066	393	-	393	-	33	-	33	-	37%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.795	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Građevinarstvo	8.537	2.159	-	1.345	814	52	-	8	44	25%
Informisanje i komunikacije	3.058	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Ostale uslužne djelatnosti	799	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	278	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Poslovanje nekretninama	5.116	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Prerađivačka industrija	8.695	132	-	-	132	21	-	-	21	2%
Saobraćaj i skladištenje	5.230	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Snabdijevanje vodom	1.194	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.975	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Trgovina	8.120	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Umjetnost, zabava i rekreacija	828	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	11.650	5.649	-	-	5.649	231	-	-	231	48%
Vađenje ruda i kamena	246	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Zdravstvo i socijalna zaštita	1.264	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	9.971	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Kreditni preduzetnicima	100	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Kamatna i druga potraživanja	154	31	-	2	29	1	-	-	1	20%

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
RESTRUKTURIRANJA POTRAŽIVANJA

31.12.2022.	Bruto izloženost	Restruktuirana potraživanja-Bruto izloženost	S 1 restrukturirana potraživanja	S2 restrukturirana potraživanja	S3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 1 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 2 restrukturiranih potraživanja	Ispravka vrijednosti S 3 restrukturiranih potraživanja	Učešće restrukturiranih potraživanja u bruto izloženosti
Kreditni i potraživanja od klijenata	70.149	9.889	-	2.537	7.352	233	-	61	172	14%
Kreditni fizičkim licima	16.439	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Stambeni	3.149	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Gotovinski - nenamjenski	5.525	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Kupovina automobila	11	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Ostalo	7.754	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Kreditni pravnim licima	53.485	9.875	-	2.537	7.338	232	-	61	171	18%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	592	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.731	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Građevinarstvo	9.268	3.456	-	1.895	1.561	148	-	11	136	37%
Informisanje i komunikacije	2.422	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Ostale uslužne djelatnosti	1.231	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	278	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Poslovanje nekretninama	2.191	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Prerađivačka industrija	9.764	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Saobraćaj i skladištenje	4.828	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Snabdijevanje vodom	647	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.037	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Trgovina	8.503	704	-	642	62	50	-	49	-	8%
Umjetnost, zabava i rekreacija	122	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	10.154	5.715	-	0	5.715	34	-	-	34	56%
Vađenje ruda i kamena	498	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Zdravstvo i socijalna zaštita	218	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Kreditni preduzetnicima	120	-	-	0	0	0	-	-	-	0%
Kamatna i druga potraživanja	105	14	-	0	14	1	-	-	1	13%

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

PROMJENE RESTRUKTURIRANIH S1 POTRAŽIVANJA

U toku 2023. i 2022. nije bilo restrukturiranja S1 klijenata.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

PROMJENE RESTRUKTURIRANIH S2 POTRAŽIVANJA

	Bruto restruktuirana S2 potraživanja 31.12.2022.	Nova restruktuirana S2 potraživanja	Smanjenje restruktuiranih S2 potraživanja	Uticaj kursa	Druge promjene – smanjenje (povećanje/ smanjenje po osnovu prelaska već restruktuiranih kredita u S2/ prelaska već restruktuiranih kredita u S3)	Bruto 31.12.2023.	Neto 31.12.2023.
Kreditni i potraživanja od klijenata	2.537	423	1.192		-	1.768	1.727
Kreditni fizičkim licima	-	27	-		-	27	27
Kreditni pravnim licima	2.537	394	1.192		-	1.738	1.697
Vlada Crne Gore	-	-	-		-	-	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	1.895	394	550		-	1.738	1.697
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	-	-		-	-	-
Privredna društva nerezidenti	642	-	642		-	-	-
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-		-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-		-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-		-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	-	2	-		-	2	2

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

PROMJENE RESTRUKTURIRANIH S2 POTRAŽIVANJA (Nastavak)

	Bruto restruktuirana S2 potraživanja 31.12.2021.	Nova restruktuirana S2 potraživanja	Smanjenje restruktuiranih S2 potraživanja	Uticaj kursa	Druge promjene – smanjenje (povećanje/ smanjenje po osnovu prelaska već restruktuiranih kredita u S2/ prelaska već restruktuiranih kredita u S3)	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Kreditni i potraživanja od klijenata	2.869	642	974	-	-	2.537	2.476
Kreditni fizičkim licima	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni pravnim licima	2.864	642	969	-	-	2.537	2.476
Privredna društva u privatnom vlasništvu	2.864	-	969	-	-	1.895	1.884
Privredna društva nerezidenti	-	642	-	-	-	642	593
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	5	-	5	-	-	-	-

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

PROMJENE RESTRUKTURIRANIH S3 POTRAŽIVANJA

	Bruto restruktuirana S3 potraživanja 31.12.2022.	Nova restruktuirana S3 potraživanja	Smanjenje restruktuiranih S3 potraživanja	Uticaj kursa	Druge promjene (povećanje po osnovu prelaska već restruktuiranih kredita u S3)	Bruto 31.12.2023.	Neto 31.12.2023.
Kredit i potraživanja od klijenata	7.352	24	751	-	-	6.624	6.328
Kredit fizičkim licima	-	-	-	-	-	-	-
Kredit pravnim licima	7.338	-	742	-	-	6.596	6.300
Vlada Crne Gore	-	-	-	-	-	-	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	7.276	-	680	-	-	6.596	6.300
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	-	-	-	-	-	-
Privredna društva nerezidenti	62	-	62	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-	-
Kredit preduzetnicima	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	14	24	9	-	-	29	28

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Kreditni rizik (Nastavak)****PROMJENE RESTRUKTURIRANIH S3 POTRAŽIVANJA (Nastavak)**

	Bruto restruktuirana S3 potraživanja 31.12.2021.	Nova restruktuirana S3 potraživanja	Smanjenje restruktuiranih S3 potraživanja	Uticaj kursa	Druge promjene (povećanje po osnovu prelaska već restruktuiranih kredita u S3)	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Kredit i potraživanja od klijenata	8.221	73	943	-	-	7.352	7.180
Kredit fizičkim licima	-	-	-	-	-	-	-
Kredit pravnim licima	8.220	60	942	-	-	7.338	7.167
Privredna društva u privatnom vlasništvu	7.727	60	510	-	-	7.276	7.105
Privredna društva nerezidenti	494	-	432	-	-	62	62
Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	-	-	-	-	-
Kredit preduzetnicima	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	1	14	1	-	0	14	13

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**4.5. Kreditni rizik (Nastavak)****Rizik koncentracije**

Rizik koncentracije je rizik nastanka negativnih posljedica za Banku zbog postojanja pojedinačne, direktne i indirektno izloženosti prema jednom licu, grupi povezanih lica, odnosno centralnoj ugovornoj strani ili postojanja skupa izloženosti povezanih zajedničkim faktorima rizika.

Rizik koncentracije Banka identifikuje: prilikom odobravanja kreditnih izloženosti, ulaganja u HOV i polaganja sredstava na korespodentskim računima i računima komercijalnih banaka.

Banka prati i upravlja rizikom koncentracije koji se odnosi na:

- Pojedina lica i grupe povezanih lica;
- Grupe izloženosti koje povezuju zajednički faktori (djelatnost, geografsko područje, istovrsni poslovi, primjena istih tehnika smanjenja kreditnog rizika);
- Cjelokupni kreditni portfolio.

Rizik koncentracije koji se odnosi na pojedina lica i grupe povezanih lica Banka prati kroz pokazatelj velikih izloženosti. Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica smatra se velikom izloženosti ako je njena vrijednost jednaka ili prelazi 10% osnovnog kapitala Banke. Najveći iznos izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon uzimanja u obzir efekata tehnika ublažavanja kreditnog rizika, u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, ne smije da prelazi 25% osnovnog kapitala Banke, odnosno za izloženost prema drugoj kreditnoj instituciji veći od dva iznosa: 25% osnovnog kapitala Banke ili iznos od EUR 2,5 miliona.

Grupe izloženosti koje povezuju zajednički faktori rizika jesu: izloženost prema privrednim sektorima (djelatnostima); izloženost prema geografskim područjima, izloženost prema tipovima kreditnih proizvoda i primjena istih tehnika smanjenja kreditnog rizika.

Banka prati rizik koncentracije po osnovu izloženosti prema nerezidentima u okviru rizika zemlje, što je u skladu sa sklonošću Banke preuzimanju rizika.

Banka nije značajno izložena riziku koncentracije koji proizilazi iz korišćenja garancija i drugih jamstava i kreditnih derivata, jer dominantni instrument smanjenja kreditnog rizika za izloženosti Banke predstavljaju gotovina i gotovinski ekvivalenti koji su deponovani na računima Banke. Takođe, Banka ne odobrava po automatizmu kreditne plasmane klijentima na osnovu pokriva priznatim instrumentom smanjenja kreditnog rizika (gotovina i gotovinski ekvivalenti koji su deponovani na računima Banke). Svaki kreditni plasman u Banci bez obzira na instrumente smanjenja kreditnog rizika podliježe posebnoj analizi rizika, te zahtijeva odluku ovlašćenog nadležnog odbora.

Sektor kontrole rizika prati interne limite i izvještava ALCO i Upravni odbor Banke o izloženosti Banke riziku koncentracije (na mjesečnom nivou). Operativni limiti su postavljeni na nivou RAS tolerancije rizika.

- Velika izloženost (limit 24,5% osnovnog kapitala, tolerancija 25% osnovnog kapitala);
- Koncentracija kreditnih izloženosti prema individualnim klijentima (top 10) – (limit 43%, tolerancija 50%);
- Izloženost prema jednoj industrijskoj grani u ukupnom kreditnom portfoliju – (limit 35%, tolerancija 40%);
- Limit izloženosti za dužničke HOV u ukupnoj aktivi – (limit 47,50%, tolerancija 50%).

Za izračunavanje internih kapitalnih zahtjeva i stresno testiranje (na kvartalnoj osnovi) Banka može da koristi HHI indekse: Individualni indeks koncentracije (HHIi) kreditnog portfolija; Indeks koncentracije sektora; HHIs); Indeks geografske koncentracije (HHI_g) i Indeks koncentracije proizvoda (HHIp).

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
RIZIK KONCENTRACIJE
KREDITI I POTRAŽIV. OD BANAKA I DR. FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA PO GRANSKOJ I GEOGRAFSKOJ KONCENTRACIJI IZLOŽENOSTI

31.12.2023.	Potraživanja od S1 i S2 klijenata					Potraživanja od S3 klijenta				
	Crna Gora	Luksemburg	SAD	Njemačka	Ostalo	Crna Gora	Luksemburg	SAD	Njemačka	Ostalo
Kreditni i potraživanja od banaka	8.668	-	-	10.641	19.165	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	86.966	-	-	960	2.805	6.419	-	-	-	-
Kreditni fizičkim licima	25.408	-	-	-	2.777	35	-	-	-	-
Stambeni	2.717	-	-	-	1.162	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	9.876	-	-	-	1	21	-	-	-	-
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	515	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	12.299	-	-	-	1.615	14	-	-	-	-
Kreditni pravnim licima	61.353	-	-	954	20	6.356	-	-	-	-
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.020	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.762	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	7.649	-	-	-	-	773	-	-	-	-
Informisanje i komunikacije	2.978	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale uslužne djelatnosti	777	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	274	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslovanje nekretninama	5.089	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	8.505	-	-	-	-	131	-	-	-	-
Saobraćaj i skladištenje	5.193	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Snabdijevanje vodom	1.170	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.956	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trgovina	6.916	-	-	954	20	34	-	-	-	-
Umjetnost, zabava i rekreacija	807	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Usluge pružanja smještaja i ishrane	5.893	-	-	-	-	5.418	-	-	-	-
Vađenje ruda i kamena	234	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zdravstvo i socijalna zaštita	1.246	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Državna uprava i odbrana, obavez. socijalno	9.884	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	105	-	-	6	7	28	-	-	-	-
Hartije od vrijednosti (po amort.vrijednosti)	58.990	24.730	20.827	-	17.054	-	-	-	-	-
Hartije od vrijednosti (po po FVOCI)	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilans	18.375	-	-	-	1.531	-	-	-	-	70
Garancije	9.025	-	-	-	1.049	-	-	-	-	70
Preuzete neopozive obaveze	9.350	-	-	-	482	-	-	-	-	-
Ukupno	95.634	-	-	11.601	21.970	6.419	-	-	-	-

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
RIZIK KONCENTRACIJE (Nastavak)
**KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA PO GRANSKOJ I GEOGRAFSKOJ KONCENTRACIJI
IZLOŽENOSTI (Nastavak)**

31.12.2022.	Potraživanja od S1 i S2 klijenata					Potraživanja od S3 klijenta				
	Crna Gora	Njemačka	Luksemburg	Kina	Ostalo	Crna Gora	Njemačka	Luksemburg	Kina	Ostalo
Kredit i potraživanja od banaka	1.833	11.730	-	2.616	20.702	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	57.093	-	-	-	3.195	7.615	62	-	-	761
Kredit fizičkim licima	14.448	-	-	-	1.854	4	-	-	-	-
Stambeni	1.758	-	-	-	1.373	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	5.489	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Kupovina automobila	10	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Ostalo	7.191	-	-	-	481	4	-	-	-	-
Kredit pravnim licima	42.484	-	-	-	1.336	7.584	62	-	-	755
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	585	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.433	-	-	-	281	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	7.162	-	-	-	448	1.446	-	-	-	-
Informisanje i komunikacije	2.392	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Ostale uslužne djelatnosti	1.208	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	275	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Poslovanje nekretninama	2.177	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	9.684	-	-	-	0	28	-	-	-	-
Saobraćaj i skladištenje	4.775	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Snabdijevanje vodom	633	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.003	-	-	-	0	27	-	-	-	-
Trgovina	5.930	-	-	-	608	402	62	-	-	755
Umjetnost, zabava i rekreacija	121	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Usluge pružanja smještaja i ishrane	4.409	-	-	-	0	5.681	-	-	-	-
Vađenje ruda i kamena	488	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Zdravstvo i socijalna zaštita	209	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Kredit preduzetnicima	119	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamatna i druga potraživanja	42	-	-	-	5	27	-	-	-	6
Hartije od vrijednosti (po amort.vrijednosti)	-	-	9.900	-	12.381	-	-	-	-	-
Hartije od vrijednosti (po po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat)	53.070	1.609	-	5.074	45.241	-	-	-	-	-
Vanbilans	16.107	-	-	-	736	-	-	-	-	-
Garancije	10.098	-	-	-	640	-	-	-	-	-
Preuzete neopozive obaveze	6.009	-	-	-	95	-	-	-	-	-
Ukupno	58.926	11.730	-	2.616	23.896	7.615	62	-	-	761

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Kreditni rizik (Nastavak)

Primljeni instrumenti osiguranja

Banka je implementirala sistem upravljanja kreditnim rizikom, koji ima za cilj da osigura optimalno upravljanje instrumentima osiguranja (kolateralima) i smanji potencijalni kreditni gubitak u slučaju dužnikovog neispunjavanja obveza. Politika kolaterala, koja je usaglašena sa zahtjevima regulatora propisuju prihvatljivost instrumenata osiguranja (kolaterala) po vrstama, pravila vrednovanja i praćenja te osiguravaju pouzdanost, pravnu sprovodivost i pravovremenu naplatu iz kolaterala, dok tehnološka podrška omogućava evidenciju prihvatljivih instrumenata osiguranja te kontrolu parametara koji utiču na njihovo vrednovanje.

Instrument osiguranja može se pojaviti u više oblika: nekretnine, pokretnine, novčani depozit, vrijednosni papiri, polise osiguranja, u obliku nematerijalne kreditne zaštite: garancije te drugi kolaterali prihvaćeni u skladu sa EU i lokalnom regulativom.

Instrumenti osiguranja se prihvataju isključivo kao sekundani (dodatni) izvor osiguranja kreditnog rizika (primarni je kreditna sposobnost klijenta/dužnika) i ne mogu služiti kao zamjena za dužnikovu sposobnost ispunjavanja obveza.

Banka sprovodi procjenu pribavljenih instrumenata osiguranja u sklopu procesa odobravanja kredita/plasmana. Procjena je podložna redovnoj reviziji.

Tokom trajanja ugovornog odnosa, Banka će za nepokretnosti angažovati nezavisnog eksternog procjenjivača da izvrši reprocjene: za nepokretnosti koje služe u poslovne svrhe - najmanje jednom godišnje; za stambene nepokretnosti - najmanje jednom u tri godine; u kraćim rokovima u slučaju značajnih promjena na tržištu. Za izloženost koja iznosi više od 5% regulatornog kapitala Banke ili prelazi iznos od EUR 500 hilj. (u zavisnosti od toga šta je niže), Banka će obezbijediti procjenu vrijednosti kolaterala u obliku nepokretnosti nezavisnog procjenjivača, najmanje svake treće godine, dok će za pokretnu imovinu čija je vrijednost prilikom ugovaranja kolaterala bila veća od EUR 500 hilj. obezbijediti najmanje svake treće godine procjenu od strane nezavisnog procjenjivača.

Kolateral mora biti reprocjenjen od strane profesionalnog spoljnog procjenjivača najkasnije kada kreditna izloženost postane nekvalitetna izloženost i prije nego što Banka odluči da pokrene pravni postupak. Za sve nekvalitetne izloženosti procjene vrijednosti kolaterala treba da se ažuriraju kad se izloženost klasifikuje kao nekvalitetna i najmanje jednom godišnje sve dok je tako klasifikovana.

Sve nekretnine založene kod Banke osigurane su za slučaj nastupanja štetnih događaja, pri čemu se polisa osiguranja obezbjeđuje na rok koji je minimalno jednak roku dospjeća kredita. Za pokretnu imovinu poput vozila, vazduhoplove i plovila te ostale opreme polisa osiguranja obezbjeđuje se na godišnjem nivou. Za osiguranje opreme i mašina polisa osiguranja obezbjeđuje se na godišnjem nivou.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA POKRIVENA KOLATERALIMA

31.12.2023.	S 1 klijenti				S 2 klijenti				S 3 klijenti			
	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno
Kreditni fizičkim licima	11.873	1.469	14.571	27.912	27	-	67	95	-	-	34	34
Stambeni	3.659	-	205	3.864	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	3.020	151	6.604	9.775	-	-	29	29	-	-	21	21
Kupovina automobila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adaptacija stambenog ili poslovnog prostora	512	-	-	512	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	4.681	1.318	7.763	13.762	27	-	38	65	-	-	13	13
Kreditni pravnim licima	22.992	2.338	25.458	50.787	7.630	3.122	594	11.346	934	5.418	-	6.352
Vlada Crne Gore	-	-	9.855	9.855	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredna društva u privatnom vlasništvu	22.545	338	10.712	33.596	7.630	3.105	594	11.329	934	5.418	-	6.352
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	2.000	1.219	3.219	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredna društva nerezidenti	-	-	950	950	-	18	-	18	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije, rezidenti	446	-	1.313	1.759	-	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	1.409	1.409	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	100	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	34.964	3.807	40.028	78.799	7.657	3.122	661	11.441	934	5.418	34	6.386

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NastavaK)
4.5. Kreditni rizik (Nastavak)
KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA POKRIVENA KOLATERALIMA

31.12.2022.	S 1 klijenti				S 2 klijenti				S 3 klijenti			
	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Ostali kolaterali	Ukupno
Kreditni fizičkim licima	6.585	167	9.215	15.967	120	-	215	334	-	-	4	4
Stambeni	2.628	63	408	3.098	32	-	0	32	-	-	-	-
Gotovinski - nenamjenski	1.349	85	3.899	5.333	0	-	156	156	-	-	-	-
Kupovina automobila	-	-	10	10	0	-	0	0	-	-	-	-
Ostalo	2.609	19	4.898	7.526	87	-	58	146	-	-	4	4
Kreditni pravnim licima	18.302	2.792	12.300	33.393	4.411	5.559	455	10.426	1.921	5.743	737	8.401
Privredna društva u privatnom vlasništvu	17.852	2.512	10.095	30.460	3.373	5.543	455	9.371	1.903	5.681	-	7.584
Privredna društva nerezidenti	-	279	-	279	1.039	17	-	1.055	18	62	737	817
Ostale finansijske institucije, rezidenti	450	-	985	1.435	-	-	-	-	-	-	-	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije	-	-	1.220	1.220	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni preduzetnicima	119	-	-	119	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	25.006	2.959	21.515	49.480	4.531	5.559	670	10.761	1.921	5.743	742	8.405

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.6. Rizik prekomjernog finansijskog leveridža

Rizik prekomjernog finansijskog leveridža je rizik koji proizilazi iz ranjivosti Banke zbog postojećeg ili potencijalnog finansijskog leveridža koji može da dovede do neželjenih izmjena poslovnog plana Banke, uključujući i prinudnu prodaju imovine koja može da dovede do gubitaka ili do prilagođavanja vrijednosti preostale imovine Banke.

Mjerenje i ograničavanje rizika prekomjernog finansijskog leveridža vrši se praćenjem regulatornih limita, kao i uspostavljanjem internih limita izloženosti prema riziku prekomjernog finansijskog leveridža. U cilju upravljanja ovim rizikom, Banka, pored regulatornih, prati i interne limite i toleranciju. Regulatorni limit za koeficijent finansijskog leveridža definisan je na minimalnom nivou od 3%, dok je interni limit definisan na minimalnom nivou od 3,50% a tolerancija na minimalnom nivou od 3,1%.

U cilju ublažavanja rizika prekomjernog finansijskog leveridža Banka preventivno preduzima aktivnosti praćenja odstupanja ostvarenih vrijednosti bilansnih pozicija u odnosu na planirane, pri čemu u slučaju ostvarenja prekoračenja značajnih bilansnih pozicija u iznosu većem od 15% u odnosu na poslovni plan (budžet) sagledava potrebu revidiranja internih akata i vrši preispitivanje dovoljne kapitalizovanosti, kako bi se sagledao rizični profil Banke i definisale mjere koje je potrebno preduzeti. Značajnim bilansnim pozicijama smatraju se: veličina aktive, iznos kredita i iznos HOV.

Banka na kvartalnom nivou sagledava izloženosti riziku prekomjernog finansijskog leveridža, poslovanje u okviru utvrđenih limita, dok mjesečno prati prekoračenja ostvarenih vrijednosti u odnosu na planirane i preduzima mjere u slučaju značajnog prekoračenja ostvarenih vrijednosti u odnosu na planirane.

Na dan 31.12.2023. godine koeficijent finansijskog leveridža je iznosio 5,25% i isti je usklađen i sa regulatornim i interno propisanim limitima.

4.7. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik ostvarivanja gubitaka za Banku koji proizilazi iz neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja, uključujući pravni rizik.

Banka u okviru upravljanja operativnim rizikom naročito obuhvata:

- 1) postojeći ili potencijalni rizik gubitka za kreditnu instituciju koji nastaje zbog neprimjerenog pružanja finansijskih usluga, uključujući slučajeve namjere ili nehata (rizik nesavjesnog poslovanja);
- 2) rizik informacionog sistema;
- 3) rizik modela;
- 4) poslovne promjene, uključujući nove proizvode, aktivnosti procese i sisteme;
- 5) rizik koji se pojavljuje pri upravljanju projektima;
- 6) pravni rizik;
- 7) spoljne događaje,
- 8) operativni rizik koji proizilazi iz eksternalizacije; i
- 9) značajne inherentne rizike u postojećim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.7. Operativni rizik (Nastavak)

Banka upravlja operativnim rizikom na način da isti kontroliše, ublažava, prenosi na treće strane ili izbjegava.

Interna akta koja regulišu sistem upravljanja operativnim rizikom:

- Politika upravljanja operativnim rizikom,
- Procedura upravljanja operativnim rizikom,
- Metodologija identifikacije ključnih indikatora rizika,
- Politika upravljanja eksternalizacijom,
- Procedura upravljanja eksternalizacijom,
- Metodologija procjene uticaja rizika povezanih sa eksternalizacijom,
- Politika upravljanja rizikom modela;
- Procedura uvođenja novog proizvoda.

Razgraničenje odgovornosti postiže se na način da sprječava sukobe interesa tako da je zaposleni u Sektoru kontrole rizika koji koordiniše upravljanje operativnim rizikom i priprema izvještaje nezavisan od djelova gdje rizici nastaju.

Godišnje revidiranje internih dokumenata za upravljanje operativnim rizicima se vrši redovno.

Analiza operativnih rizika (Samoprocjena operativnih rizika i kontrola) sprovodi se u Banci na godišnjem nivou, čime su prepoznaju potencijalno najrizičniji procesi s aspekta operativnog rizika te su isti podvrgavaju dubljoj analizi i po potrebi definišu dodatne kontrole i mjere za smanjenje rizika ukoliko se za tim ukaže potreba.

Svjesnost o kulturi upravljanja operativnim rizikom kontinuirano se poboljšava dodatnom edukacijom zaposlenih koju sprovodi Sektor kontrole rizika, kao i unapređenja sistema izvještavanja. Sistem izvještavanja uspostavljen je u cilju informisanja rukovodstva i relevantnih tijela o izloženosti operativnom riziku te mjerama umanjenja operativnog rizika.

Banka ima bazu podataka o rizičnim događajima u kojoj se evidentiraju događaji uzrokovani operativnim rizikom bez obzira da li su rezultirali gubitkom za Banku ili ne. Na osnovu tih podataka definišu se dodatne moguće mjere/kontrole za smanjenje operativnih rizika. Za sve pojedinačne događaje operativnog rizika za koje je izvjesno da mogu rezultirati bruto gubitkom većim od 0,1% regulatornog kapitala, Sektor kontrole rizika je priprema poseban izvještaj prema Upravnom odboru Banke.

Banka je uspostavila i redovno održava sistem ranog upozoravanja – Ključni indikatori rizika (Key Risk Indicators - KRI) koji su uključeni u izvještaju o operativnom riziku.

Banka redovno sprovodi nadzor nad ispunjenjem ugovorenih obaveza i nad kvalitetom usluge u cilju kvalitetnog upravljanja rizikom proizašlim iz eksternalizovanih aktivnosti. Takođe, o namjeri eksternalizacije kritičnih i značajnih poslova Banke (shodno Odluci o upravljanju rizicima koji su povezani sa eksternalizacijom CBCG) Banka obavještava CBCG.

Izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik se sprovodi jednom godišnje primjenom jednostavog pristupa.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.8. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	2023	2022	2023	2022
Novčana sredstva i računi				
depozita kod centralnih banaka	62.002	106.172	62.002	106.172
Finansijska sredstva po				
amortizovanoj vrijednosti	256.882	127.925	252.866	127.923
Kredit i potraživanja od banaka	38.474	36.881	38.474	36.881
Kredit i potraživanja od klijenata	96.772	68.725	96.772	68.725
Hartije od vrijednosti	121.600	22.281	117.584	22.278
Ostala finansijska sredstva	36	39	36	39
Finansijska sredstva po fer				
vrijednosti kroz ostali ukupni				
rezultat (hartije od vrijednosti)	-	104.994	-	104.994
Finansijska sredstva koja se				
vrednuju po fer vrijednosti kroz				
bilans uspjeha (kredit i				
potraživanja od klijenata)	-	-	-	-
Finansijske obaveze po				
amortizovanoj vrijednosti				
Depoziti klijenata	289.897	324.827	289.897	324.827
Depoziti banaka	5	6	5	6
Kredit klijenata koji nisu banke	3.217	3.475	3.217	3.475
Ostale obaveze	9.400	6.602	9.400	6.602

Pravična vrijednost je vrijednost koja bi se naplatila za prodaju sredstva odnosno platila za izmirenje obaveze u regularnoj transakciji između učesnika na tržištu na dan mjerenja u datim tržišnim okolnostima. Međutim, ne postoje dostupne tržišne cijene za određeni dio finansijskih instrumenata Banke. U uslovima u kojima nema dostupnih tržišnih cijena, pravična vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontovanja novčanih tokova ili drugih modela. Promjene pretpostavki koje leže u osnovi procjena, uključujući diskontne stope i procijenjene novčane tokove, u značajnoj mjeri utiču na procjene. Stoga utvrđene procjene pravične tržišne vrijednosti ne mogu biti ostvarene prilikom aktuelne prodaje finansijskog instrumenta.

4.8.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

Hijerarhija fer vrijednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

MSFI 13 definiše hijerarhiju tehnika vrednovanja na osnovu toga da li su unosi koje zahtijevaju te tehnike vrednovanja raspoloživi ili ne. Raspoloživi unosi odlikavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora; unosi koji nisu raspoloživi uključuju tržišne pretpostavke Banke. Ove dvije vrste unosa stvorile su sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti:

- Nivo 1 – Kotirane vrijednosti (nekorigovane) na aktivnom tržištu istih sredstava i obaveza. Ovaj nivo uključuje kotirane instrumente kapitala.
- Nivo 2 – Unosi koji ne predstavljaju kotirane vrijednosti uključene u Nivo 1, a koji su raspoloživi i tiču se datog sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. u vidu cijena/vrijednosti) ili indirektno (u vidu zaključaka na osnovu cijena/vrijednosti).
- Nivo 3 – unosi za sredstva i obaveze koji nisu zasnovani na raspoloživim tržišnim podacima. Ovaj Nivo uključuje ulaganja u kapital pod tržišnim pretpostavkama Banke (ne postoje raspoloživi podaci).

Ova hijerarhija zahtijeva upotrebu raspoloživih tržišnih podataka kada isti postoje. Prilikom procjene fer vrijednosti, Banka uzima u obzir raspoložive tržišne vrijednosti kad god je to moguće.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.8. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)****4.8.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti (Nastavak)**

Procijenjena fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti, prema hijerarhiji fer vrijednosti, data je u narednoj tabeli:

<u>31.12.2023.</u>	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
Finansijska sredstva				
-po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	-
-po fer vrijednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-
<u>31.12.2022.</u>	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
Finansijska sredstva				
-po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	104.994	-	-	104.994
-po fer vrijednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-
Ukupno	104.994	-	-	104.994

Tehnike vrednovanja i pretpostavke korišćene za vrednovanje finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti

Fer vrijednost hartija od vrijednosti (koje su klasifikovane u okviru Nivoa 1) kroz ostali rezultat je zasnovana na tržišnim cijenama. Na dan 31. decembar 2022. godine, navedene tržišne cijene hartija od vrijednosti su bile dostupne.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)****4.8. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)****4.8.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti***Hijerarhija fer vrijednosti finansijskih instrumenata koje nisu vrednovani po fer vrijednosti*

Procijenjena fer vrijednost finansijskih instrumenata, prema hijerarhiji fer vrijednosti, data je u narednoj tabeli:

31.12.2023	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva:				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	62.002	-	-	62.002
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>				
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	38.474	38.474
Kredit i potraživanja od klijenata	-	-	96.772	96.772
Hartije od vrijednosti	117.584			117.584
Ostala finansijska sredstva	-	-	36	36
Ostala sredstva	-	-	442	442
Ukupno	179.586	-	135.724	315.310
31.12.2022	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva:				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	106.172	-	-	106.172
<i>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</i>				
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	36.881	36.881
Kredit i potraživanja od klijenata	-	-	68.725	68.725
Hartije od vrijednosti	22.281			22.281
Ostala finansijska sredstva	-	-	39	39
Ostala sredstva	-	-	227	227
Ukupno	128.453	-	105.832	234.325

Tehnike vrednovanja i pretpostavke korišćene za vrednovanje finansijskih instrumenata koje nisu vrednovane po fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmjeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cijena direktno utvrđiva ili procijenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Međutim, ne postoje dostupne tržišne cijene za određeni dio finansijskih instrumenata Banke, koji su prema tome klasifikovani u nivo 2 i nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti. U uslovima u kojima nema dostupnih tržišnih cijena, fer vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontovanja novčanih tokova ili drugih modela. Promjene pretpostavki koje leže u osnovi procjena, uključujući diskontne stope i procijenjene novčane tokove, u značajnoj mjeri utiču na procjene. Stoga utvrđene procjene fer tržišne vrijednosti ne mogu biti ostvarene prilikom aktuelne prodaje finansijskog instrumenta.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

4.8. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

4.8.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti (nastavak)

Kredit i potraživanja od banaka

Potraživanja od drugih banaka obuhvataju međubankarske plasmane i pozicije u procesu naplate. Fer vrijednost plasmana sa fiksnom kamatnom stopom i prekonoćnih depozita je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti ovih finansijskih sredstava iskazanoj na dan bilansa stanja.

Kredit i potraživanja od klijenata

U cilju utvrđivanja pravične vrijednosti kredita klijentima sa fiksnom kamatnom stopom iskazanih po amortizovanoj vrijednosti, izvršeno je poređenje kamatnih stopa po kojima su krediti odobravani klijentima sa raspoloživim informacijama o preovlađujućim tržišnim kamatnim stopama u bankarskom sektoru Crne Gore, odnosno prosječnim ponderisanim kamatnim stopama po djelatnostima.

Rukovodstvo Banke smatra da kamatne stope Banke ne odstupaju značajno od preovlađujućih tržišnih kamatnih stopa u bankarskom sektoru Crne Gore, te shodno tome pravična vrijednost kredita klijentima obračunata kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontovanih primjenom važećih tržišnih stopa, odnosno prosječnih ponderisanih kamatnih stopa za bankarski sektor, ne odstupa značajno od iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti kredita na dan izvještaja o finansijskom položaju.

Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti

Prema mišljenju Rukovodstva Banke, knjigovodstvena vrijednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani ne odstupa značajno od fer vrijednosti sličnih instrumenata na tržištu na dan 31. decembar 2023. godine.

Finansijske obaveze

Za depozite po viđenju, kao i depozite sa preostalim rokom dospjeća kraćim od godinu dana, pretpostavka je da procijenjena fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvenih vrijednosti. Prema mišljenju rukovodstva kamatne stope Banke su usklađene sa važećim tržišnim kamatnim stopama, i shodno tome iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja u datim okolnostima najvjerodostojnije odražava fer vrijednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom i preostalim rokom dospjeća dužim od godinu dana.

5. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka upravlja kapitalom na način obezbjedi usaglašenost sa zahtjevima vezanim za kapital u skladu sa regulativom, kao i da obezbjedi adekvatan nivo kapitala za budući razvoj poslovanja.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala kreditne institucije. Osnovni kapital kreditne institucije predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala i stavki dodatnog osnovnog kapitala, nakon izvršenih regulatornih usklađivanja i umanjenja za odbitne stavke, na način uređen Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija („Sl. list Crne Gore“ br. 128/20, 140/21 i 144/22).

Na dan 31.12.2023. godine, osnovni kapital Banke sastoji se u cjelosti od redovnog osnovnog kapitala u iznosu od EUR 17.524 hilj. Osnovni kapital uključuje: obične akcije, neraspoređenu (zadržanu) dobit iz prethodnih godina i priznatu dobit tekuće godine.

Odbitne stavke od redovnog osnovnog kapitala Banke jesu: nematerijalna imovina, pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao dobra aktiva i pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao nekvalitetne izloženosti na koje se ne primjenjuje odbitna stavka od redovnog osnovnog kapitala iz člana 18 tačka 13 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (nastale prije početka primjene te odluke).

Banka na dan 31.12.2023. godine nema instrumenata dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala.

Propisane minimalne stope kapitala prema Zakonu o kreditnim institucijama („Sl. list Crne Gore“ br. 72/19, 82/20, 8/21) su sljedeće:

- koeficijent adekvatnosti redovnog osnovnog kapitala od 4,5% (odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku);
- koeficijent adekvatnosti osnovnog kapitala od 6% (odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku);
- koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala od 8% (odnos regulatornog kapitala kreditne institucije i ukupnog iznosa izloženosti riziku).

Na osnovu Rješenja CBCG broj: 03-5464-1/2023 o potrebnom iznosu kapitala za rizike iz Stuba 2 (P2R), tzv. SREP zahtjev, Banka je u obavezi da počev od 30.09.2023. godine održava CET 1 na minimalnom nivou od 9,80%, minimalni koeficijent osnovnog kapitala na nivou od 11,99% i minimalni koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala na nivou od 14,90%.

Osim regulatornih minimalnih stopa adekvatnosti kapitala i potrebnog iznosa kapitala iz Stuba 2 (P2R), Banka je dužna da na 31.12.2023. godine ispuni sljedeće zaštitne slojeve redovnog osnovnog kapitala:

- bafera za očuvanje kapitala od 1,25% ukupnog iznosa izloženosti riziku;
- većeg od bafera za strukturni sistemski rizik (1,50% ukupnog iznosa izloženosti riziku) i bafera za ostale sistemski važne kreditne institucije (2,0% ukupne izloženosti rizicima).
- kontracikličnog bafera kapitala od 0% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Kombinovani bafer koji se primjenjuje na Banku na dan 31.12.2023. godinu iznosi 3,25% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Banka na dan 31.12.2023. godine ispunjava sve regulatorno i interno propisane limite kapitala.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***5. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)**

U sljedećoj tabeli je prikazana struktura regulatornog kapitala, ukupna rizikom ponderirana aktiva i stope adekvatnosti kapitala: redovnog osnovnog, osnovnog i ukupnog kapitala:

	31.12.2023	31.12.2022
1 REGULATORNI KAPITAL	17.524	12.999
1.1. OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	17.524	12.999
1.1.1. REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	17.524	9.999
1.1.1.1. Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	15.500	12.500
1.1.1.2. Neraspoređena (zadržana) dobit	3.950	982
Neraspoređena (zadržana) dobit iz prethodnih godina	1.642	982
priznata dobit ili gubitak (tekuće godine)	2.308	0
1.1.1.3. Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (ukupni ostali rezultat) - FVOCI	0	-7.293
1.1.1.4. Usklađivanja redovnog osnovnog kapitala zbog prudencijalnih filtera	0	5.898
<i>(-) usklađivanja vrednovanja zbog zahtjeva za oprezno (prudencijalno) vrednovanje (AVA)</i>	0	105
<i>ostala prudencijalna usklađivanja</i>	0	6.003
1.1.1.5. Ostala nematerijalna imovina	150	191
<i>(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke</i>	1.777	1.940
1.1.1.7. Ostali elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala	0	43
1.1.2. DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0	3.000
1.2. DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	0	0
UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU	94.983	90.201
Koeficijent redovnog osnovnog kapitala (CET1)	18,45%	11,09%
Koeficijent osnovnog kapitala (Tier 1)	18,45%	14,41%
Koeficijent ukupnog kapitala (TCR)	18,45%	14,41%

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI I RASHODI

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Depoziti kod ino banaka	1.250	100
Kreditni	4.206	2.781
Privredna društva u privatnom vlasništvu	2.466	1.940
Privredna društva u državnom vlasništvu	66	0
Privredna društva koja se bavi finansijskom djelatnošću	46	28
Vlada Crne Gore	15	0
Fizička lica	1.539	766
Preduzetnici	5	3
Ostali	69	44
Hartije od vrijednosti	4.385	2.644
Naknada za odobrenje kredita	302	261
Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi	10.143	5.786
Prihodi od kamata ne obezvrijeđene plasmane		
Privredna društva u privatnom vlasništvu	401	436
Ukupno prihodi od kamata na obezvrijeđene plasmane	401	436
Rashodi od kamata i slični rashodi		
Depoziti	(1.504)	(858)
Banke	0	(76)
Vlada CG	0	(32)
Privredna društva u privatnom vlasništvu	(1.001)	(261)
Privredna društva u državnom vlasništvu	(2)	
Nevladin sektor	(1)	(1)
Fizička lica	(500)	(486)
Preduzetnici	0	(2)
Ostala lica	0	(1)
Obaveze po kreditima i pozajmicama	(35)	(11)
Vlada CG	(9)	(11)
Banke	(26)	
Rashodi kamate po osnovu repo aranžmana	(12)	0
Rashodi kamate po osnovu lizinga	(80)	(81)
Subordinisani dug	0	(110)
Ukupno rashodi od kamata	(1.631)	(1.060)
Neto prihodi od kamata	8.913	5.162

Tokom 2023 godine dospjelo je EUR 54,6 miliona hartija od vrijednosti. Banka je višak likvidnih sredstava reinvestirala u skladu sa poslovnom strategijom u HOV koje se drže i odmjeravaju po AC, ročnosti od 6 do 18 mjeseci, po većim kamatnim stopama čime je ostvaren i pozitivan uticaj na prihode i profitabilnost.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
7. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVREDJENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Troškovi obezvrjeđenja po kreditima	242	299
Troškovi obezvrjeđenja po kamatnim potraživanjima	(29)	-
Troškovi obezvrjeđenja novčanih sredstava, depozita, kredita i potraživanja kod banaka	(165)	195
Troškovi obezvrjeđenja hartija od vrijednosti	319	129
Troškovi obezvrjeđenja ostale finansijske aktive	299	4
Troškovi obezvrjeđenja ostale aktive	77	40
Troškovi rezervisanja za vanbilansne obaveze	121	(136)
Ukupno troškovi obezvrjeđenja i rezervisanja	<u>864</u>	<u>531</u>

7.1. Promjene ispravki vrijednosti i rezervisanja u Bilansu stanja

Promjene ispravki vrijednosti i rezervisanja bile su sljedeće:

	<u>Kreditni (Napomena 15.2)</u>	<u>Kamata (Napomena 15.2.)</u>	<u>Banke (Napomena 14,15.1)</u>	<u>HOV (Napomena 16.2)</u>	<u>Ostala finansijsk a aktive</u>	<u>Ostala aktiva (Napomena 20)</u>	<u>Vanbilans</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 31.12.2021.	1.099	4	114	396	8	69	299	1.989
Povećanje ispravki	2.176	40	951	205	10	50	499	3.931
Ukidanje ispravki	(1.877)	(40)	(756)	94	(5)	(11)	(635)	(3.418)
Otpis	-	(8)	-	-	-	(31)	-	(39)
Unwinding	-	29	-	-	-	-	-	29
Stanje na dan 31.12.2022.	1.398	25	309	507	13	77	163	2.492
Povećanje ispravki	2.759	18	602	1.114	301	91	848	5.733
Ukidanje ispravki	-2.517	(47)	(767)	(795)	(2)	(14)	(727)	(4.869)
Otpis	-1	(19)	-	-	-	(59)	-	(79)
Unwinding	-	31	-	-	-	-	-	31
Stanje na dan 31.12.2023.	1.639	8	144	826	312	95	284	3.308

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***8. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Platni promet	1.479	1.176
Vođenje računa	1.178	983
Naknade po vanbilansnim poslovima	184	153
Kartično i bankomatsko poslovanje	328	175
Investiciono bankarstvo	837	109
Ostale naknade	360	100
Naknade po kreditima	61	4
	<u>4.427</u>	<u>2.701</u>
Rashodi naknada i provizija		
Platni promet	(447)	(487)
Osiguranje depozita	(400)	(294)
Kartično i bankomatsko poslovanje	(308)	(183)
Investiciono bankarstvo	(221)	(133)
Vanbilansni poslovi	0	(3)
Ostalo	(263)	(165)
	<u>(1.639)</u>	<u>(1.256)</u>
Ukupno rashodi od naknada	<u>(1.639)</u>	<u>(1.256)</u>
Neto prihodi od naknada	<u>2.788</u>	<u>1.445</u>

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***9. TROŠKOVI ZAPOSLENIH**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Troškovi neto zarada	2.935	2.253
Porezi, prirezi i doprinosi na zarade	1.313	1.014
Naknade članovima Odbora direktora i Odbora za reviziju	52	52
Porezi, prirezi i doprinosi na naknade Odborima direktora i revizije		
Obuka zaposlenih	12	3
Putni troškovi i dnevnice	34	5
Ostali troškovi	111	90
Ukupno	<u>4.457</u>	<u>3.417</u>

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Troškovi amortizacije softvera	71	101
Troškovi amortizacije IT opreme	47	33
Troškovi amortizacije kancelarijskog namještaja	31	25
Troškovi amortizacije postrojenja i opreme	40	35
Troškovi amortizacije ostale materijalne aktive	105	95
Troškovi amortizacije vozila	5	9
Trošak amortizacije imovine sa pravom korišćenja (lizing – zakup i podzakup)	538	446
Ukupno	<u>837</u>	<u>744</u>

U odnosu na prethodnu godinu, evidentan je porast troškova zaposlenih, što je uslovljeno rastom broja zaposlenih i širenjem mreže, u skladu sa novom poslovnom strategijom. Porast troškova ostvaren je na nivou koji omogućava profitabilno poslovanje Banke.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***11. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Troškovi zakupnine	6	3
Troškovi kontrole CBCG	301	230
Troškovi održavanja softvera	184	147
Troškovi advokatskih usluga	108	165
Troškovi jednogodišnjih licenci	122	46
Troškovi održavanja hardvera	12	11
Troškovi poštarine, telefona i komunikacionih mreža	134	115
Troškovi obezbjeđenja imovine	107	80
Troškovi prevođenja	6	16
Troškovi održavanja SWIFT-a	30	29
Troškovi članarine UBCG	16	16
Troškovi održavanja	63	53
Troškovi kancelarijskog i potrošnog materijala	20	16
Troškovi električne energije i grijanja	37	34
Troškovi osiguranja	20	11
Troškovi reklame i propagande	72	29
Troškovi predstavništva	275	206
Donacije i pomoći	49	50
Troškovi konsultantskih usluga	266	199
Troškovi održavanja kartica	72	52
Troškovi vezani za HOV	3	19
Ostali troškovi poslovanja	253	148
Ukupno	<u>2.156</u>	<u>1.675</u>

12. POREZ NA DOBIT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Tekući poreski rashod	652	128
Odloženi poreski rashod/(prihod)	(4)	(7)
Ukupno	<u>648</u>	<u>121</u>

Odloženi poreski prihod u iznosu od EUR 4 hiljade nastao je po osnovu odloženog poreskog sredstva na privremenu razliku računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja. Odložena poreska sredstva po navedenom osnovu na dan 31. decembar 2023. godine iznose EUR 2 hiljade (na dan 31. decembar 2022 odložene poreske obaveze iznosile su EUR 2 hiljade). Odložena poreska sredstva na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu EUR 968 hiljada koja su nastala kao posledica usklađenja fer vrijednosti za obveznice nakon reklifikacije su ukinuta (napomena 16.1).

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***12. POREZ NA DOBIT (Nastavak)**

Porez na dobit Banke je izračunat kao što slijedi:

	2023	2022
Tekući porez		
Dobitak po bilansu uspjeha prije oporezivanja	4.161	781
Kapitalni dobiti	0	0
Kapitalni gubici	0	114
Troškovi amortizacije u bilansu uspjeha	836	744
Troškovi amortizacije za poreske svrhe	(785)	(652)
Poreski efekat nepriznatih rashoda i prihoda, neto	401	83
Razlika obračunatih troškova po osnovu korekcija transfernih cijena između povezanih lica	40	31
Razlika obračunatih prihoda po osnovu korekcija transfernih cijena između povezanih lica	18	21
Iznos oporezive dobiti	4.671	1.122
Iskorišćeni poreski gubici do visine oporezive dobiti	-	-
Ostatak oporezive poslovne dobiti	4.671	1.122
Kapitalni dobiti	-	-
Prenjeti kapitalni gubici	-	-
Ostatak oporezive kapitalne dobiti	-	-
Poreska osnovica	4.671	1.122
Iznos poreza za period	652	132
Umanjenje poreske obaveze po osnovu pravovremene uplate	0	(4)
Poreski efekat privremenih razlika		
Poreski efekat privremenih razlika u vezi sa osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima	(4)	(7)
Odloženi poreski rashod	(4)	(7)
Ukupno trošak poreza u bilansu uspjeha	648	121

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***13. DOBITAK PO AKCIJI**

Osnovni dobitak po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobitka sa ponderisanim prosječnim brojem akcija u toku godine.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Dobitak u 000 EUR	3.512	660
Ponderisan prosečan broj običnih akcija tokom godine	<u>132.500</u>	<u>132.500</u>
Osnovni dobitak po akciji (izražen u EUR po akciji)	<u>26,51</u>	<u>4,98</u>

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gotovina	3.881	3.103
Sredstva na žiro računu kod CBCG	41.809	85.785
Obavezna rezerva kod CBCG	<u>16.370</u>	<u>17.439</u>
Ukupno novčana sredstva i depoziti kod centralnih banaka	<u>62.060</u>	<u>106.327</u>
Ispravka vrijednosti sredstava na žiro računu	42	131
Ispravka vrijednosti sredstava obavezne rezerve	<u>16</u>	<u>24</u>
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava i depozita kod centralnih banaka (Napomena 7.1.)	<u>58</u>	<u>155</u>
Novčana sredstva i depoziti kod centralnih banaka umanjeni za ispravku	<u>62.002</u>	<u>106.172</u>

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukom CBCG o obaveznoj rezervi banaka kod („Službeni list Crne Gore”, br. 40/10, 46/10, 06/13, 70/17, 88/17 i 43/20). Obavezna rezerva se obračunava primjenom stope 5,5% - na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana; i 4,5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana bez mogućnosti razročenja. Na depozite koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 5,5%.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti (za potrebe sastavljanja Pojedinačnog iskaza o tokovima gotovine)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gotovina	3.881	3.103
Sredstva na žiro računu kod CBCG	41.809	85.785
Sredstva na računu kod ino banaka (po viđenju)	20.805	33.597
Depoziti kod domaćih banaka (po viđenju)	8.694	1.838
Obavezna rezerva kod CBCG	<u>16.370</u>	<u>17.439</u>
Ukupno novčana sredstva i depoziti kod centralnih banaka	<u>91.559</u>	<u>141.762</u>

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***15. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI****15.1. Krediti i potraživanja od banaka**

	2023	2022
Korespondentski računi kod ino banaka	20.805	33.597
Depoziti kod banaka i drugih depozitnih institucija u zemlji	8.694	1.838
Oročeni depoziti kod banaka i drugih depozitnih institucija u inostranstvu	9.050	1.594
Potraživanja za kamatu na depozite kod banaka	9	4
Vremenska razgraničenja	2	2
Ukupno krediti i potraživanja od banaka	38.560	37.035
Ispravka vrijednosti sredstava na ino računima	40	146
Ispravka vrijednosti depozita kod rezidentnih banaka	26	5
Ispravka vrijednosti depozita kod nerezidentnih banaka	20	3
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava kod banaka (Napomena 7.1.)	86	154
Kredit i potraživanja od banaka umanjeni za ispravku vrijednosti	38.474	36.881

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala sredstva na deviznim računima kod sljedećih banaka:

	2023	2022
PJSC VOSTOK BANK, Dnepr, Ukrajina	499	2.433
Nurol Yatirim Bankasi A.S.	12	2.575
ASA banka doo Sarajevo	7	2.648
BANCA POPOLARE DI SONDRIO, Sondrio, Italija	3.246	2.680
Banca Creditinvest SA	330	1.707
AKTIF YATIRIM BANKASI A.S., Istanbul, Turska	18	1.955
Landesbank Baden – Wuerttemberg	4.074	2.646
Harbour and Hills Financial Services Limited	2	-
INTESA SANPAOLO BANKA, Sarajevo, BiH	10	2.617
AIK BANKA, Beograd, Srbija	3.762	2.615
KT BANK AG, Frankfurt, Njemačka	2.556	2.632
ZHEJIANG CHOUZHOU COMMERCIAL BANK, Hangdžou, Kina	2.271	2.620
BAYERISCHE LANDESBANK, Minhen, Njemačka	4.018	6.469
Ukupno	20.805	33.597

Promjena na računima ispravke vrijednosti kredita i potraživanja od banaka i novčanim sredstvima i računima depozita kod centralnih banaka (Napomena 14):

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
15. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (Nastavak)
15.1. Krediti i potraživanja od banaka (Nastavak)

	<u>Stanje 31.12.2022</u>	<u>povećanje/ smanjenje</u>	<u>Stanje 31.12.2023</u>
Ispravka vrijednosti			
Ispravka vrijednosti sredstava na žiro-računu	131	(89)	42
Ispravka vrijednosti sredstava obavezne rezerve	24	(8)	16
Ispravka vrijednosti sredstava na ino računima	146	(106)	40
Ispravka vrijednosti depozita kod rezidentnih banaka	5	21	26
Ispravka vrijednosti depozita kod nerezidentnih banaka	3	17	20
Ukupno	<u>309</u>	<u>(165)</u>	<u>144</u>

15.2. Krediti i potraživanja od klijenata

Stanje kratkoročnih i dugoročnih kredita po vrsti komitenata:

	<u>2023</u>			<u>2022</u>		
	<u>Kratkorocni</u>	<u>Dugorocni</u>	<u>Ukupno</u>	<u>Kratkorocni</u>	<u>Dugorocni</u>	<u>Ukupno</u>
Privredna društva u privatnom vlasništvu	11.966	40.538	52.504	8.216	40.296	48.512
Privredna društva u državnom vlasništvu	-	3.249	3.249			
Ostale finansijske institucije – rezidenti	1.350	450	1.800	1.000	454	1.454
Preduzetnici	-	101	101	-	121	121
Privredna društva nerezidenti	1.000	20	1.020	42	2.395	2.437
Vlada CG	-	10.000	10.000	-	-	0
Nevladine i druge neprofitne organizacije	189	1.258	1.447	123	1.124	1.247
Fizička lica nerezidenti	1.301	1.489	2.790	-	1.875	1.875
Fizička lica rezidenti	132	25.600	25.732	90	14.582	14.672
Ukupno bruto krediti po AV	<u>15.938</u>	<u>82.705</u>	<u>98.643</u>	<u>9.471</u>	<u>60.847</u>	<u>70.318</u>
Potraživanja za kamatu	38	116	154	34	70	104
Vremenska razgraničenja	(44)	(334)	(378)	(31)	(243)	(274)
Ispravka vrijednosti glavnice	(438)	(1.201)	(1.639)	(442)	(956)	(1.398)
Ispravka vrijednosti kamate i vremenskih razgraničenja	(1)	(7)	(8)	(18)	(7)	(25)
Neto krediti po AV	<u>15.493</u>	<u>81.279</u>	<u>96.772</u>	<u>9.014</u>	<u>59.711</u>	<u>68.725</u>

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***15. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (Nastavak)****15.2. Krediti i potraživanja od klijenata (Nastavak)****Kreditni bruti**

	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
1.1.2023.	49.894	10.904	9.246	70.044
Nova potraživanja	51.169	3.620	0	54.789
Smanjenje/Otplata potraživanja	(20.775)	(4.450)	(2.548)	(27.773)
Prelazak u nivo 1	1.129	(1.098)	(32)	0
Prelazak u nivo 2	(3.390)	3.417	(27)	0
Prelazak u nivo 3	(132)	(206)	339	0
Druge promjene (iskorišćeni kreditni limiti i ostalo)	1.854	(462)	(186)	1.206
31.12.2023.	79.749	11.725	6.791	98.265
Kamatna i druga potraživanja	86	35	34	154
Kreditni i potraživanja od klijenata	79.834	11.760	6.825	98.419

Ispravka

	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
1.1.2023.	414	143	840	1.398
Nova potraživanja	626	158	0	783
Smanjenje/Otplata potraživanja	(130)	(70)	(519)	(720)
Prelazak u nivo 1	43	(43)	0	0
Prelazak u nivo 2	(21)	21	0	0
Prelazak u nivo 3	(1)	(9)	10	0
Druge promjene (iskorišćeni kreditni limiti i ostalo)	19	85	74	178
31.12.2023.	950	285	405	1.640
Ispravka kamatnih potraživanja	1	1	6	8

16. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI**16.1. Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ukupni rezultat**

Stanje hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat:

	2023	2022
Vlada Crne Gore	0	52.921
Banke, nerezidenti	0	0
Privredna društva, nerezidenti	0	12.570
Opšta vlada, nerezidenti	0	37.970
Neamortizovani diskont/premija	0	185
Vremenska razgraničenja kamata	0	1.348
Ukupno HOV po FVOCI	0	104.994
Ispravka hartija od vrijednosti po FVOCI (Napomena 7)	0	(461)

Banka je tokom 2022 godine izmijenila svoju poslovnu strategiju za naredni period i izvršila transformaciju svog poslovnog modela kako bi omogućila nastavak održivog poslovanja u značajno izmijenjenom okruženju. Na izmjeni poslovnog modela Banka je radila tokom 2022 godine što je za rezultat imalo reklasifikaciju portfolija finansijskih sredstava čiji je cilj bila naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja (tzv. „hold to collect and sell“ poslovni model) u poslovni model čiji je cilj držanje dužničkih hartija do dospijeca i generisanje novčanih tokova isključivo putem naplate ugovorenih tokova gotovine (tzv. „hold to collect“ poslovni model) u 2023 godini.

Definisanjem nove poslovne strategije Banka je redefinisala svoje strateške ciljeve tako da prate nastojanja i ciljeve Banke u skladu sa novom vizijom Banke. Banka je definisala nove strateške ciljeve u svjetlu odgovora na nove okolnosti:

- jačanje tržišne pozicije u „retail“ segmentu,
- skraćivanje ročnosti (duracije) za kreditne proizvode sa fiksnom kamatnom stopom,
- ulaganje u HOV sa rokom dospijeca od 6 do 18 mjeseci u skladu sa poslovnim modelom „hold to collect“ za generisanje novčanih tokova od HOV,
- ročna, sektorska i klijentska diversifikacija depozita sa akcentom na ročnu i klijentsku diversifikaciju i poboljšanje/produženje ročnosti istih (radi unaprijeđenja likvidnosne pozicije Banke).

Na datum 1. januar 2023. godine, izvršena je reklasifikacija obveznica knjigovodstvene vrijednosti EUR 112.368 hiljada iz klasifikacije po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat u hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti. Tržišna vrijednost reklasifikovanih obveznica u trenutku reklasifikacije iznosila je EUR 103.646 hiljada. Izvršena je reklasifikacija svih obveznica po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat iz portfolija. Vrijednost obveznica sa evidentnom kamatom iznosila je EUR 104.994. Evidentna kamata i za FVOCI i za AC je u okviru iste sintetike (konto 1933) pa je bez značaja za proces reklasifikacije. Navedene reklasifikacije nisu imale uticaja na odmjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, koje su na dan 31. decembar 2022. godine iznosili EUR 461 hiljada ali jesu na njihovu prezentaciju (reklasifikacija sa ostalih rezervi u okviru kapitala na poziciju u aktivi).

Ukupne rezerve koje su prethodno priznate u kapitalu u iznosu EUR 8.261 hiljada su isključene. Odloženi porez povezan s kumulativnim gubitkom prethodno priznatim u ostalom ukupnom rezultatu u iznosu od EUR 968 hiljada ukinut je u skladu s tim. Efekti reklasifikacije na ostalu sveobuhvatnu dobit prezentovani su zasebno u okviru Iskaza o promjenama na kapitalu za 2023. godinu.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***16. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (Nastavak)****16.2. Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti**

	2023	2022
Vlada CG	59.440	
Međunarodne finansijske institucije	42.104	12.840
Opšta vlada, nerezidenti	16.704	9.688
Privredna društva, nerezidenti	3.620	
Neamortizovani diskont/premija	(701)	(220)
Vremenska razgraničenja kamata	1.259	19
Ukupno HOV po AC	122.426	22.327
Ispravka hartija od vrijednosti po AC (Napomena 7)	(826)	(46)
Ukupno HOV po AC	121.600	22.281

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***17. INVESTICIONE NEKRETNINE****Imovina s pravom korišćenja (lizing) - podzakup****Nabavna vrijednost**

Stanje na dan 01.01.2022 887

Povećanja -

Stanje na dan 31.12.2022 887

Povećanja -

Stanje na dan 31.12.2023 887**Ispravka vrijednosti**

Stanje na dan 01.01.2022 (157)

Amortizacija (78)

Stanje na dan 31.12.2022 (235)

Amortizacija tekuće godine (78)

Stanje na dan 31.12.2023 (313)**Sadašnja vrijednost 31.12.2022 652****Sadašnja vrijednost 31.12.2023 574**

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Imovina s pravom korišćenja (lizing)	Oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 01.01.2022	3.699	1.653	0	5.352
Povećanja	514	108	44	666
Otuđenja i rashodovanja	0	(1)	-	(1)
Stanje na dan 31.12.2022	4.213	1.760	44	6.017
Povećanja	311	410	(39)	682
Otuđenja i rashodovanja	-	(20)	-	(20)
Stanje na dan 31.12.2023	4.524	2.150	5	6.679
Ispravka vrijednosti				
Stanje na dan 01.01.2022	(578)	(940)	-	(1.518)
Amortizacija (Napomena 10)	(368)	(197)	-	(565)
Otuđenja i rashodovanja	-	1	-	1
Stanje na dan 31.12.2022	(946)	(1.136)	0	(2.082)
Amortizacija tekuće godine (Napomena 10)	(461)	(227)	0	(688)
Otuđenja i rashodovanja	0	17	0	17
Stanje na dan 31.12.2023	(1.407)	(1.346)	0	(2.753)
Sadašnja vrijednost 31.12.2022	3.267	624	44	3.935
Sadašnja vrijednost 31.12.2023	3.117	804	5	3.926

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***19. NEMATERIJALNA SREDSTVA**

	<u>Softwer</u>	<u>Sredstva u pripremi</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 01. januar 2022.	857	54	911
Povećanja	15	(3)	12
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2022.	872	51	923
Povećanja tekuće godine	48	(18)	30
Otuđenja i rashodovanja	-	-	0
Stanje na dan 31. decembar 2023.	920	33	953
Ispravka vrijednosti			
Stanje na dan 01. januar 2022.	(632)	-	(632)
Amortizacija (Napomena 10)	(100)	-	(100)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2022.	(732)	-	(732)
Amortizacija tekuće godine (Napomena 10)	(71)	-	(71)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	0
Stanje na dan 31. decembar 2023.	(803)	-	(803)
Sadašnja vrijednost 31. decembar 2022.	140	51	191
Sadašnja vrijednost 31. decembar 2023.	117	33	150

20. OSTALA SREDSTVA

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Potraživanja po naknadama i provizijama	172	158
Unaprijed plaćeni troškovi	237	70
Privremeni računi	8	-
Potraživanja od kupaca	7	7
Potraživanja po kartičnom poslovanju	100	50
Dati avansi	9	11
Ostala poslovna potraživanja	4	8
Ispravka vrijednosti ostale aktive (Napomena 7.1.)	(95)	(77)
Ukupno	442	227

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***21. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI****21.1. Depoziti klijenata i banaka**

	2023	2022
Depoziti po viđenju	254.718	296.045
Oročeni depoziti	34.701	28.575
Obaveze za kamate	12	-
Vremenska razgraničenja	247	213
Ukupno	289.678	324.833

Depoziti po viđenju

	2023	2022
Privredna društva u državnom vlasništvu, rezidenti	177	2.019
Privredna društva u privatnom vlasništvu	12.346	10.958
Preduzetnici	158	26
Privredna društva nerezidenti	155.081	208.030
Vlada CG	4.056	2.636
Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	521	295
Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	7	-
Fizička lica, rezidenti	4.608	2.019
Fizička lica, nerezidenti	67.465	70.021
Ostale finansijske institucije, rezidenti	65	33
Ostale finansijske institucije, nerezidenti	1	-
Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	3	-
Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	219	-
Fondovi, nerezidenti	10.001	-
Javne službe jedinica lokalne samouprave	5	2
Banke	5	6
Ukupno depoziti po viđenju	254.718	296.045

Oročeni depoziti

	2023	2022
Privredna društva u državnom vlasništvu, rezidenti	2.010	10
Privredna društva u privatnom vlasništvu	360	221
Privredna društva nerezidenti	11.126	7.949
Preduzetnici	0	100
Vlada CG	0	-
Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	50	50
Fizička lica, rezidenti	7.982	6.438
Fizička lica, nerezidenti	13.173	13.807
Ukupno oročeni depoziti	34.701	28.575
Ukupno depoziti	289.419	324.620

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***21. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI
(Nastavak)****21.2. Krediti klijenata koji nisu banke**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Obaveze po uzetim kreditima	3.217	3.475
Obaveze za kamatu po uzetim kreditima	-	-
Ukupno	<u>3.217</u>	<u>3.475</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Dospjeva za plaćanje u roku od 12 meseci od datuma bilansa	622	258
Dospjeva za plaćanje u roku 1-5 godina	2.233	2.494
Dospjeva za plaćanje u roku preko 5 godina	362	723
Ukupno	<u>3.217</u>	<u>3.475</u>

Kreditni koje Banka koristi odnose se na dugoročne kreditne linije odobrene od strane Investiciono razvojnog fonda Crne Gore i kredit Vlade CG po osnovu ugovora o saradnji na sprovođenju mjera podrške privredi i građanima usled situacije prouzrokovane covid-om. Krajnji rok dospeljeća je 2030. godina. Kamatna stopa koju Banka plaća kreće se u rasponu od 0% do 1,5%.

22. DERIVATI KOJI SE DRŽE ZBOG ZAŠTITE OD RIZIKA

Swop poslovi su u bilansu stanja prikazani u okviru pozicije derivati koji se drže kao zaštita od deviznog rizika. Knjiženja ugovorenih swop poslova se sprovode vanbilasno, dok se efekat svođenja ugovorenog kursa u odnosu na datum izvještavanja evidentira u okviru pozicije derivata u Bilansu stanja i u okviru pozicije neto dobici od kursnih razlika u Bilansu uspjeha. Na 31. decembar 2023. godine derivati koji se drže kao zaštite od rizika iznose 36 hiljadu EUR.

23. OSTALE OBAVEZE

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Primljeni avansi	1.203	1.331
Obaveze po osnovu kastodi poslova	553	914
Obaveze po osnovu lizinga	3.758	4.007
Privremeni račun	3.398	3
Obaveze prema dobavljačima	92	99
Obaveze po kartičnom poslovanju	196	91
Ostala pasiva	2	114
Obaveze za ostale porez	10	5
Obaveze za naknade i provizije	23	37
Vremenska razgraničenja	165	-
Ukupno	<u>9.400</u>	<u>6.601</u>

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***23. OSTALE OBAVEZE (Nastavak)**

U nastavku pregled obaveza i dospijeće po godinama:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Kratkoročne obaveze	6.135	3.036
Dugoročne obaveze	<u>3.265</u>	<u>3.565</u>
Ukupno	<u>9.400</u>	<u>6.601</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<i>Dospijeće obaveza za lizing:</i>		
- do jedne godine	494	442
- od jedne do dvije godine	539	468
- od dvije do tri godine	537	478
- od tri do četiri godine	482	488
- od četiri do pet godina	421	436
- preko pet godina	<u>1.285</u>	<u>1.695</u>
	<u>3.758</u>	<u>4.007</u>

24. KAPITAL

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Emitovani kapital - obične akcije (a)	15.500	12.500
Prioritetne akcije	0	3.000
Akumulirani dobitak (a)	1.813	1.153
Efekat primjene MSFI 9	(171)	(171)
Ostale rezerve (b)	0	(7.292)
Dobit tekuće godine	<u>3.512</u>	<u>660</u>
Ukupno	<u>20.654</u>	<u>9.850</u>

(a) Akcionarski kapital čine obične akcije izdate u nematerijalizovanom obliku upisom na račune imaoaca u centralnom registru kod Centralnog Klirinškog Depozitarnog Društva akcionarsko društvo Podgorica (u daljem tekstu: „CKDD“). Imaoci akcija imaju pravo učešća u upravljanju, pravo na dio dobiti (dividendu) i pravo na odgovarajući dio imovine pri likvidaciji ili stečaju, u skladu sa zakonom.

Na V vanrednoj sjednici Skupštine akcionara od 22.12.2022. godine, Banka je donijela Odluku o emisiji akcija po osnovu zamjene povlašćenih nekumulativnih akcija bez prava glasa u obične akcije broj 01-01-04/1253-2022. Komisija za tržište kapitala je postupajući po Zahtjevu Banke za evidentiranje akcija po osnovu zamjene akcija, ocijenila da su ispunjeni uslovi za evidentiranje emisije akcija po osnovu zamjene povlašćenih nekumulativnih akcija bez prava glasa u obične akcije i dana 29.12.2022. godine donijela Rješenja broj 02/3e-194/-22 kojim se evidentira navedena emisija akcija po Odluci o emisiji akcija po osnovu zamjene broj 01-01-04/1253-2022 od 22.12.2022. godine u iznosu od EUR 3.000 hilj., odnosno 30.000 običnih akcija, serije „G“, nominalne vrijednosti akcije 100,00 €, a sve u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala. Podaci o ovoj emisiji su registrovani kod CKDD-a dana 30.12.2022.godine dok je registracija povećanja akcionarskog kapitala Banke kod Centralnog registra privrednih subjekata Uprave prihoda i carina- CRPS izvršena 17.01.2023.godine.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***24. KAPITAL (Nastavak)**

Skupština akcionara Zapad banke AD Podgorica je dana 24.04.2023. godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti za 2022. godinu, (broj: 01-01-04/270-2023), kojom je utvrđeno da ostvarena neto dobit u iznosu od EUR 660 hilj. ostaje neraspoređena, tj. zadržana dobit, a koja se ima uključiti u izračun redovnog osnovnog kapitala.

Kapital Banke je dodatno uvećan na 30.11.2023. godine, po osnovu ostvarene dobiti u tekućoj godini. Skupština akcionara Zapad banke AD Podgorica je dana 24.11.2023. godine donijela Odluku o uključivanju dobiti iz tekuće godine u redovni osnovni kapital. Naime, ostvarena dobit iskazana u bilansu uspjeha u periodu od 01.01.2023. godine do 30.09.2023. godine u iznosu od EUR 2.308 hilj. raspoređena je u redovni osnovni kapital. Prethodno su preduzete sljedeće aktivnosti: a) CBCG je Rješenjem broj: 03-8031-2/2023 od 02.11.2023. godine dala Banci odobrenje za uključivanje dobiti tekuće godine ostvarene na 30.09.2023. godine u redovni osnovni kapital; b) Banka je dostavila CBCG odluku Nadzornog odbora Banke i Izvještaj društva za reviziju BDO, koji je sačinjen dana 24.10.2023. godine, a kojim su obuhvaćeni sljedeći periodični iskazi: bilans stanja na dan 30.09.2023. godine, bilans uspjeha, izvještaj o ukupnom ostalom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za period 01.01.-30.09.2023. godine.

Zakonom o kreditnim institucijama ("Službeni list Crne Gore", br. 72/19, 82/20, 8/21) definisano da inicijalni kapital kreditne institucije ne može biti manji od EUR 7.500 hiljada.

Akcionarski kapital Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 15.500 hiljada i sastoji se od 155.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 100,00.

Vlasnička struktura akcijskog kapitala banke na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	2023	% učešća	2022	% učešća
Volodymyr Kostelman	5.952	38,40%	5.952	38,40%
Liya Morokhovska	5.893	38,02%	5.893	38,02%
Vadym Morokhovskyy	655	4,23%	655	4,23%
OU Calyptra Invest	3.000	19,35%	3.000	19,35%
Ukupno	15.500	100%	15.500	100%

(b) Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na revalorizacione rezerve nastale kao rezultat usklađivanja vrijednosti dužničkih instrumenata sa tržišnom vrijednošću.

Promjene na *revalorizacionim rezervama dužničkih instrumenata* koji se vrednuju kroz ostali rezultat prikazane su kako slijedi:

	2023	2022
Početno stanje na dan 1. januar	(7.292)	(726)
Povećanje revalorizacionih rezervi/ reklasifikacija dužničkih instrumenata	8.260	(7.462)
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	(968)	896
Stanje na dan 31. decembar	0	7.292

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***24. KAPITAL (Nastavak)****24. 1. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG**

U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i propisima CBCG Banka je ostvarila sljedeće pokazatelje:

Ostvareni pokazatelji poslovanja	31.12.2023	31.12.2022
Inicijalni kapital Banke (minimalni iznos EUR 7,5 miliona)	15.500	9.850
Koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala	18,45%	14,41%
Koeficijent adekvatnosti osnovnog kapitala	18,45%	14,41%
Koeficijent adekvatnosti redovnog osnovnog kapitala	18,45%	11,09%
Koeficijent finansijskog leveridža (minimalno 3%)	5,25%	3,70%
Koeficijent likvidne pokrivenosti (LCR) (minimalno 100%)	451,00%	342,00%
Pokazatelj dnevne likvidnosti (minimalno 0,90)	1,60	2,18
Pokazatelj dekadne likvidnosti (minimalno 1) (za III dekadu decembra)	1,46	2,11
Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon uzimanja u obzir efekata tehnika kreditnog rizika (limit 25% osnovnog kapitala, odnosno za kreditne institucije veći od dva iznosa: 25% osnovnog kapitala Banke ili iznos od EUR 2.500 hilj)	23,15%	49,90%

Na dan 31.12.2023. godine poslovanje Banke je u skladu sa propisanim limitima izloženosti.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***25. VANBILANSNA EVIDENCIJA**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Neopozive obaveze za davanje kredite	9.982	6.192
Izdate garancije (a)	10.279	10.813
- Izdate plative garancije	1.316	1.131
- Izdate činidbene garancije	5.304	7.304
- Ostale vrste garancija	3.659	2.378
Tekući ugovori za transakcije sa devizama	36	(21)
Kolateral po osnovu potraživanja (b)	202.910	188.076
Kastodi poslovi (c)	<u>74.207</u>	<u>30.253</u>
Ukupno vanbilansna evidencija	<u>297.414</u>	<u>235.313</u>

- a) Garancije su date preduzećima – rezidentima i nerezidentima kao plative garancije, tenderske garancije i garancije za dobro izvršenje ugovorenog posla. Na izdate garancije i ostale preuzete obaveze Banka je izdvojila rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u iznosu od EUR 284 hiljade (napomena 7.1).
- b) Kolateral po osnovu potraživanja odnosi se na primljena sredstva obezbeđenja u iznosu od EUR 202.910 hiljada.

Struktura primljenih sredstava obezbeđenja je data u narednom pregledu:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Nekretnine	177.585	164.952
Keš kolateral	19.210	18.944
Zaloga na pokretnim stvarima	<u>6.115</u>	<u>4.180</u>
Ukupno	<u>202.910</u>	<u>188.076</u>

- c) Banka pruža investicione usluge klijentima, prije svega trgovinu u ime i za račun klijenta, kao i čuvanje finansijskih instrumenata klijenata. Finansijski instrumenti se čuvaju kod kastodi banaka sa kojima Zapad banka saraduje. Finansijski instrumenti se kod kastodijana nalaze na ime Zapad banke, dok su u evidenciji banke na ime klijenta i ne ulaze u stečajnu ili likvidacionu masu. Vrijednost finansijskih instrumenata na investicionim računima klijenata na dan 31.12.2023. godine iznosi EUR 74.207 hilj. dok je na dan 31.12.2022. godine iznosilo EUR 30.253 hilj.

26. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka obavlja brojne transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama definicija lica povezanih sa Bankom je objašnjena u Napomeni 3.17.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA
Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)
26. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 31. decembar 2023. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha prikazani su u sljedećoj tabeli:

	Calyptra invest	PJSC Vostok bank	Gama Montenegro	MM Investi doo	Fozzy Holdings	GRAAL doo Podgorica	Zapad Consulting GmbH	Inside Outside Holdings	Ostala povezana pravna i fizička lica	Ukupno
Potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devizni racuni	-	500	-	-	-	-	-	-	-	500
Orocena sredstva kod banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dati krediti	-	-	603	184	-	-	-	-	526	1.313
Ostala potraživanja	1	41	-	-	-	-	-	-	-	42
Vanbilansa potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
Ukupno potraživanja	1	541	603	184	-	-	-	-	576	1.905
Obaveze										
Depoziti po vidjenju	10.382	-	-	338	63	546	2	15	7.014	18.360
Oroceni depoziti	6.303	-	-	-	-	-	-	-	142	6.445
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	61	-	1.274	1.335
Ukupno obaveze	16.685	-	-	338	63	546	63	15	8.430	26.140
Neto potraživanja/(obaveze)	(16.684)	541	603	(154)	(63)	(546)	(63)	(15)	(7.854)	(24.235)
Novčani kolateral	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neto potraživanja/ (obaveze) umanjenje za novčani kolateral)	(16.684)	541	603	(154)	(63)	(546)	(63)	(15)	(7.854)	(24.235)

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

26. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

	Calyptra invest	PJSC Vostok bank	Gama Montenegro	MM Investi doo	Fozzy Holdings	GRAAL doo Podgorica	Zapad Consulting GmbH	Inside Outside Holdings	Ostala povezana pravna i fizička lica	Ukupno
Prihodi										
Prihodi od kamata	10	29	22	6	-	-	-	-	28	96
Prihodi od naknada	103	79	1	1	7	7	1	3	33	234
Ukupno prihodi	113	108	23	7	7	7	1	3	61	330
Rashodi										
Rashodi kamata	273	-	-	-	-	-	-	-	3	276
Rashodi provizija	-	114	-	-	-	-	-	-	-	114
Troškovi lizinga	-	-	-	-	-	-	2	-	27	40
Ukupno rashodi	273	114	-	-	-	-	2	-	30	419
Neto prihodi/(rashodi)	(160)	(6)	23	7	7	7	(1)	3	31	(89)

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***26. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)**

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 31. decembar 2022. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha prikazani su u sljedećoj tabeli:

	Calyptra invest	PJSC Vostok bank	Gama Montenegro	MM Investi doo	Fozzy Holdings	Kashyyyk OU	Zapad Consulting GmbH	Inside Outside Holdings	Ostala povezana pravna i fizička lica	Ukupno
Potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devizni racuni	-	2.432	-	-	-	-	-	-	-	2.432
Orocena sredstva kod banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dati krediti	281	-	655	233	-	-	-	-	632	1.801
Ostala potraživanja	1	38	-	-	-	-	-	-	-	39
Vanbilansa potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	52	52
Ukupno potraživanja	282	2.470	655	233	-	-	-	-	684	4.324
Obaveze										
Depoziti po vidjenju	2.236	-	57	243	248	68	4	40	1.676	4.572
Oroceni depoziti	7.377	-	-	-	-	-	-	-	14	7.391
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	18	-	-	-	-	-	-	-	1.390	1.408
Ukupno obaveze	9.631	-	57	243	248	68	4	40	3.080	13.371
Neto potraživanja/(obaveze)	(9.349)	2.472	598	(10)	(248)	(68)	(4)	(40)	(2.396)	(9.047)
Novčani kolateral	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
Neto potraživanja/ (obaveze) umanjeње za novčani kolateral)	(9.349)	2.472	598	(10)	(248)	(68)	(4)	(40)	(1.896)	(8.547)

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

26. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

	Calyptra invest	PJSC Vostok bank	Gama Montenegro	MM Investi doo	Fozzy Holdings	Kashyy yk OU	Zapad Consulting GmbH	Inside Outside Holdings	Ostala povezana pravna i fizička lica	Ukupno
Prihodi										
Prihodi od kamata	4	29	24	6	-	-	-	-	29	92
Prihodi od naknada	42	1	1	1	3	1	1	3	10	63
Ukupno prihodi	46	31	25	7	3	1	1	3	38	155
Rashodi										
Rashodi kamata	338	-	-	-	-	-	-	-	-	338
Rashodi provizija	-	70	-	-	-	-	-	-	-	70
Troškovi lizinga	-	-	-	-	-	-	-	-	145	145
Ukupno rashodi	338	70	-	-	-	-	-	-	145	553
Neto prihodi/(rashodi)	(292)	(39)	25	7	3	1	1	3	(107)	(398)

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2022. godine**

(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)

27. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala 1 (jedan) započeti sudski postupak u kojem je imala status optuženog pravnog lica.

Budući da ishod sudskog postupka koji se vodi protiv Banke za sada nije moguće pouzdano procijeniti, rukovodstvo Banke zbog specifičnosti postupka, a osnovom mišljenja pravnog savjetnika, ne očekuje negativan ishod istog, te za isti nisu formirana rezervisanja.

Osim pomenutog, Banka je pokrenula i 1 (jedan) izvršni postupak osnovom prethodno završenog sudskog postupka u kojem je ishodovala sudsko poravnanje u svoju korist i osnovom kojeg izvršnog postupka sprovodi naplatu utvrđenog potraživanja i to: a) na ime glavnog duga iznosa od EUR 5.405,00 sa zakonskom kamatom od 13.05.2023. godine pa do konačne isplate; b) na ime obračunate zakonske zatezne kamate iznosa od EUR 3.128,21; c) troškova izvršnog postupka u ukupnom iznosu od EUR 247,09.

28. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine bili su:

	31. decembar 2023	31. decembar 2022.
USD	1,105000	1,066600
GBP	0,869050	0,886930
RUB	97,919024	79,948833
AED	4,061200	3,914798

29. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi mogli imati uticaja na finansijsko stanje i rezultate poslovanja prikazane u finansijskim iskazima za godinu završenu na dan 31. decembra 2023. godine.

ZAPAD BANKA A.D. PODGORICA

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)

30. OPŠTI PODACI O BANCIMA

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012, 18/2013, 24/2018 i 34/22) opšti podaci o Bancima su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke: Zapad banka AD Podgorica
Adresa: Moskovska broj 2b/VII
Matični broj: 03032531
Telefon: +382 (0) 20 690 000
Adresa internet stranice: www.zapadbanka.me
Adresa elektronske pošte: info@zapadbanka.me

Banka na 31. decembar 2023. godine ima centralu, 4 filijale i 2 predstavništva.

Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2023. godine je 119 (31. decembar 2022. godine – 100 zaposleni).

Žiro račun: 907-57001-31

Zapad banka AD Podgorica je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009448.

Centralna banka Crne Gore je 30.01.2015. godine izdala dozvolu za rad Banke.

Članovi Nadzornog odbora Banke na dan 31. decembar 2023. godine:

Vadim Morokhovski - Predsjednik Nadzornog odbora
Volodimir Kostelman- zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
Dejan Marinović- član Nadzornog odbora
Vitali Migaško- član Nadzornog odbora
Natalia Njančuk- član Nadzornog odbora

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2023. godinu: BDO d.o.o., Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 149, 81000 Podgorica, Crna Gora.

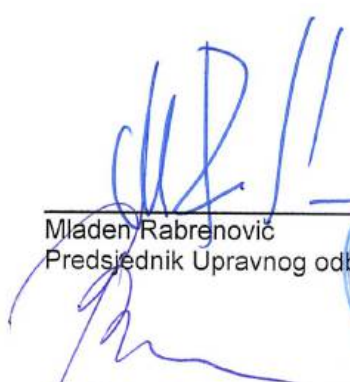
Isplate dividende u 2023. godini nije bilo.

U Podgorici,

28. mart 2024. godine

Vesna Kovačević
Direktor sektora finansija

Mladen Rabrenović
Predsjednik Upravnog odbora

Belkisa Zoronjić
Član Upravnog odbora

MART 2024

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZAPAD BANKE AD PODGORICA ZA 2023. GODINU

PODGORICA

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	4
2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	8
3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	22
4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	22
5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	22
6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA.....	23
7. POSLOVNE JEDINICE.....	23
8. PODACI O BILANSNIM POZICIJAMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA.....	23
9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM.....	32
10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	39
11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	48
PRILOG 1. - IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA.....	50

UVOD

Upravni odbor Zapad Banke AD Podgorica je, shodno članu 12. Zakona o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“ br. 145/21) pripremio Izvještaj menadžmenta Zapad banke AD Podgorica za 2023. godinu (u daljem tekstu: „Izvještaj“).

Zakon o kreditnim institucijama ("Sl. list Crne Gore", br. 072/19 od 26.12.2019, 082/20 od 06.08.2020, 008/21 od 26.01.2021) (u daljem tekstu: „Zakon o kreditnim institucijama“) se primjenjuje od 01.01.2022.godine.

Zakonom o kreditnim institucijama i pratećim podzakonskim aktima, u odnosu na ranije važeću regulativu, uvele su se značajne promjene u sistemu upravljanja (uvodi se dvodomni sistem upravljanja), kao i u sistemu upravljanja rizicima, upravljanju kapitalom i likvidnošću Banke (novi pokazatelji adekvatnosti kapitala i likvidnosti), uvođenje kontrolnih funkcija i izmjena u sistemu internih kontrola, uvođenje plana oporavka i politike primanja kao novih elemenata sistema upravljanja Bankom.

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

1.1 Opšte informacije

Banka je osnovana 24.02.2015. godine, a 06.03.2015. godine je registrovana kao akcionarsko društvo kod Centralnog registra privrednih subjekata Poreske uprave – registarski broj 4-0009448. Banka je kod Komisije za tržište kapitala upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 531 (Rješenje broj 02/3-1/2-15 od 25.03.2015. godine).

Banka je punopravni član nacionalnog platnog sistema. Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: „CBCG“) je 17.04.2015.godine zaključila sa Bankom ugovor o pružanju usluga platnih operacija u zemlji. Osnovom ovog ugovora, Banka je stekla pravo da otvara račune fizičkim i pravnim licima i obavlja sve vrste platnih operacija u zemlji. Banka je punopravni član organizacije SWIFT koja joj je dodijelila kod za identifikaciju ZBCGMEPG. SWIFT je 06.04.2015.godine uvrstio Banku u svoj direktorijum međunarodnih finansijskih organizacija.

Svoje finansijsko poslovanje Banka obavlja preko žiro-računa broj 907-57001-31 kod CBCG – Platni promet.

Banka je članica Fonda za zaštitu depozita. Sjedište Banke je u Podgorici, ulica Moskovska broj 2b/VII sprat.

1.2 Djelatnost

Djelatnost Banke, u skladu sa registrovanom klasifikacijom djelatnosti je 64.19 Ostalo monetarno posredovanje.

Banka obavlja poslove primanja novčanih depozita i odobravanja kredita za sopstveni račun. Pored bankarskih poslova, Banka može da obavlja i druge poslove shodno Rješenju CBCG broj O.br. 0101-4014/67-3 od 30.01.2015. godine, koji imaju obilježja samostalnih ili čine dio bankarskih poslova, pomoćne poslove iz domena poslovanja Banke i poslove neposredno povezane sa poslovima Banke, po dobijanju odobrenja od strane CBCG.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju, Statutom i Rješenjem CBCG broj O.br. 0101-4014/67-3 od 30.01.2015. godine, Banka pored bankarskih može da obavlja i sljedeće poslove:

- izdavanje garancija i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza;
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeiting i dr);
- izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- poslove sa hartijama od vrijednosti;
- trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta:
 - stranim sredstvima plaćanja, uključujući i mjenjačke poslove
 - finansijskim derivatima;
- depo poslove;
- izradu analiza i davanje i informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava, preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja;
- iznajmljivanje sefova.

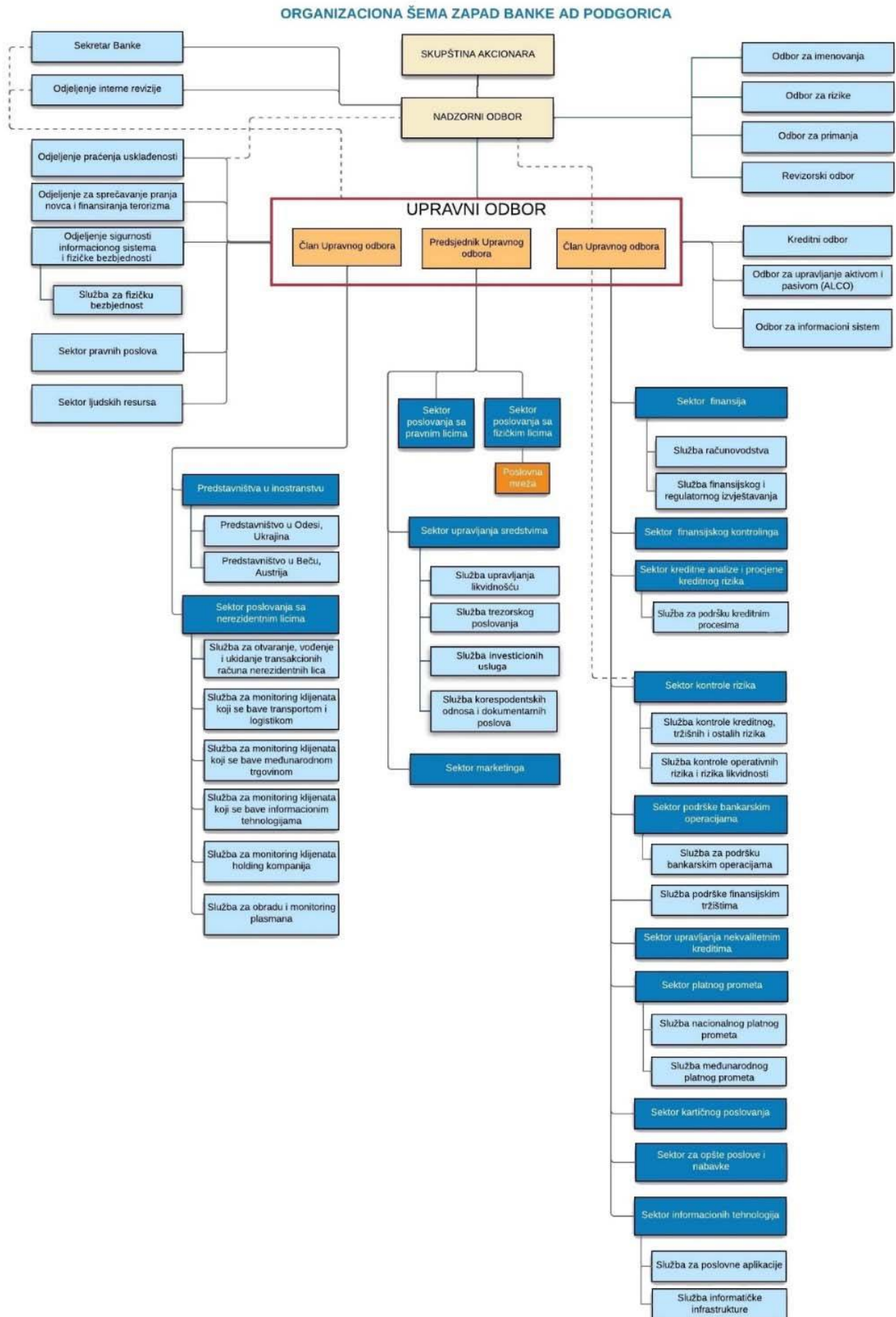
Shodno Rešenju Komisije za tržište kapitala broj 03/9-1/2-19 od 16.05.2019. godine Banka je dobila dozvolu za pružanje investicionih usluga i obavljanja investicionih aktivnosti. Shodno navedenom rešenju Banka može da pruža sledeće investicione usluge i obavlja investicione usluge iz člana 206 stav 1 Zakona o tržištu kapitala („Sl.list Crne Gore”, br. 01/18):

- prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
- izvršenje naloga za račun klijenata;
- trgovanje za svoj račun;
- upravljanje portfeljem;
- investiciono savjetovanje,

kao i da pruža sledeće pomoćne investicione usluge iz člana 206 stav 2 Zakona o tržištu kapitala („Sl.list Crne Gore”, br. 01/18):

- čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući kastodi usluge i sa tim povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima ;
- odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit.

1.3 Organizaciona struktura

Na 31.12.2023. godine Banka ima 119 zaposlenih.

Upravni odbor Banke na 31.12.2023. godine sačinjavaju:

Mladen Rabrenović, predsjednik Upravnog odbora;

Belkisa Zoronjić, član Upravnog odbora;

Lesia Vykhodtseva, član Upravnog odbora.

Rukovodioci odjeljenja/sektora Banke:

Odjeljenje/sektor

Odjeljenje interne revizije

Odjeljenje praćenja usklađenosti

Odjeljenje za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma

Odjeljenje sigurnosti informacionog sistema i fizičke bezbjednosti

Sektor informacionih tehnologija

Sektor pravnih poslova

Sektor ljudskih resursa

Sektor finansija

Sektor finansijskog kontrolinga

Sektor kontrole rizika

Sektor kreditne analize i procjene kreditnog rizika

Sektor upravljanja sredstvima

Sektor poslovanja sa fizičkim licima

Sektor poslovanja sa pravnim licima

Sektor podrške bankarskim operacijama

Sektor platnog prometa

Sektor kartičnog poslovanja

Sektor poslovanja sa nerezidentnim licima

Sektor marketinga

Sektor upravljanja nekvalitetnim kreditima

Sektor za opšte poslove i nabavke

Rukovodilac

Ivana Golubović, glavni interni revizor

Ivana Marković, rukovodilac

Dejan Hajduković, ovlašćeno lice

Vladimir Komnenić, rukovodilac

Vesna Petrović, direktor

Boban Ličina, direktor

Teodora Dragutinović, direktor

Vesna Kovačević, direktor

-

Jelena Milić, direktor

Svetlana Mihaljević, direktor

Marko Đurišić, direktor

Zoran Kalezić, direktor

Žarko Lazović, direktor

Nemanja Zeković, direktor

Jovana Kovačević, direktor

Vesna Marović Šehić, direktor

Iveta Valeine, direktor

Milica Žugić, direktor

Maja Prelević, direktor

Faruk Kerović, direktor

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Kompleksna pandemijska kriza, produbljena ratom u Ukrajini, izmijenila je globalnu ekonomiju, promijenila fokuse ekonomskog djelovanja, te značajno usložila i poziciju crnogorske privrede.

Neizvjesnost usled rata u Ukrajini značajno je uticala na investicije i potrošnju, zatim na povećanja cijena i energenata i hrane, te poremećaje u snadbijevanju, što je doprinijelo daljem rastu već visoke inflacije, uzrokovane pandemijom korona virusa COVID-19.

Snažan rast crnogorske ekonomije u 2023. godini dominantno je vođen privatnom potrošnjom, na koju je znatno uticao sektor turizma i visoka inflacija. Na poslovanje skoro svih sektora pozitivno su se odrazili multiplikativni efekti dobre turističke sezone, iako su trpjeli negativne inflatorne pritiske, zbog visoke uvozne zavisnosti.

Treći kvartal 2023. godine obilježen je nastavkom oporavka crnogorske privrede. nakon što je u prethodnoj godini, uprkos geopolitičkim tenzijama i nepovoljnim kretanjima na globalnim tržištima hrane i energenata, ostvarila ekonomski rast. Prema podacima MONSTAT-a, stopa realnog rasta BDP-a u trećem kvartalu 2023. godine iznosila je 6,6%.

Tokom prethodne godine bankarski sektor je nastavio da daje značajan doprinos oporavku domaće privrede, kroz intenzivnu kreditnu aktivnost, koju je pratilo očuvanje sigurnosti i stabilnosti ovog sektora, podržano visokim nivoom likvidnih sredstava i rastom depozita. Likvidna aktiva banaka na kraju trećeg kvartala 2023 godine iznosila je EUR 1.757,11 miliona i bila je za EUR 175,69 miliona manja u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupni krediti banaka na 30.09.2023. godine iznosili su EUR 3.994,52 miliona, što je za 8,92% više u odnosu na uporedni period. Depoziti u bankama u septembru 2023. godine iznose EUR 5.524,76 miliona, što predstavlja godišnji rast od 11,24%.

Uvažavajući karakteristike ambijenta u kojem je Banka poslovala tokom prethodnog perioda, kao i ostvarene performanse može se zaključiti da je poslovanje Banke bilo uspješno i stabilno. Ovakav zaključak se temelji na činjenici da je tokom 2023. godine Banka održala i pojačala kreditnu aktivnost, ostvarila pozitivan finansijski rezultat uz istovremeno održavanje zadovoljavajućeg nivoa likvidnosti i solventnosti. Tokom 2023. godine Banka je racionalnim upravljanjem likvidnošću uspjela da održi nivo likvidnih sredstava i da redovno izvršava svoje obaveze prema kreditorima, kao i da izađe u susret svim zahtjevima klijenata u najkraćim rokovima

Na 31.12.2023. godine ukupna bilansna suma Banke iznosi EUR 324.020 hiljada i posmatrano u odnosu na 2022. godinu manja je za EUR 21.069 hiljada, odnosno za 6,11%.

Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka iznose EUR 62.002 hiljade i čine 19,14% ukupne aktive. U odnosu na 2022. godinu stanje je manje za EUR 44.170 hiljada, odnosno 41,6%. U strukturi aktive najveće učešće imaju finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti koja iznose EUR 256.882 hiljade i čine 79,28% ukupne aktive. U odnosu na 2022. godinu ostvareno je povećanje u iznosu od EUR 128.957 hiljade, odnosno 100,81%. Krediti i potraživanja od banaka iznose EUR 38.474 hiljada i čine 14,98% finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti. Krediti i potraživanja od klijenata iznose EUR 96.772 hiljada i čine 37,67% finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti. Hartije od vrijednosti iznose EUR 121.600 hiljada i čine 47,34% finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti. Nekretnine, postrojenja i opreme iznose EUR 3.926 hiljade i čine 1,21% ukupne aktive.

Ukupne obaveze na 31.12.2023. godine iznose EUR 303.366 hiljada i u odnosu na 2022. godinu su se manje za EUR 31.874 hiljade, odnosno 9,51%. Smanjenje ukupnih obaveza je posledica pada depozita klijenata. Depoziti klijenata iznose EUR 289.673 hiljada i čine 95,49% ukupnih obaveza. U odnosu na 2022. godinu manji su za EUR 35.154 hiljade odnosno 10,82%. Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata koji nisu banke iznose EUR 3.217 hiljada i iznose 1,06% ukupnih obaveza. U odnosu na 2022. godinu zabilježeno je umanjeње za EUR 258 hiljada, odnosno za 7,43%.

Na 31.12.2023. godine ukupan kapital iznosi EUR 20.654 hiljada. Ukupan kapital uključuje akcijski kapital u iznosu od EUR 15.500 hiljada, uvećan za neraspoređenu dobit u iznosu od EUR 1.642 hiljade, dobit tekuće godine u iznosu od EUR 3.512. U odnosu na 2022. godinu ukupni kapital je veći za EUR 10.805 hiljada odnosno za 109,7% najviše kao posljedica reklasifikacije hartija od vrijednosti koje su se vrednovale po fer vrijednosti kroz ostali ukupni kapital u hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti, a zatim i rastom neraspoređene i tekuće dobiti.

Uporedni prikaz pozicija bilansa stanja na 31.12.2022. i 31.12.2023. godine dat je u sledećem pregledu:

(u 000 EUR)

BILANS STANJA		31.12.2023.	31.12.2022.
SREDSTVA			
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	62.002	106.172
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	256.882	127.926
2. a)	kredit i potraživanja od banaka	38.474	36.881
2. b)	kredit i potraživanja od klijenata	96.772	68.725
2. c)	hartije od vrijednosti	121.600	22.281
2. d)	ostala finansijska sredstva	36	39
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	104.994
3. a)	kredit i potraživanja od banaka	0	0
3. b)	kredit i potraživanja od klijenata	0	0
3. c)	hartije od vrijednosti	0	104.994
3. d)	ostala finansijska sredstva	0	0
4.	Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0	0
4. a)	kredit i potraživanja od banaka	0	0
4. b)	kredit i potraživanja od klijenata	0	0
4. c)	hartije od vrijednosti	0	0
4. d)	ostala finansijska sredstva	0	0
5.	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. koja se ne drže radi trgovanja	0	0
5. a)	kredit i potraživanja od banaka	0	0
5. b)	kredit i potraživanja od klijenata	0	0
5. c)	hartije od vrijednosti	0	0
5. d)	ostala finansijska sredstva	0	0
6.	Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	36	0
7.	Promjene u fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
8.	Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	0	0
9.	Investicione nekretnine	574	652
10.	Nekretnine, postrojenja i oprema	3.926	3.935
11.	Nematerijalna sredstva	150	191
12.	Tekuća poreska sredstva	6	24
13.	Odložena poreska sredstva	2	968
14.	Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0
15.	Ostala sredstva	442	227
16.	UKUPNA SREDSTVA:	324.020	345.089
OBAVEZE			
17.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	292.897	328.308
17. a)	depoziti banaka i centralnih banaka	5	6
17. b)	depoziti klijenata	289.673	324.827
17. c)	kredit banaka i centralnih banaka	0	0

17. d)	kreditni kljenata. koji nisu banke	3.217	3.475
17. e)	hartije od vrijednosti	0	0
17. f)	ostale finansijske obaveze	2	0
18.	Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	0	0
18. a)	depoziti banaka i centralnih banaka	0	0
18. b)	depoziti kljenata	0	0
18. c)	kreditni banaka i centralnih banaka	0	0
18. d)	kreditni kljenata. koji nisu banke	0	0
18. e)	hartije od vrijednosti	0	0
18. f)	ostale finansijske obaveze	0	0
19.	Finansijske obaveze kojima se ne trguje i koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
19. a)	depoziti banaka i centralnih banaka	0	0
19. b)	depoziti kljenata	0	0
19. c)	kreditni banaka i centralnih banaka	0	0
19. d)	kreditni kljenata. koji nisu banke	0	0
19. e)	ostale finansijske obaveze	0	0
20.	Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite	0	21
21.	Promjene fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
22.	Rezerve	416	179
23.	Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0
24.	Tekuće poreske obaveze	653	128
25.	Odložene poreske obaveze	0	2
26.	Ostale obaveze	9.400	6.601
27.	Subordinisani dug	0	0
28.	UKUPNE OBAVEZE:	303.366	335.239
	KAPITAL		
29	Akcijski kapital	15.500	15.500
30	Emisione premije	0	0
31	Neraspoređena dobit	1.642	982
32	Dobit/gubitak tekuće godine	3.512	660
33	Ostale rezerve	0	-7.292
34.	Interesi bez kontrolnog uticaja u kapitalu	0	0
35.	UKUPAN KAPITAL:	20.654	9.850
36.	UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE: (28. + 35.)	324.020	345.089

Poslovnu 2023. godinu Banka je završila sa pozitivnim finansijskim rezultatom u iznosu od EUR 3.512 hiljada. U odnosu na prethodnu godinu ostvaren je rast neto prihoda od kamata i naknada, u ukupnom iznosu od EUR 5.094, odnosno 77,11%. U postizanju ostvarenog rezultata treba napomenuti i efekat dobitaka od kursnih razlika. Kada se posmatraju troškovi, u odnosu na prethodnu godinu, evidentan je porast troškova, naročito troškova zarada, što je svakako uslovljeno rastom, s tim što je važno naglasiti da je porast troškova ostvaren na nivou koji omogućava profitabilno poslovanje Banke.

Uporedni prikaz pozicija bilansa uspjeha na 31.12.2022. i 31.12.2023. godine dat je u sledećem pregledu:

(u 000 EUR)

BILANS USPJEHA		31.12.2023.	31.12.2022.
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	10.143	5.786
2.	Prihodi od kamata na obezvrjeđene plasmane	401	436
3.	Rashodi od kamata i slični rashodi	1.631	1.060
I.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1 + 2 - 3)	8.913	5.162
4.	Prihodi od naknada i provizija	4.427	2.701
5.	Rashodi naknada i provizija	1.639	1.256
II.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (4 - 5)	2.788	1.445
6.	Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja finansijske instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	-114
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja	0	0
8.	Neto dobitak / gubitak od finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a koji se ne drže radi trgovanja	0	0
9.	Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	0	0
10.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	715	602
11.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine	-2	0
12.	Ostali prihodi	73	73
13.	Troškovi zaposlenih	4.457	3.417
14.	Troškovi amortizacije	837	744
15.	Opšti i administrativni troškovi	2.156	1.675
16.	Neto dobitci/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata	0	0
17.	Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha	864	531
18.	Troškovi rezervisanja	0	0
19.	Ostali rashodi	13	20
III.	DOBITAK/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA : (I+II+6+7+8+9+10+11+12-13-14-15+16-17-18-19)	4.161	781
21.	Porez na dobit	648	121
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (III - 21)	3.512	660

Pokazatelji finansijskog položaja i prinosa na 31.12.2022.god. i 31.12.2023. god. izgledaju kako slijedi:

POKAZATELJI FINANSIJSKOG POLOŽAJA I PRINOSA	31.12.2023.	31.12.2022.
Akcionarski kapital	15.500	15.500
Ukupna aktiva	324.020	345.089
Akcionarski kapital / Ukupna aktiva	4,78%	4,49%
Ukupne obaveze	303.366	335.239
Ukupna aktiva	324.020	345.089
Ukupne obaveze / Ukupna aktiva	93,63%	97,14%
Poslovni prihodi	14.971	8.922
Poslovni rashodi	3.270	2.316
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	457,84%	385,32%
ROE (Returno on Equity) - Prinos na akcionarski kapital		
Neto profit nakon oporezivanja	3.512	660
Akcionarski kapital	15.500	15.500
Neto profit nakon oporezivanja / Akcionarski kapital	22,66%	4,26%
ROE (Returno on Equity) - Prinos na ukupan kapital		
Neto profit nakon oporezivanja	3.512	660
Ukupan kapital	20.654	9.850
Neto profit nakon oporezivanja / Ukupan kapital	17,00%	6,70%
ROA (Return on assets) - Prinos na aktivu		
Neto profit nakon oporezivanja	3.512	660
Ukupna aktiva	324.020	345.089
Neto profit nakon oporezivanja / Ukupna aktiva	1,08%	0,19%
Kamatna marža		
Prihodi po osnovu kamata	10.544	6.221
Rashodi po osnovu kamata	1.631	1.060
Ukupna aktiva	324.020	345.089
(Prihodi po osnovu kamata - Rashodi po osnovu kamata) / Ukupna aktiva	2,75%	1,50%
Koeficijent operativnog profita		
Operativni profit	4.161	781
Ukupna aktiva	324.020	345.089
Operativni profit / Ukupna aktiva	1,28%	0,23%

2.1. Korporativno upravljanje

Ravnopravan tretman i prava akcionara

Banka obezbeđuje svim svojim akcionarima ravnopravan tretman i svi akcionari iste klase akcija imaju ista prava koja su obezbeđena zakonom i aktima Banke. Svim akcionarima se omogućava da se putem akata Banke ili neposredno u prostorijama Banke pruži potpuna informisanost o njihovim pravima osnovom akcija koje su u njihovom vlasništvu.

Banka sistemom internih kontrola uspostavljenih u Banci vodi računa o:

- implementaciji principa korporativnog upravljanja i zakonskih odredbi u akta Banke, čime na najbolji način omogućava ostvarivanje interesa akcionara Banke, vodeći računa o specifičnostima samog poslovanja;
- usaglašenosti akata sa zakonom, podzakonskim aktima, međunarodnim standardima i međunarodnom praksom;
- međusobnoj usaglašenosti i povezanosti akata Banke sa ciljem sprečavanja uređivanja istih ili povezanih pitanja na kontradiktoran način;
- određivanju lica koja se staraju o implementaciji akata Banke i njihovoj pozitivnoj primjeni;
- postojanju eventualnih spornih pitanja vezanih za ostvarivanje prava glasa svih akcionara i efikasnom rešavanju tih spornih pitanja.

Skupština akcionara

Banka podstiče akcionare da učestvuju u radu Skupštine akcionara i da prisustvuju sjednicama Skupštine akcionara.

Pravila koja se odnose na sazivanje sjednica, dnevni red, datum sazivanja, mjesto i vrijeme održavanja, predlaganje tačaka dnevnog reda, ostvarivanje prava glasa, prava na učešće u radu i postavljanje pitanja na sjednici, pravo na dobijanje odgovora, glasanje u odsustvu ili preko punomoćnika su unaprijed definisana aktima Banke i pozivom akcionarima za sjednicu Skupštine akcionara a definisana su na način koji omogućava efikasno i racionalno održavanje sjednice Skupštine akcionara Banke. Obavještenje o sazivanju sjednice Skupštine akcionara Banke dostavlja se najkasnije 30 (trideset) dana prije dana održavanja sjednice Skupštine akcionara Banke i to putem pošte. Banka blagovremeno u zakonskom roku šalje akcionarima obavještenja o održavanju sjednice Skupštine akcionara Banke, kao i način glasanja preko punomoćnika elektronskim putem sa obrascem punomoćja i glasačkog listića.

Akcionari Banke koji imaju pravo učešća u radu sjednice Skupštine akcionara Banke određuju se na osnovu spiska akcionara Banke iz Centralnog klirinškog depozitnog društva AD Podgorica („CKDD“), koji Banka pribavlja 2 (dva) radna dana prije održavanja sjednice Skupštine akcionara Banke. Akcionari Banke koji su na spisku akcionara Banke iz CKDD na dan pribavljanja spiska akcionara Banke mogu učestvovati na sjednici Skupštine akcionara Banke i ostvarivati prava akcionara. Banka na sjednici Skupštine akcionara Banke obaviještava akcionare Banke o datumu na koji je utvrđen spisak akcionara Banke.

Materijali za sjednicu Skupštine akcionara Banke sa predlozima odluka, prethodno utvrđenih od strane Nadzornog odbora, koji treba da se razmatraju na Skupštini akcionara Banke dostupni su akcionarima Banke najmanje 20 (dvadeset) dana prije dana održavanja sjednice Skupštine akcionara u sjedištu Banke na adresi: Podgorica, ulica Moskovska br. 2b/VII sprat, tokom radnog vremena Banke. Banka na zahtjev akcionara dostavlja obavještenje o sazivanju Skupštine akcionara Banke i materijale koji će se razmatrati na sjednici Skupštine akcionara Banke sa predlozima odluka elektronskom poštom na adresu koju odredi akcionar. Banka snosi troškove objavljivanja i dostavljanja obavještenja o sazivanju sjednice Skupštine akcionara Banke.

Banka omogućava akcionarima da se u prostorijama Banke dodatno informišu preko sekretara Banke o njihovim pravima i mogućnosti učestvovanja na sjednicama Skupštine akcionara Banke, kao i da dobiju odgovore na otvorena pitanja vezana za dnevni red i predloge odluka koje se donose na zakazane sjednice Skupštine akcionara Banke.

Najkasnije u roku od 8 (osam) dana od dana održane sjednice Skupštine akcionara Banke sačinjava se zapisnik sa sjednice Skupštine akcionara Banke koji obavezno sadrži: datum, mjesto i vrijeme održavanja sjednice Skupštine akcionara Banke, imena predsjedavajućeg, sekretara Skupštine akcionara Banke, članova radnih tijela sjednice Skupštine akcionara Banke ako su bila formirana, lica koje ovjerava zapisnik, kvorum, dnevni red, podatke o načinu i rezultatima glasanja, usvojene odluke na Skupštini akcionara Banke.

Banka u roku od 15 (petnaest) dana od dana održavanja sjednice Skupštine akcionara na internet stranici: www.zapadbanka.me objavljuje tačne rezultate glasanja o pojedinačnim odlukama.

Upravljanje Bankom i nadzor nad njenim poslovanjem

Upravljanje Bankom je, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o kreditnim institucijama i Statutom Banke, organizovano kroz Upravni i Nadzorni odbor.

1. Nadzorni odbor; koji obavlja funkciju nadzora nad poslovanjem kreditne institucije u sastavu od 5 članova od čega su 2 člana nezavisna.

2. Upravni odbor; koji obavlja izvršnu funkciju i odgovoran je za upravljanje kreditnom institucijom na dnevnoj osnovi i njeno zastupanje u sastavu od 3 člana.

Nadzorni odbor

Članove Nadzornog odbora Banke bira i imenuje Skupština akcionara Banke u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o kreditnim institucijama i opštim aktima Banke, a izboru i imenovanju članova Nadzornog odbora Banke prethodi dobijanje potrebnog odobrenja za izbor člana Nadzornog odbora Banke od CBCG. Mandat članovima Nadzornog odbora traje 4 (četiri) godine i izabrani i imenovani članovi Nadzornog odbora Banke mogu biti ponovo birani na tu funkciju Banke. Članovi Nadzornog odbora Banke moraju ispunjavati uslove propisane Zakonom o kreditnim institucijama, Zakonom o privrednim društvima, relevantnom Odlukom CBCG i internim aktima Banke.

Članovi Nadzornog moraju ispunjavati kriterijume a koji se odnose na:

- Dobar ugled, iskreno i pošteno djelovanje članova Nadzornog odbora i Upravnog odbora;
- Stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za obavljanje dužnosti u područjima iz svoje nadležnosti;
- Sposobnost iskazivanja nezavisnog mišljenja, odnosno nepostojanje sukoba interesa kojim se ne može upravljati na način koji osigurava nezavisnost mišljenja;
- Posvećenost ispunjavanja obaveza;
- Ispunjavanje uslova utvrđenih Zakonom o privrednim društvima;
- Kolektivnu primjerenost.

Struktura i sastav Nadzornog odbora kao nadzornog tijela u svakom trenutku mora biti takva da svojom raznolikošću u smislu stručnih znanja, vještina i iskustva pojedinih članova, osigurava odgovarajući nadzor nad poslovanjem Banke, posebno uzimajući u obzir Poslovnu strategiju Banke, rizični profil, te prirodu, obim i složenost poslovanja. S tim u vezi, cjelokupni sastav Nadzornog odbora Banke osigurava odgovarajuću "pokrivenost" svih područja bankarskog poslovanja i to:

- finansijsko tržište;
- računovodstvo i revizija;
- regulatorni okvir i prudencijalni zahtjevi;

-
- strateško planiranje i poznavanje poslovne strategije, poslovnog plana i njegovo izvršavanje;
 - upravljanje rizicima, korporativno upravljanje, uključujući i sistem internih kontrola i
 - analiza finansijskih podataka Banke

Optimalan i djelotvoran sastav Nadzornog odbora ostvaren je time da svi članovi Nadzornog odbora posjeduju znanja, vještine i stručnost stečenu u finansijskim i kreditnim institucijama, kao i drugim značajnim društvima.

Rad Nadzornog odbora se odvija prema unaprijed definisanim pravilima i procedurama datim njegovim Poslovníkom o radu, kojim se bliže uređuju:

- pravila postupka i način rada;
- pripremanje i sazivanje sjednica;
- način i učestalost održavanja sjednica;
- postupak odlučivanja i
- sačinjavanje zapisnika sa sjednica.

Svaki član Nadzornog odbora Banke ima pravo na tačne, potpune, pravovremene i jasne informacije neophodne za izvršavanje svojih zadataka i donošenje neophodnih odluka, što se obezbeđuje unaprijed definisanom procedurom zakazivanja sjednice, dostave predloga odluka i materijala.

Članovi Nadzornog odbora donose odluke, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima u okviru nadležnosti definisane Zakonom i Statutom Banke u interesu Banke, savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i to prevashodno u pogledu davanja saglasnosti na poslovne politike kreditne institucije, odnosno akta koje je u cilju uspostavljanja i sprovođenja efikasnog i pouzdanog sistema upravljanja banka dužna da usvoji, tako u pogledu nadzora i usvajanja izvještaja iz nadležnosti Nadzornog odbora utvrđenih Zakonom.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o kreditnim institucijama i Statutom definisanih obaveza, članovi Nadzornog odbora Banke treba naročito da:

- prisustvuju sjednicama i aktivno učestvuju u radu i odlučivanju Nadzornog odbora;
- da doprinose unapređenju rada Nadzornog odbora i aktivno učestvuju u revidiranju rada Nadzornog odbora;
- čuvaju kao poslovnu tajnu povjerljive podatke, kao i sve informacije i dokumente do kojih dođu prilikom obavljanja povjerenih poslova, u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama a i aktima Banke i
- da poštuju pravila vezana za postojanje ličnog interesa i da izbjegavaju sukob interesa.

Nadzorni odbor Zapad banke je u okviru svoje nadležnosti definisane Zakonom o kreditnim institucijama i Statutom Zapad banke u 2023. godini održao 32 sjednice.

Nadzorni odbor svoje poslovanje obavlja kroz radna tijela to:

Revizorski odbor koji je u 2023 godini zasijedao 12 puta,
Odbor za rizike koji je u 2023 godini zasijedao 10 puta,
Odbor za primanja koji je u 2023 godini zasijedao 7 puta,
Odbora za imenovanja, koji je u 2023 godini održao 1. sjednicu.

Članovi radnih tijela se biraju po pravilu iz redova Nadzornog odbora i sastoje se od tri člana od kojih je jedan nezavistan.

Upravni odbor

Izbor i imenovanje Upravnog odbora obavlja se u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o kreditnim institucijama, relevantnom Odlukom CBCG i internim aktima Banke. Upravni odbor banke bira i imenuje Nadzorni odbor Banke, a uz dobijanje potrebnog prethodnog odobrenja od CBCG.

Mandat Upravnog odbora je utvrđen Statutom banke i traje 4 (četiri) godine i izabrani i imenovani članovi Upravnog odbora Banke mogu biti ponovo birani na tu funkciju Banke.

Upravni odbor se sastoji od članova koji u potpunosti odgovaraju vrsti, obimu i složenosti poslova Banke rizičnom profilu Banke kao i poslovnoj strategiji Banke.

Članovi Upravnog odbora imaju stručna znanja i sposobnosti u sljedećim područjima: finansijsko tržište, računovodstvo i revizija, regulatorni okvir i prudencijalni zahtjevi, strateško planiranje i poznavanje poslovne strategije, poslovnog plana i njegovo izvršavanje, upravljanje rizicima, korporativno upravljanje, uključujući i sistem internih kontrola i analiza finansijskih podataka Banke.

Struktura i sastav Upravnog odbora omogućava Banci poslovanje u skladu s pravilima struke, važećim zakonima i podzakonskim aktima i drugim propisima o poslovanju Banke.

Članovi Upravnog odbora sa svojim profesionalnim vještinama i kompetencijama u navedenim područjima osiguravaju da Banka ima djelotvoran, principijelan i pouzdan sistem upravljanja.

Članovi Upravnog odbora Banke rukovode pojedinim područjima poslovanja Banke, na dnevnoj osnovi i to:

I Predsjednik Upravnog odbora pored ovlaštenja propisanih zakonom i statutom nadležan je za poslovno područje upravljanja poslovnim odnosom s klijentima (pravnim licima, fizičkim licima i preduzetnicima) u zemlji i upravljanje sredstvima koje obuhvata sledeće sektore:

- Sektor poslovanja sa pravnim licima;
- Sektor poslovanja sa fizičkim licima;
- Sektor upravljanja sredstvima;
- Sektor marketinga.

II Član upravnog odbora za poslovanje sa nerezidentima nadležan je za rukovođenje poslovnog područja upravljanja poslovnim odnosom s klijentima (pravnim licima, fizičkim licima i preduzetnicima) u inostranstvu:

- Sektor poslovanja sa nerezidentnim licima.
- Predstavništva u inostranstvu i to:
- Predstavništvo Banke u Odesi, Ukrajina,
- Predstavništvo Banke u Beču, Austrija,

III Član Upravnog odbora nadležan za za rukovođenje poslovnim područje upravljanja finansijama, rizicima i podrškom poslovanju koje obuhvata sledeće Sektore:

- Sektor finansija;
- Sektor finansijskog kontrolinga;
- Sektor platnog prometa;
- Sektor podrške bankarskim operacijama;
- Sektor upravljanja nekvalitetnim kreditima;
- Sektor kartičnog poslovanja;
- Sektor kontrole rizika;
- Sektor kreditne analize i procjene kreditnog rizika;
- Sektor informacionih tehnologija;

Sektor za opšte poslove i nabavke.

U poslovnim područjima poslovanja kojim rukovode, članovi Upravnog odbora su odgovorni za izvršavanje zakonom propisanih obaveza, naročito za:

- sprovođenje utvrđene strategije Banke;
- izvršavanje odluka organa Banke;
- organizaciju i vođenje poslova unutar područja poslovanja;
- zakonitost rada unutar područja poslovanja i poslovne rezultate Banke;
- vršenje nadzora nad radom zaposlenih unutar područja poslovanja za koje su nadležni;
- neposrednu implementaciju preporuka i mjera CBCG;
- obezbjeđivanje da zaposleni u Banci budu upoznati sa propisima i drugim aktima Banke kojima se uređuju njihove radne obaveze;
- obezbjeđivanje sigurnosti i redovnog praćenja sistema informacione tehnologije Banke;
- informisanje Upravnog odbora i Nadzornog odbora o postupanjima koja nijesu u skladu sa propisima i aktima Banke iz područja poslovanja kojim rukovode;
- organizuje i vrši nadzor nad radom direktora sektora, rukovodica odjeljenja i službi i zaposlenih u Sektoru za koji je nadležan;
- daje preporuke i preduzima mjere za unapređenje rada u svim organizacionim djelovima u okviru Sektora za koji je nadležan;
- upravlja rizicima kojim je Banka izložena unutar područja poslovanja kojom upravlja;
- koordinira radom ostalih organizacionih djelova u Banci u vezi sa pružanjem usluga unutar područja poslovanja za koju je nadležan;
- odlučivanje o drugim pitanjima, na sjednicama Upravnog odbora, koja nijesu u nadležnosti drugih organa Banke;
- predlaganje Nadzornom odboru:
- politika, procedura i drugih akata poslovne politike Banke;
- plana i programa rada i mjera za njihovo sprovođenje;
- mjera za unapređenje rada, uvođenje novih proizvoda i usluga;
- izradu izvještaja i informacija;
- obavlja i druge poslove koje mu/joj povjeri Predsjednik Upravnog odbora iz svoje nadležnosti.

Članu Upravnog odbora prestaje mandat:

- istekom perioda na koji je imenovan;
- podnošenjem ostavke;
- razrješenjem od strane Nadzornog odbora;
- kada prestane da ispunjava uslove za članstvo u Upravnom odboru Banke propisane zakonom i ovim Statutom;
- u drugim slučajevima utvrđenim pozitivnim zakonskim propisima.

Upravni odbor dužan je da obezbijedi da Banka posluje u skladu sa propisima kojima se uređuje poslovanje Banke.

Upravni odbor dužan je da uspostavi i sprovodi pouzdan sistem upravljanja Banke u skladu Zakonom o kreditnim institucijama, drugim pozitivnim zakonskim propisima, Statutom i opštim aktima Banke.

U cilju uspostavljanja i sprovođenja efikasnog i pouzdanog sistema upravljanja, Upravni odbor:

- izvršava odluke Skupštine akcionara Banke i Nadzornog odbora Banke;
- utvrđuje ciljeve i opštu strategiju Banke;
- usvaja poslovnu politiku Banke;
- redovno preispituje strateške ciljeve, strategije i politike upravljanja rizicima, uključujući i upravljanje rizicima koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje, kao i stanje poslovnog ciklusa Banke;

-
- sprovodi poslovnu politiku i strategiju Banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka;
 - uspostavlja osnove za funkcionisanje sistema interne kontrole, adekvatne veličini Banke, složenosti poslova i nivou preuzetog rizika;
 - imenuje i razrješava lice koje je odgovorno za rad funkcije interne revizije, funkcije praćenja usklađenosti i funkcije kontrole rizika, kao i njihove zamjenike uz saglasnost Nadzornog odbora;
 - imenuje i razrješava lice ovlašteno za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, kao i njegove zamjenike;
 - usvaja izvještaje funkcije praćenja usklađenosti i funkcije kontrole rizika za čije usvajanje nije nadležan Nadzorni odbor i izvještaje lica ovlaštenog za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma u skladu sa propisima;
 - razmatra izvještaje funkcije interne revizije, te izvještaje funkcije praćenja usklađenosti i funkcije kontrole rizika za čije razmatranje i usvajanje je nadležan Nadzorni odbor;
 - usvaja politiku primanja u Banci uz saglasnost Nadzornog odbora;
 - usvaja plan oporavka Banke, uz saglasnost Nadzornog odbora;
 - obezbjeđuje integritet računovodstvenog sistema i sistema finansijskog izvještavanja i finansijske i operativne kontrole;
 - obezbjeđuje nadzor višeg rukovodstva i uspostavlja tačno utvrđene, jasne i dosljedne interne odnose u vezi sa odgovornošću, koji obezbjeđuju jasno razgraničavanje ovlašćenja i odgovornosti i sprečavaju nastanak sukoba interesa;
 - utvrđuje unutrašnju organizaciju Banke, uz saglasnost Nadzornog odbora;
 - donosi akt o sistematizaciji radnih mjesta i rasporedu neposrednih izvršilaca i opisu njihovih poslova;
 - donosi opšte akte Banke, osim akata koje donose drugi organi Banke;
 - bira i razrješava više rukovodstvo Banke i druga lica u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i statutom Banke i određuje im zaradu;
 - donosi etičke standarde ponašanja zaposlenih u Banci;
 - odobrava uvođenje novih proizvoda i usluga u poslovanje Banke;
 - odlučuje o plasmanima Banke;
 - odlučuje o prodaji ili kupovini ili drugom raspolaganju akcijama, udjelima ili drugim finansijskim instrumentima;
 - odlučuje o zaduživanjima Banke;
 - obavještava Nadzorni odbor Banke o svim postupanjima koja nijesu u skladu s propisima i drugim aktima Banke;
 - najmanje jednom u tri mjeseca podnosi Nadzornom odboru Banke pregled poslovnih aktivnosti, bilans stanja i bilans uspjeha Banke za prethodno tromjesečje;
 - odlučuje o radnopravnim pitanjima zaposlenih u Banci u skladu sa propisima kojima se uređuje radni odnos;
 - po potrebi obrazuje odnosno bira i razrješava članove drugih odbora koji su bitni za poslovanje Banke, a čije osnivanje nije u nadležnosti drugih organa Banke;
 - usvaja izvještaje o radu radnih tijela Upravnog odbora;
 - daje saglasnost za formiranje, pravila rada odnosno izbor i razrješenje članova komisija koje se formiraju radi pružanja funkcionalne podrške radu organa Banke i njegovih tijela;
 - utvrđuje i donosi pravilnike, procedure, uputstva i druga interna akta koja nisu u isključivoj nadležnosti Skupštine akcionara ili Nadzornog odbora Banke;
 - donosi odluke o otpisu osnovnih sredstava, otpisu sumnjivih i spornih potraživanja predloženih od strane odgovarajućih organizacionih djelova Banke nadležnih za sačinjavanje predloga, uključujući i predloge Komisije za popis i procjenu osnovnih sredstava i potraživanja Banke, osim ukoliko je svojom odlukom, nadležnost za donošenje odluka o otpisu, do određenog iznosa, prenio na druge organe ili lica sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima u Banci;
 - usvaja godišnje i druge izvještaje o popisu imovine i obaveza;
 - donosi odluke o nabavkama i eksteralizaciji usluga u skladu sa internim aktima Banke;
 - obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom o kreditnim institucijama i drugim zakonom, propisima donesenim na osnovu Zakona o kreditnim institucijama, Statutom i opštim aktima Banke.
 - Upravni odbor dužan je da obezbijedi realizaciju supervizorskih mjera CBCG.

Upravni odbor dužan je da periodično, a najmanje jednom godišnje, preispituje efikasnost sistema upravljanja Bankom, uključujući primjerenost postupaka i efikasnost kontrolnih funkcija i da o zaključcima obavještava Nadzorni odbor, kao i da preduzima adekvatne mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Upravni odbor banke Zapad banke je u okviru svoje nadležnosti definisanih Zakonom o kreditnim institucijama i Statutom Zapad banke u 2023. godini održao 70 sjednica.

Upravni odbor svoje poslovanje obavlja kroz radna tijela to:

Kreditni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) I Odbor za informacioni sistem.

Sekretar Banke

Na predlog predsjednika Upravnog odbora, Nadzorni odbor imenuje Sekretara Banke.

Sekretar obavlja sljedeće poslove:

- organizuje rad Skupštine akcionara, Nadzornog odbora, radnih tijela Nadzornog odbora i Upravnog odbora;
- stara se o sazivanju Skupštine akcionara i pripremi i dostavi materijala u propisanim rokovima;
- ažurira spisak akcionara, sa potrebnim podacima, prati izmjene statusnih promjena kod akcionara;
- odgovara i/ili organizuje da se na pismeno postavljeno pitanje odgovori akcionarima od strane nadležnog organa Banke u zakonom propisanim rokovima;
- daje na uvid akte i dokumenta akcionarima Banke i vodi neposrednu komunikaciju sa akcionarima u ime Banke;
- stara se o pripremanju i dostavi materijala za sjednice Nadzornog odbora, radnih tijela Nadzornog odbora i Upravnog odbora;
- učestvuje u pripremi materijala za sjednice Nadzornog odbora, radnih tijela Nadzornog odbora i Upravnog odbora i izvršava naloge Nadzornog odbora, radnih tijela Nadzornog odbora u i Upravnog odbora;
- dostavlja dokumentaciju CRPS-u, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima;
- odgovoran je za čuvanje dokumentacije, zapisnika i odluka sa svih sjednica Skupštine akcionara, Nadzornog odbora, radnih tijela Nadzornog odbora i Upravnog odbora;
- podnosi dokumentaciju Komisiji za tržište kapitala Crne Gore, CKDD i drugim nadležnim državnim organima;
- obavlja i druge poslove u skladu sa propisima i opštim aktima Banke.

STRUKTURA NADZORNOG ODBORA I NJEGOVIH TIJELA

Nadzorni odbor od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine u sledećem sastavu:

Vadym Morokhovskyy; predsjednik Nadzornog odbora;
Volodymyr Kostelman; zamjenik predsjednika Nadzornog odbora;
Dejan Marinović; član Nadzornog odbora;
Vitalii Mygashko; član Nadzornog odbora;
Natalia Ninachuk; član Nadzornog odbora.

Radna tijela Nadzornog odbora u 2023.godini:

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023.godine Nadzorni odbor je imao sledeća radna tijela, i to:

Odbor za imenovanja na 31.12.2023. godine:

Dejan Marinović; član Odbora za imenovanja;
Volodymyr Kostelman; član Odbora za imenovanja;
Natalia Ninachuk; član Odbora za imenovanja.

Odbora za primanja na 31.12.2023. godine:

Vadym Morokhovskyy; član Odbora za primanja;
Dejan Marinović; član Odbora za primanja;
Vitalii Mygashko; član Odbora za primanja.

Odbora za rizike na 31.12.2023. godine:

Volodymyr Kostelman; član Odbora za rizike;
Dejan Marinović; član Odbora za rizike;
Vitalii Mygashko; član Odbora za rizike.

Revizorski odbor na 31.12.2023. godine:

Olga Kameneva; član Revizorskog odbora;
Natalia Ninachuk; član Revizorskog odbora;
Vitalii Mygashko; član Revizorskog odbora.

STRUKTURA URPAVNOG ODBORA I NJEGOVIH TIJELA

Upravni odbor Banke je u 2023. godini radio u sledećem sastavu i to:

Mladen Rabrenović; predsjednik Upravnog odbora;
Belkisa Zoronjić; član Upravnog odbora;
Lesia Vykhodsteva; član Upravnog odbora.

Radna tijela Upravnog odbora u 2023. godini:

Kreditni odbor u 2023. godini:

Mladen Rabrenović; predsjednik Kreditnog odbora;
Oleksandar Kuperman; član Kreditnog odbora;
Svetlana Mihaljević; član Kreditnog odbora;
Liya Morokhovska; član Kreditnog odbora;
Anna Svoboda; član Kreditnog odbora.

Odbor za Informacione sisteme i operativne rizike je u 2023. godini radio u II sastava, i to:

I sastav Odbora za Informacione sisteme i operativne rizike od 01.01.2023. godine- 25.10.2023. godine

Dmitriy Likhota; predsjednik Odbora za IS;
Vladimir Komnenić; član Odbora za IS;
Milena Jovanović; član Odbora za IS;
Jovo Mostić; član Odbora za IS;
Ivan Slavioglo; član Odbora za IS.

II sastav Odbora za Informacione sisteme i operativne rizike od 26.10.2023. godine - 31.12.2023. godine

Dmitriy Likhota; predsjednik Odbora za IS;
Vladimir Komnenić; član Odbora za IS;
Milena Jovanović; član Odbora za IS;
Vesna Petrović; član Odbora za IS;
Ivan Slavioglo; član Odbora za IS.

Članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) u 2023. godini:

Mladen Rabrenović; predsjednik Odbora za upravljanje aktivom i pasivom;
Belkisa Zoronjić; član Odbora za upravljanje aktivom i pasivom;
Marko Đurišić; Odbora za upravljanje aktivom i pasivom..

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Svjesni činjenice da svojim poslovanjem Banka može imati uticaj u oblasti ekonomije, društva i životne sredine, Banka teži dugoročnom profitabilnom poslovanju uz izbjegavanje, između ostalog, štetnih posljedica za društvo i životnu sredinu. Životna sredina nam je važna i zato vodimo računa o uticaju našeg poslovanja na životnu sredinu. Prilikom obavljanja svoje djelatnosti, Banka se stara o racionalnom korišćenju prirodnih resursa, odnosno o obezbjeđivanju mjera zaštite životne sredine. U svom poslovanju prednost dajemo poslovanju sa tehnološkom opremom koja ne zagađuje životnu sredinu i poslovanje obavljamo na bezbjedan način kojim se smanjuju negativne ekološke posljedice. Banka nije, shodno kriterijumima definisanim Zakonom, prepoznata kao zagađivač, i po tom osnovu ne plaća nikakve kazne ili penale. Takođe, u doglednoj budućnosti ne planira ulaganja u projekte koji bi mogli da imaju bilo kakav negativan uticaj na životnu sredinu.

Banka u svom poslovanju ističe važnost društvene odgovornosti investirajući u ljudski kapital, zdravlje i sigurnost zaposlenih. Finansijska podrška društvene zajednice putem sponzorstava i donacija sastavni je dio sprovođenja filozofije održivog razvoja i društveno odgovornog poslovanja

Kao članica Američke privredne komore Banka ima aktivno učešće u Komitetima za zaštitu životne sredine i Komitetu za društveno odgovorno poslovanje. Osim prethodno navedenih aktivnosti, Banka kroz rad navedenih komiteta posredno učestvuje u inicijativama i projektima koji u su funkciji zaštite životne sredine i društveno odgovornog poslovanja.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Cilj Banke je da se pozicionira na tržištu kao banka koja uspješno i brzo odgovara na zahtjeve svakog klijenata ponaosob i koja se prije svega rukovodi principom sigurnosti u poslovanju i ograničenim apetitom za preuzimanje rizika.

Banka će nastaviti da teži unaprijeđenju kvaliteta pruženih usluga uz stalno unaprijeđenje poslovanja, a za dobrobit akcionara, klijenata, zaposlenih i svih drugih zainteresovanih strana.

Tokom 2024. godine planira se dalji trend rasta aktive, razvoj kreditnog portfolija uz konstantno rastući trend uz jačanje njegovog kvaliteta i dalji rast ulaganja u hartije od vrijednosti koje se drže i odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti, sa kraćim rokom dospjeća. Osnovna pretpostavka uspješne i potpune realizacije strateških planova su rast ukupnog finansijskog potencijala Banke i to po osnovu jačanja kapitalne osnove kroz zadržavanje neraspoređene dobiti, a time i kontinuiteta profitabilnog poslovanja Banke u planiranom periodu i održavanja pozitivnog trenda rasta depozitnog potencijala.

Planirani rast podrazumijeva dalje širenje poslovne mreže kroz otvaranje nove filijale.

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Istraživačko razvojni poslovi Banke dominantno se odnose na istraživanja i analize bankarskog tržišta i druge analize potrebne za donošenje odluka, te poslovnih i razvojnih planova koji su u funkciji ostvarenja strateških ciljeva Banke.

Ključne vrijednosti i garancija ostvarenja deklariranih poslovnih ciljeva Banke jesu njeni zaposleni koji posjeduju potrebne kvalifikacije i informatičko - tehnološku osnovu za kvalitetno obavljanje bankarskih poslova. S tim u vezi, kontinuirana edukacija, stručno usavršavanje i unapređenje vještina zaposlenih su stalni ciljevi Banke.

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Tokom 2023.godine Banka nije otkupljivala sopstvene akcije.

7. POSLOVNE JEDINICE

Tokom 2023. godine Banka je svoje poslovne aktivnosti obavljala u centrali, u njenom sjedištu u Podgorici, ulica Moskovska broj 2b/VII sprat, kao i u filijalama Banke na sledećim adresama:

Podgorica, na adresi: ulica Moskovska 2a;

Nikšić, na adresi: ulica Novice Cerovića bb, Tržni centar Nikšić, 2. sprat;

Budva, na adresi: ulica Filipa Kovačevića, bb;

Kotor, na adresi: Put prvoboraca 201, Škaljari.

Banka ima registrovana predstavništva: u Odesi, u Ukrajini i Beču, u Austriji.

8. PODACI O BILANSNIM POZICIJAMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Na osnovu podataka sadržanih u tački 2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA može se zaključiti da su na kraju poslovne 2023. godine za procjenu finansijskog položaja Banke od ključnog značaja sledeće bilansne pozicije:

1. Gotovina i sredstva kod CBCG;
2. Krediti i potraživanja od banaka;
3. Krediti i potraživanja od klijenata;
4. Hartije od vrijednosti
5. Investicione nekretnine i Nekretnine, postrojenja i oprema;
6. Depoziti klijenata;
7. Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata i
8. Kapital.

1. Gotovina i sredstva kod CBCG. Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br. 40/10, 46/10, 06/13, 70/17, 88/17, 43/20 i 19/22). Obavezna rezerva se obračunava primjenom stope 5,5% - na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana; i 4,5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana bez mogućnosti razročenja. Na depozite koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 5,5%.

(u 000 EUR)

NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA	2023	2022	% Δ
Gotovina	3.881	3.103	25,08%
Sredstva na žiro računu kod Centralne banke Crne Gore	41.809	85.785	-51,26%
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	16.370	17.439	-6,13%
Ukupno novčana sredstva i depoziti kod centralnih banaka	62.060	106.327	-41,63%
Ispravka vrijednosti sredstava na žiro računu	-42	-131	-67,86%
Ispravka vrijednosti sredstava obavezne rezerve	-16	-24	-33,75%
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava i depozita kod centralnih banaka	-58	-155	-62,54%
Novčana sredstva i depoziti kod centralnih banaka umanjeni za ispravku	62.002	106.172	-41,60%

2. Krediti i potraživanja od banaka. Krediti i potraživanja od banaka na 31.12.2023. godine pokazuju rast od 4,12% u odnosu na prethodnu godinu.

(u 000 EUR)

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA	2023	2022	% Δ
Korespondentski računi kod ino banaka	20.805	33.597	-38,08%
Depoziti kod banaka i drugih depozitnih institucija u zemlji	8.694	1.838	373,01%
Oročeni depoziti kod banaka i drugih depozitnih institucija u inostranstvu	9.050	1.594	467,75%
Potraživanja za kamatu na depozite kod banaka	9	4	125,00%
Vremenska razgraničenja	2	2	0,00%
Ukupno krediti i potraživanja od banaka	38.560	37.035	4,12%
Ispravka vrijednosti sredstava na ino računima	-40	-146	-72,61%
Ispravka vrijednosti depozita kod rezidentnih banaka	-26	-5	424,33%
Ispravka vrijednosti depozita kod nerezidentnih banaka	-20	-3	529,50%
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava i depozita kod centralnih banaka	-86	-154	-44,23%
Kredit i potraživanja od banaka umanjeni za ispravku vrijednosti	38.474	36.881	4,32%

3. Krediti i potraživanja od klijenata. Krediti i potraživanja od klijenata uglavnom se odnose na kredite i potraživanja od pravnih lica. Kratkoročni krediti su najvećim dijelom odobravani privatnim društvima na rok od jednog mjeseca do godinu dana, uz kamatnu stopu od 3,9% do 8,25% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti su najvećim dijelom odobravani za investiciona ulaganja. Krediti su najčešće odobravani na rok od 13 mjeseci do 120 mjeseci, sa fiksnom kamatnom stopom 3,27% do 8% na godišnjem nivou.

Stanje kratkoročnih i dugoročnih kredita po amortizovanoj vrijednosti i vrsti klijenata se može prikazati na sledeći način:

(u 000 EUR)

KREDITI I POTRAŽIVANJA KLIJENATA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI	2023			2022			% Δ
	Kratko- ročni	Dugo- ročni	Ukupno	Kratko- ročni	Dugo- ročni	Ukupno	
Ostale finansijske institucije - rezidenti	1.350	450	1.800	1.000	454	1.454	23,80%
Privredna društva u državnom vlasništvu	0	3.249	3.249	0	0	0	n/a
Privredna društva u privatnom vlasništvu	11.966	40.538	52.504	8.216	40.296	48.512	8,23%
Preduzetnici	0	101	101	0	121	121	-16,53%
Privredna društva nerezidenti	1.000	20	1.020	42	2.395	2.437	-58,15%
Vlada CG	0	10.000	10.000	0	0	0	n/a
Nevladine i druge neprofitne organizacije	189	1.258	1.447	123	1.124	1.247	16,04%
Fizička lica rezidenti	132	25.600	25.732	90	14.582	14.672	75,38%
Fizička lica nerezidenti	1.301	1.489	2.790	0	1.875	1.875	48,80%
Ukupno krediti po AV	15.938	82.705	98.643	9.471	60.847	70.318	40,28%
Potraživanja za kamatu	38	116	154	34	70	104	48,08%
Vremenska razgraničenja	-44	-334	-378	-31	-243	-274	37,96%
Ispravka vrijednosti glavnice	-438	-1.201	-1.639	-442	-956	-1.398	17,24%
Ispravka vrijednosti kamate i vrem.razgr.	-1	-7	-8	-18	-7	-25	-68,00%
Neto krediti po AV	15.493	81.279	96.772	9.014	59.711	68.725	40,81%

1. Hartije od vrijednosti

a) Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Banka je počev od 31.12.2022. godine prestala da obavlja poslove trgovanja hartijama od vrednosti (i osnovnim i izvedenim hartijama od vrednosti – finansijskim i robnim derivatima) u svoje ime i za svoj račun. U skladu sa identifikovanim eksternim, makroekonomskim rizicima i očekivanom visokom volatilnošću tržišnih parametara, Banka je ocijenila da tzv. „trading“ poslovni model i špekulativne aktivnosti u vezi sa hartijama od vrednosti odnosno ostvarivanje profita u kratkom roku na bazi stvarne ili anticipirane promene cijena ovih finansijskih instrumenata nije u skladu sa korporativnim vrednostima i načelima (principima) poslovanja Banke. Ocijenjeno je da bi nastavak primjene ovog poslovnog modela za hartije od vrednosti mogao značajno da pogorša njen rizični profil koji, posljedično, ne bi ostao u okvirima definisanog apetita za rizikom i tolerancije prema riziku, niti Banka ima kapacitet za preuzimanje ovog rizika u skladu sa svojom Strategijom za upravljanje rizicima.

Prelaskom na novi poslovni model nakon izvršenih preknjižavanja postojećeg portfolija HOV sa FVOCI na AC, stanje hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat na 31.12.2023. je bilo EUR 0.

(u 000 EUR)

HARTIJE OD VRIJEDNOSTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT	2023	2022	% Δ
Vlada Crne Gore	0	52.921	-100,00%
Banke, nerezidenti	0	0	-100,00%
Privredna društva, nerezidenti	0	12.570	-100,00%
Opšta vlada, nerezidenti	0	37.970	-100,00%
Neamortizovani diskont/premija	0	185	-100,00%
Vremenska razgraničenja kamata	0	1.348	-100,00%
Ukupno	0	104.994	-100,00%

b) Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti

Hartije od vrijednosti koje su klasifikovane po amortizovanoj vrijednosti na 31. decembar 2023. godine u kategoriji Vlada Crne Gore u iznosu od EUR 59.440 se odnose na državne obveznice Vlade Crne Gore, Hartije klasifikovane u kategoriji Međunarodne finansijske institucije u iznosu od EUR 42.104 hiljada odnose se na EIB i EBRD.

Hartije od vrijednosti koje su klasifikovane po amortizovanoj vrijednosti na 31. decembar 2023. godine u kategoriji Opšta vlada, nerezidenti, u iznosu od EUR 16.704 hiljada odnose se na dužničke hartije od vrijednosti čiji su emitenti Indonezija, Peru, Italija, Čile, Sjedinjene Američke Države i Kanada. Hartije od vrijednosti koje su klasifikovane po amortizovanoj vrijednosti na 31. decembar 2023. godine u kategoriji Privredna društva, nerezidenti, u iznosu od EUR 3.620 hiljada odnose se na dužničke hartije od vrijednosti čiji su emitenti State Grid Corporation of China, Shanghai International Port Group i Perusahaan Listrik Negara PT.

(u 000 EUR)

HARTIJE OD VRIJEDNOSTI PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI	2023	2022	% Δ
Vlada Crne Gore	59.440	0	-
Međunarodne finansijske institucije	42.104	12.840	227,91%
Opšta vlada, nerezidenti	16.704	9.688	72,42%
Privredna društva, nerezidenti	3.620	-	-
Neamortizovani diskont/premija	-701	-220	218,64%
Vremenska razgraničenja kamata	1.259	19	6.526,32%
Ispravka vrijednosti glavnice	-826	-46	1.695,65%
Ukupno	121.600	22.281	445,76%

5. Investicione nekretnine i Nekretnine, postrojenja i oprema. Na 31.12.2023. godine Investicione nekretnine i Nekretnine, postrojenje i oprema izgledaju kako slijedi:

(u 000 EUR)

INVESTICIONE NEKRETNINE - Imovina s pravom korišćenja (lizing) - podzakup	Ukupno
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 01.01.2022.	887
Povećanja	0
Stanje na dan 31.12.2022.	887
Povećanja	0
Stanje na dan 31.12.2023	887
Ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 01.01.2022.	-157
Amortizacija	-78
Stanje na dan 31.12.2022.	-235
Amortizacija tekuće godine	-78
Stanje na dan 31.12.2023.	-313
Sadašnja vrijednost 31.12.2022.	652
Sadašnja vrijednost 31.12.2023.	574

(u 000 EUR)

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	Imovina s pravom korišćenja (lizing)	Oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 01.01.2022.	3.699	1.653	0	5.352
Povećanja	514	108	44	666
Otuđenja i rashodovanja	0	-1	0	-1
Stanje na dan 31.12.2022.	4.213	1.760	44	6.017
Povećanja	311	410	-39	682
Otuđenja i rashodovanja	0	-20	0	-20
Stanje na dan 31.12.2023.	4.524	2.150	5	6.679
Ispravka vrijednosti				
Stanje na dan 01.01.2022.	-578	-940	0	-1.518
Amortizacija	-368	-197	0	-565
Otuđenja i rashodovanja	0	1	0	1
Stanje na dan 31.12.2022.	-946	-1.136	0	-2.082
Amortizacija tekuće godine	-461	-227	0	-688
Otuđenja i rashodovanja	0	17	0	17
Stanje na dan 31.12.2023.	-1.407	-1.346	0	-2.753
Sadašnja vrijednost 31.12.2022.	3.267	624	44	3.935
Sadašnja vrijednost 31.12.2023.	3.117	804	5	3.926

6. Depoziti klijenata. Ukupni depoziti klijenata na 31.12.2023. godine pokazuju pad u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od EUR 35.201 hiljadu, odnosno 10,84%. Pad je zabilježen kod depozita po viđenju za 13,96% dok je kod oročenih depozita zabilježen rast od 21,44%. Učešće depozita po viđenju u ukupnim depozitima iznosi 88,01% dok je u 2022. godini učešće depozita po viđenju u ukupnim depozitima bilo 91,20%. Posmatrano po rezidentnosti klijenata dominantno je učešće depozita nerezidentnih pravnih i fizičkih lica u ukupnim depozitima (88,82%).

(u 000 EUR)			
DEPOZITI (struktura)	2023	2022	% Δ
Depoziti po viđenju			
Privredna društva u državnom vlasništvu, rezidenti	177	2.019	-91,23%
Privredna društva u privatnom vlasništvu	12.346	10.958	12,67%
Preduzetnici	158	26	507,69%
Privredna društva nerezidenti	155.081	208.030	-25,45%
Vlada CG	4.056	2.636	53,87%
Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	521	295	76,61%
Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	7	0	-
Fizička lica, rezidenti	4.608	2.019	128,23%
Fizička lica, nerezidenti	67.465	70.021	-3,65%
Ostale finansijske institucije, rezidenti	65	33	96,97%
Ostale finansijske institucije, nerezidenti	1	0	-
Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	3	0	-
Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	219	0	-
Fondovi, nerezidenti	10.001	0	-
Javne službe jedinica lokalne samouprave	5	2	150,00%
Banke	5	6	-16,67%
Ukupno depoziti po viđenju	254.718	296.045	-13,96%
Oročeni depoziti			
Privredna društva u državnom vlasništvu, rezidenti	2.010	10	20.000,00%
Privredna društva u privatnom vlasništvu	360	221	62,90%
Privredna društva nerezidenti	11.126	7.949	39,97%
Preduzetnici	0	100	-100,00%
Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	50	50	0,00%
Fizička lica, rezidenti	7.982	6.438	23,98%
Fizička lica, nerezidenti	13.173	13.807	-4,59%
Ukupno oročeni depoziti	34.701	28.575	21,44%
Ukupno depoziti ¹	289.419	324.620	-10,84%

¹ Stanje depozita ne uključuje obaveze za kamate i vremenska razgraničenja

7. Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata. Krediti koje Banka koristi odnose se na dugoročne kreditne linije odobrene od strane Investiciono razvojnog fonda Crne Gore i Vlade Crne Gore sa krajnjim rokom dospjeća do 2030. godine. Kamatna stopa kreće se u rasponu od 0% do 1,5%.

(u 000 EUR)

POZAJMLJENA SREDSTVA OD OSTALIH KLIJENATA	2023	2022	% Δ
Obaveze po uzetim kreditima	3.217	3.475	-7,42%
Obaveze za kamatu po uzetim kreditima	0	0	0%
Ukupno	3.217	3.475	-7,42%

(u 000 EUR)

OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA	2023	2022	% Δ
Dospjeva za plaćanje u roku od 12 meseci od datuma bilansa	622	258	141,25%
Dospjeva za plaćanje u roku 1-5 godina	2.233	2.494	-10,47%
Dospjeva za plaćanje u roku preko 5 godina	362	723	-49,98%
Ukupno	3.217	3.475	-7,42%

8. Kapital. Na 31. decembar 2023. godine koeficijent ukupnog kapitala (TCR), koeficijent osnovnog kapitala (Tier 1) i koeficijent redovnog osnovnog kapitala (CET1) iznosi 18,45%. Kombinovani bafer koji se primjenjuje na Banku na dan 31.12.2023. godine iznosi 3,25%.

Na osnovu Rješenja CBCG broj: 03-5464-1/2023 o potrebnom iznosu kapitala za rizike iz Stuba 2 (P2R), tzv. SREP zahtjev, Banka je u obavezi da počev od 30.09.2023. godine održava CET 1 na minimalnom nivou od 9,80%, minimalni koeficijent osnovnog kapitala na nivou od 11,99% i minimalni koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala na nivou od 14,90%.

(u 000 EUR)

Red. br.	OPIS POZICIJE	IZNOS
1=1.1+1.2	REGULATORNI KAPITAL	17.524
1.1 = 1.1.1+1.1.2	OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	17.524
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	17.524
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	15.500
1.1.1.1.1	plaćeni instrumenti kapitala	15.500
1.1.1.1.3	emisiona premija (premija na akcije)	
1.1.1.1.4	(-) sopstveni instrumenti redovnog osnovnog kapitala	0
1.1.1.2	Neraspoređena (zadržana) dobit	3.950
1.1.1.2.1	Neraspoređena (zadržana) dobit iz prethodnih godina	1.642
1.1.1.2.2	priznata dobit ili gubitak (tekuće godine)	2.308
1.1.1.2.2.1	dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva (poz 22 iz BU)	3.512
1.1.1.2.2.2	(-) iznos dobiti ostvarene u toku tekuće godine ili dobiti ostvarene na kraju tekuće godine koji ne zadovoljava uslove za priznavanje	1.204
1.1.1.3	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (ukupni ostali rezultat) - FVOCI	0
1.1.1.4	Ostale rezerve	
1.1.1.5	Rezerve za opšte bankarske rizike	
1.1.1.6	Usklađivanja redovnog osnovnog kapitala zbog prudencijalnih filtera	0
1.1.1.7	(-) Goodwill	0
1.1.1.8	(-) Ostala nematerijalna imovina	150
1.1.1.8.1	(-) ostala nematerijalna imovina prije odbitka odloženih poreskih obaveza	150
1.1.1.23	(-) Iznos nedostajućeg pokrivača nekvalitetnih izloženosti ispravkama vrijednosti za bilansne stavke i rezervisanjima za vanbilansne stavke	0
1.1.1.24	(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao dobra aktiva	1.474
1.1.1.25	(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao nekvalitetne izloženosti na koje se ne primjenjuje odbitna stavka od redovnog osnovnog kapitala iz člana 18 tačka 13 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (nastale prije početka primjene te odluke)	303
1.1.1.26	(-) Iznos odbitka minimalne vrijednosti obaveze	
1.1.1.27	(-) Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	0
1.1.1.28	(-) Dodatni odbici od redovnog osnovnog kapitala u skladu sa članom 2 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija	
1.1.1.29	Prelazna usklađivanja za instrumente redovnog osnovnog kapitala koji se nastavljaju priznavati shodno članu 504 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija	
1.1.1.30	Ostali elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala	0
1.1.2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0
1.2	DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	0

(u 000 EUR)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	REGULATORNI KAPITAL	17.524
1.1.	OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	17.524
1.1.1.	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	17.524
1.1.2.	DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0
1.2.	DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	0

Koeficijenti adekvatnosti kapitala dati su u nastavku:

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	Koeficijent redovnog osnovnog kapitala (CET1) - min 4,5%	18,45%
1.1.	Višak (+)/manjak (-) redovnog osnovnog kapitala	13.249
1.2.	Višak (+)/manjak (-) redovnog osnovnog kapitala uključujući bafer	10.163
1.3.	Višak (+)/manjak (-) OCR redovnog osnovnog kapitala	8.212
2.	Koeficijent osnovnog kapitala (Tier 1) - min 6%	18,45%
2.1.	Višak (+)/manjak (-) osnovnog kapitala	11.825
2.2.	Višak (+)/manjak (-) OCR osnovnog kapitala	6.138
3.	Koeficijent ukupnog kapitala (TCR) - min 8%	18,45%
3.1.	Višak (+)/manjak (-) ukupnog kapitala	9.925
3.2.	Višak (+)/manjak (-) OCR ukupnog kapitala	3.371

Ostali minimalni zahtjevi za kapitalom:

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	Min koeficijent ukupnog zahtjeva za kapitalom u okviru SREP-a (TSCR koeficijent)	11,65%
2.	Min ukupni zahtjev za kapitalom u okviru SREP-a (TSCR): koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala	6,55%
3.	Min ukupni zahtjev za kapitalom u okviru SREP-a (TSCR): koji se sastoji od osnovnog kapitala	8,74%
4.	Min koeficijent ukupnog zahtjeva za kapitalom (OCR)	14,90%
5.	Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR): koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala	9,80%
6.	Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR): koji se sastoji od osnovnog kapitala	11,99%
7.	Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR) i zahtjevi iz stuba 2 (P2G)	14,90%
8.	Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR) i zahtjev iz stuba 2 (P2G): koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala	9,80%
9.	Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR) i zahtjev iz stuba 2 (P2G): koji se sastoji od osnovnog kapitala	11,99%
10.	zahtjev za kapitalom za rizike iz stuba 2 (P2R) - SREP zahtjev	3,65%
11.	dodatni zahtjev za kapitalom kao rezultat testiranja otpornosti na stres (P2G)	

KOMBINOVANI BAFERI		Iznos u %
1.	kombinovani bafer za kreditnu instituciju koja nije OSV	2,75%
2.	kombinovani bafer za kreditnu instituciju koja je OSV	3,25%
3.	kombinovani bafer za kreditnu instituciju koja je OSV ako se bafer za strukturni sistemski rizik primjenjuje na sve izloženosti u Crnoj Gori za rješavanje pitanja makroprudencijalnog rizika u Crnoj Gori, ali se ne primjenjuje na izloženosti van Crne Gore	4,75%
4.	kombinovani bafer za KI koja nije OSV, a dio je grupe kojoj pripada KI koja je GSV ili OSV	3,25%
5.	kombinovani bafer za KI koja nije OSV, a dio je grupe kojoj pripada KI koja je GSV ili OSV ako se bafer za strukturni sistemski rizik primjenjuje na sve izloženosti u Crnoj Gori za rješavanje pitanja makroprudencijalnog rizika u Crnoj Gori, ali se ne primjenjuje na izloženosti van Crne Gore	4,75%
6.	kombinovani bafer koji se primjenjuje na kreditnu instituciju	3,25%

Izloženost riziku prema vrstama rizika prikazana je u nastavku:

(u 000 EUR)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	<u>UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU</u>	94.983
1.1.	IZNOSI RIZIKOM PONDERISANOJ IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU, KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE I SLOBODNE ISPORUKE	83.825
1.1.1.	Standardizovani pristup	83.825
1.2.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU PORAVNANJA	0
1.3.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI POZICIJSKOM, DEVIZNOM I ROBNOM RIZIKU	0
1.3.1.	Iznos izloženosti pozicijskom, deviznom i robnom riziku u skladu sa standardizovanim pristupima	0
1.4.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI OPERATIVNOM RIZIKU	11.155
1.4.1.	Jednostavni pristup operativnom riziku	11.155
1.5.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU ZA PRILAGOĐAVANJE KREDITNOM VREDNOVANJU (CVA)	3
1.7.	OSTALI IZNOSI IZLOŽENOSTI	

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Banka je uspostavila korporativnu strukturu koja je transparentna i organizovana na način da promoviše i ostvaruje efikasno upravljanje rizicima Banke, izgrađivanje praksi i standarda upravljanja rizicima, što je u konačnom preduslov za ostvarenje dugoročnih poslovnih ciljeva Banke definisanih strategijom poslovanja.

Banka je radi adekvatnog upravljanja rizicima formirala organizacionu strukturu koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje obavlja i uspostavila je odvojenost funkcije preuzimanja rizika od funkcije podrške i upravljanja rizicima. Ovako utvrđena organizaciona struktura omogućava ostvarenje utvrđenih ciljeva i principa upravljanja rizicima.

U organizacionom smislu upravljanje rizicima, odnosno odgovornost za upravljanje sistemom upravljanja rizicima, povjereno je:

Skupštini akcionara;
Nadzornom odboru;
Upravnom odboru;
Odboru za rizike (kao radnom tijelu Nadzornog odbora);
ALCO i
Kontrolnoj funkciji rizika.

Sistem upravljanja rizicima podrazumijeva sveobuhvatnost organizacione strukture, pravila, procesa, postupaka, sistema i resursa za utvrđivanje, mjerenje, procjenjivanje, kontrolu, praćenje i izvještavanje o izloženosti rizicima odnosno upravljanje rizicima u cjelini i podrazumijeva uspostavljanje odgovarajućeg korporativnog upravljanja, kulture rizika i donošenje strategije, politike i ostalih internih akata za upravljanje rizicima.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci. U svom poslovanju, a radi realizacije Strategije poslovanja, Banka prihvata onaj nivo rizika koji je srazmjerni sposobnosti Banke da apsorbira eventualne gubitke i da ostvari planiranu stopu prinosa.

Strateški ciljevi poslovanja Banke opredjeljuju dominantne vrste rizika kojima će Banka biti izložena u narednom periodu. Kreditni rizik, rizik likvidnosti, rizik koncentracije, rizik zemlje, devizni rizik, operativni rizik i kamatni rizik koji proizilazi iz pozicija kojima se ne trguje imajuće odlučujući uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke i zahtijevaju najveći dio kapitala kao obezbjeđenje od mogućih gubitaka. Strateški cilj Banke je da upravlja rizicima tako da obezbijedi da pokazatelji Banke budu u skladu sa limitima koji su definisani sklonošću preuzimanju rizika i tolerancijom prema rizicima u RAS-u.

Skлонost preuzimanju rizika predstavlja nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme u okviru svoje sposobnosti podnošenja rizika kako bi ostvarila svoje strateške ciljeve. Tolerancija prema rizicima predstavlja najviši prihvatljiv nivo rizika Banke. Banka definiše svoju sklonost preuzimanju rizika i toleranciju prema rizicima u skladu sa usvojenim Okvirom za sklonost preuzimanju rizika (engl. Risk Appetite Framework – RAF), a u dokumentu pod nazivom Izjava o sklonosti preuzimanju rizika (engl. Risk Appetite Statement – RAS).

Pored zakonskih i podzakonskih akata koje propisuje CBCG, područje upravljanja rizicima uređeno je i odgovarajućim internim aktima Banke.

Strateška dokumenta Banke jesu:

Strategija upravljanja rizicima za period od 5 (pet) godina;
Strategija kapitala sa planom kapitala za 3 (tri) godine;
Strategija poslovanja za period od 5 (pet) godina;
Strategija za nekvalitetne kredite;
Strategija izvora finansiranja;
Strategija investiranja.

Set dokumenata vezanih za ICAAP:

Politika za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP);
Metodologija za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) i stres testove;
Okvir za sklonost preuzimanju rizika (RAF);
Izjava o sklonosti preuzimanju rizika (RAS);
Metodologija utvrđivanja značajnih rizika za potrebe ICAAP-a;
Interni popis rizika i godišnja procjena značajnosti.

Set dokumenata vezanih za upravljanje kreditnim rizikom:

Politika upravljanja kreditnim rizikom;
Procedura upravljanja kreditnim rizikom;
Pravilnik o klasifikaciji stavki bilanse aktive i vanbilansa;
Metodologija za utvrđivanje i praćenje statusa neispunjavanja obaveza;
Procedura za utvrđivanje i praćenje statusa neispunjavanja obaveza;
Metodologija obezvrjeđenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9;
Metodologija za utvrđivanje fer vrijednosti Zapad banke AD Podgorica;
Metodologija za validaciju MSFI 9 modela;
Kreditna politika;
Politika za restrukturirane izloženosti;
Politika kolaterala;
Politika naplate potraživanja;
Procedura naplate nekvalitetnih izloženosti;
Procedura za naplatu potraživanja do 90 dana;
Procedura utvrđivanja velikih izloženosti;
Politika upravljanja kreditnim rizikom druge ugovorne strane (uključujući rizik emitenta);
Procedura upravljanja kreditnim rizikom druge ugovorne strane (uključujući rizik emitenta);
Politika upravljanja rizikom koncentracije;
Procedura upravljanja rizikom koncentracije;
Procedura upravljanja rizikom zemlje;
Procedura za poslovanje sa licima povezanim sa Zapad bankom ad Podgorica;
Procedura odobravanja plasmana fizičkim licima i preduzetnicima rezidentima;
Procedura odobravanja plasmana pravnim licima rezidentima;
Procedura odobravanja plasmana pravnim licima nerezidentima;
Procedura odobravanja plasmana fizičkim licima nerezidentima;
Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica i preduzetnika;
Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica nerezidenata;
Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti pravnih lica;
Metodologija za ocjenu investicionih projekata;
Metodologija za procjenu rizika ulaganja u dužničke korporativne HOV;
Metodologije za utvrđivanje boniteta banaka;
Smjernice kojima se propisuju vrste i tehnike ublažavanja kreditnog rizika;
Smjernice za detaljnu kategorizaciju visokorizičnih izloženosti;
Metodologija za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) i stres testove.
Katalog proizvoda fizička lica rezidenti;
Katalog proizvoda preduzetnici-rezidenti;
Katalog proizvoda pravna lica- rezidenti;

Katalog proizvoda nerezidenti;
Metodologija procjene vrijednosti kolaterala;
Pravilnik za izbor procjenitelja angažovanih za procjenu imovine;
Procedura vođenja kreditnih dosijea;
Procedura rada Službe podrške bankarskim operacijama.

Set dokumenata vezanih za upravljanje tržišnim rizicima:
Politika upravljanja deviznim rizikom;
Procedura upravljanja deviznim rizikom;
Metodologija za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) i stres testove.

Set dokumenata vezanih za upravljanje operativnim rizikom:
Politika upravljanja operativnim rizikom;
Procedura upravljanja operativnim rizikom;
Metodologija identifikacije ključnih indikatora rizika;
Politika upravljanja rizikom eksternalizacije;
Procedura upravljanja rizikom eksternalizacije;
Metodologija procjene uticaja rizika povezanih sa eksternalizacijom;
Procedura uvođenja novih proizvoda;
Politika upravljanja rizikom modela;
Metodologija za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) i stres testove.

Set dokumenata vezanih za upravljanje rizikom likvidnosti:
Politika upravljanja rizikom likvidnosti;
Procedura upravljanja rizikom likvidnosti;
Politika za procjenu adekvatnosti likvidnosti (ILAAP);
Metodologija za postupak procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP);
Metodologija za utvrđivanje stabilnog nivoa depozita po viđenju;
Metodologija za obračun pokazatelja likvidne pokrivenosti (LCR);
Metodologija za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) i stres testove.

Set dokumenata vezanih za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke:
Politika upravljanja kamatnim rizikom iz pozicija kojima se ne trguje (IRRBB).

Set dokumenata vezanih za rizik prekomjernog finansijskog leveridža:
Politika upravljanja rizikom prekomjernog finansijskog leveridža.

Polazeći od Strategije poslovanja Banke, Strategije kapitala, Godišnjeg plana kapitala, politika i procedura upravljanja rizicima, Banka nastoji da kvantitativno i kvalitativno iskaže maksimalni nivo rizika koji je spremna da preuzme. U tom smislu, uspostavljaju se limiti, standardi i principi, kojih se Banka pridržava u poslovanju. Okvir za definisanje sklonosti ka svim rizicima (eng. Risk Appetite Framework; skraćeno RAF) predstavlja opšti pristup, uključujući politike, procese, kontrole i sisteme preko kojih se uspostavlja, komunicira i prati sklonost ka riziku.

Banka definiše sklonost preuzimanju rizika u okviru posebnog dokumenta - Izjava o sklonosti preuzimanju rizika (eng. Risk Appetite Statement, skraćeno RAS). RAS po pravilu obuhvata ciljane vrijednosti indikatora za utvrđivanje sklonosti preuzimanju pojedinačnih rizika i nivoa tolerancije za te indikatore.

Ažuriranje RAS-a je u bliskoj vezi sa godišnjim procesom budžetiranja i ažuriranja poslovnih planova i strategija.

Definisanje RAF-a podrazumijeva sprovođenje sljedećih koraka:

Izbor ključnih indikatora performansi koji najbolje oslikavaju trenutni i budući rizični profil Banke.

Definisanje sklonosti (ciljanih vrijednosti), limita i tolerancije (najviši prihvatljivi nivo).

Ciljana vrijednost predstavlja namjeravani, odnosno željeni nivo rizika. To je optimalni nivo rizika koji Banka preuzima u cilju dostizanja specifičnih poslovnih ciljeva. Smatra se da je ključni indikator performansi unutar ciljane vrijednosti ukoliko se nalazi u zoni koja je definisana limitima (samo na gore ili samo na dolje, zavisno od prirode rizika).

Limiti su vrijednosti ključnih indikatora performansi koji se nalaze između ciljane vrijednosti i tolerancije prema riziku. Limiti se definišu na gore ili na dolje, u zavisnosti od prirode rizika.

Tolerancija prema rizicima (eng. Risk Tolerance) se definiše kao najviši prihvatljivi nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme u cilju postizanja i ostvarivanja svojih strategija i politika. Drugim riječima, nivo tolerancije pokazuje koliko je Banka spremna da odstupa od definisane sklonosti ka rizicima, a sve zarad ostvarivanja definisanih strategija i politika.

Kapital predstavlja osnovni instrument zaštite Banke od rizika sa kojima se susreće u poslovanju. Zbog značaja koji ima, nije važan samo za vlasnike, odnosno akcionare, već i za sve ostale zainteresovane strane (stejkholdere) kao što su: regulator, deponenti, kreditori. U procesu upravljanja kapitalom, kapital se mjeri i iskazuje u vidu regulatornog kapitala u skladu sa važećim normativnim aktima CBCG. Ciljevi koji se Strategijom kapitala žele postići su sljedeći:

- usklađenost sa kapitalnim zahtjevima koje postavlja regulator;
- održavanje baze kapitala za podršku budućem razvoju biznisa;
- ostvarivanje ciljeva koji su definisani poslovnom strategijom Banke, na bazi kojih se razvijaju osnove relevantnih poslovnih politika i politika upravljanja rizicima;
- formiranje sigurnosne rezerve iznad propisane minimalne adekvatnosti kapitala, koja bi omogućila nesmatano funkcionisanje Banke u uslovima nastajanja nepredviđenih okolnosti ili izlaganja Banke rizicima koje je teško predvidjeti i teško kontrolisati;
- upravljanje kapitalom na osnovu dinamičkog pristupa kojim se želi postići da se pri utvrđivanju potrebnog nivoa kapitala anticipiraju mogući događaji ili promjene koje mogu imati negativan uticaj na poslovanje Banke.

Kao osnovni strateški ciljevi za naredni petogodišnji period navode se:

- očuvanje statusa stabilne (prvenstveno u pogledu kapitalne baze, pokazatelja adekvatnosti kapitala, solventnosti i likvidnosti) i ugledne finansijske institucije;
- stabilno, likvidno, rentabilno i ekonomično poslovanje;
- očuvanje povjerenja klijenata i obezbeđenje sigurnosti i profitabilnosti njihovih ulaganja;
- pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju, razvoju i poslovnim projektima na način da se uspostavi dugoročna saradnja sa što većim brojem kvalitetnih i perspektivnih klijenata;
- uspostavljanje novih korespondentskih odnosa;
- jačanje kapitalne osnove;
- rast tržišnog učešća i jačanje tržišne pozicije Banke u bankarskom sektoru Crne Gore u retail segmentu;

- blagi rast obima bilansne aktive, rast kreditnog portfolija kroz diverzifikaciju i prekompoziciju u pogledu povoljnijeg nivoa rizikom ponderisane aktive;
- promjena glavne bankarske aplikacije omogućiće u srednjoročnom periodu uvođenje novih kreditnih proizvoda i modifikaciju postojećih u vidu fokusiranja na kredite sa varijabilnom kamatnom stopom i/ili kombinovanom kamatnom stopom. Za postojeće proizvode Banka će voditi računa o skraćivanju originalne (inicijalne) ročnosti za kredite sa fiksnom kamatnom stopom, što je motivisano prvenstveno skraćanjem modifikovane duracije istih radi smanjenja senzitivnosti ekonomske vrednosti kapitala Banke (efikasnije upravljanje kamatnim rizikom bankarske knjige), kao i smanjenjem kumulativne verovatnoće nastupanje statusa „default“-a (efikasnije upravljanje kreditnim rizikom);
- kontinuirana ulaganja u hartije od vrijednosti prema „amortised cost“ (AC), uz rokove dospijeća do 18 mjeseci, u skladu sa usvojenim poslovnim modelom za upravljanje (generisanje) novčanih tokova od HoV – „hold to collect“;
- proširenje baze klijenata kroz tržišnu identifikaciju usluga Banke kod potencijalnih klijenata kroz umjerene marketing aktivnosti;
- ročna, sektorska i klijentska diversifikacija depozita sa akcentom na ročnu diversifikaciju i poboljšanje/produženje ročnosti istih (radi unapređenja likvidnosne pozicije Banke) i aktivno praćenje i kontrolu cijena izvora sredstava (CoF) putem FTP sistema, koji omogućava efikasnu alokaciju tj. raspodelu rizika, koristi i troškova po osnovu izvora sredstava;
- održavanje stabilnosti izvora finansiranja Banke;
- proširenje baze klijenata kojima se pružaju investicione i pomoćne investicione usluge i kastodi poslovi;
- unapređenje kvaliteta obavljanja neutralnih bankarskih poslova (u koje spadaju: bankarski poslovi koje Banka obavlja po nalogu i za račun klijenta, a koji ne povlače po Banku kreditne i devizne rizike kao što su platne transakcije, forex, loro akreditivi, inkaso, ugovori o komisionu, šalterski poslovi, kastodi poslovi, zakup sefova itd) – tzv. „fee/commission-based“ poslovi;
- unapređenje kvaliteta pružanja usluga u oblasti platnog prometa;
- unapređenje ponude usluga iz oblasti kartičarstva;
- aktivan menadžment kreditnog portfolija Banke, uz proširenje baze klijenata i dalju diversifikaciju plasmana sa naglaskom na stanovništvo, mikro, mala i srednja preduzeća;
- digitalizacija bankarskih procesa.

Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) baziran je na ispunjavanju zahtjeva CBCG, navedenih u Odluci o procjeni adekvatnosti internog kapitala kreditne institucije („Sl. list Crne Gore“ br. 127/20).

ICAAP predstavlja postupak procjene adekvatnosti internog kapitala, uzimajući u obzir rizični profil Banke, upravljanje rizicima i tehnike koje Banka koristi za ublažavanje rizika.

Banka uspostavlja jasno definisan, adekvatan, efikasan i sveobuhvatan proces za procjenu adekvatnosti internog kapitala tako da obuhvati sve njegove faze: identifikovanje rizika, mjerenje ili procjenu pojedinog rizika i određivanje pripadajućih iznosa internih kapitalnih zahtjeva za utvrđivanje ukupnog internog kapitala i upoređivanje potrebnog regulatornog i potrebnog internog kapitala. Prema tome, ICAAP proces je definisan sljedećim koracima:

1. Identifikovanje i definisanje rizika i utvrđivanje značajnih rizika;
2. Definisanje raspoloživog internog kapitala;
3. Izračunavanje internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačne rizike;
4. Testiranje otpornosti na stres i obrnuto testiranje otpornosti na stres;
5. Određivanje ukupnih internih kapitalnih zahtjeva i poređenje regulatornog i internog kapitalnog zahtjeva.

Metodologiju, pretpostavke i postupak razvoja i procjenu adekvatnosti internog kapitala i stres testove izrađuje, ažurira i unapređuje Sektor kontrole rizika, odobrava Upravni odbor, a nezavisnu procjenu procesa interne procijene vrši interna revizija.

Proces utvrđivanja značajnih rizika počinje identifikovanjem liste svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u budućnosti, odnosno Popisa rizika.

Postupak utvrđivanja značajnih rizika u Banci uspostavljen je tako da sa jedne strane poštuje princip objektivnosti kroz automatsku procjenu značajnosti rizika, koji se dopunjava ekspertskim mišljenjem zasnovanim na poznavanju specifičnosti poslovanja Banke, njene poslovne strategije i ciljeva, a koje uzima u obzir i očekivano kretanje eksternih i internih faktora koji mogu uticati na izloženost Banke određenim rizicima u budućnosti (forward-looking).

Postupak utvrđivanja značajnih rizika, a posebno uključivanje ekspertске procjene u ovaj proces, sprovodi se transparentno uz neophodno dokumentovanje zaključaka i pratećih obrazloženja.

Postupak utvrđivanja značajnih rizika se sprovodi kroz četiri koraka:

- Izdvajanje Stub I rizika koji se smatraju uvijek značajnim ukoliko je Banka izložena tim rizicima u poslovanju;
- Procjena značajnih rizika na osnovu automatske procjene;
- Procjena značajnih rizika na osnovu ekspertске procjene i određivanje nivoa značajnosti rizika; i
- Izrada i usvajanje Godišnje procjene značajnosti rizika.

Zahtjevi za kapitalom iz prvog stuba se dopunjuju za rizike povezane sa kreditnim rizikom, koji nisu obuhvaćeni u I stubu, čime Banka nastoji da izbegne potcijenjenost kreditnog rizika.

Očekivane gubitke usljed kreditnog rizika Banka redovno obračunava i uključuje u bilans uspeha kroz troškove rezervisanja. Takođe, u prvom stubu Banka izdvaja zahtjeve za kapitalom za neočekivane gubitke usljed kreditnog rizika. Međutim, u okviru prvog stuba nijesu propisani zahtjevi za kapitalom za neočekivane gubitke usljed promjene vrednosti sredstava obezbeđenja i instrumenata kreditne zaštite (rezidualni rizik), kao ni usljed koncentracije izloženosti kreditnom riziku (rizik koncentracije). Budući da je Banka izložena ovim rizicima, u „ICAAP“ procesu se na zahteve za kapitalom iz prvog stuba, dodaju zahtjevi za kapitalom za rezidualni rizik i rizik zemlje, a zahtjevi kapitala za rizik koncentracije se dodatno obračunavaju.

Internu procjenu zahtjeva za dodatnim kapitalom za rezidualni rizik, Banka ocenjuje prije svega kroz reklasifikaciju izloženosti pokrivene nekretninama i promjenu pondera za rizikom ponderisane izloženosti usljed pada vrijednosti nekretnina, kao i kroz efekat pada vrijednosti nekretnina na očekivane kreditne gubitke.

Interni kapitalni zahtjev za rizik zemlje je Banka procjenjivala pogoršavanjem rejtinga za izloženosti prema klijentima van teritorije Crne Gore koje imaju rejting. Iz analize su isključene izloženosti u statusu neizmirenja obaveza i izloženosti prema međunarodnim institucijama. Rejtinzi su pogoršani za po jednu klasu.

Za potrebe utvrđivanja kapitalnog zahtjeva za devizni rizik u okviru ICAAP -a, Banka je pretpostavila da su otvorene kratke i duge pozicije u svakoj od valuta u nivou ciljanih limita koje je Banka odredila za te valute.

Banka obračunava interne kapitalne zahtjeve za rizik koncentracije posebno za (a) izloženosti prema jednom klijentu ili grupi klijenata – individualna izloženost, (b) sektorskom riziku. Ukupan interni kapitalni zahtev za rizik koncentracije predstavlja zbir kapitalnih zahteva za obje koncentracije.

U cilju interne procene adekvatnosti kapitala za kamatni rizik u knjizi pozicija kojima se ne trguje Banka primenjuje metod osetljivosti „EVE“ na promjenu kamatnih stopa. Za potrebe ove analize osjetljivosti „EVE“ indikatora na promjene kamatnih stopa, ključno je definisati scenarije kamatnih šokova (koje Banka primjenjuje za potrebe obračuna internog kapitalnog zahtjeva). Šok scenariji određeni su na osnovu preporuka Bazelskog komiteta za superviziju banaka („BCBS“) i „EBA“ smernica za „IRRBB“ (za EUR). Takođe, za potrebe obračuna „EVE“ metrike, a u skladu sa preporukama Bazelskog komiteta za superviziju banaka i „EBA“ smernicama, razvijeno je 6 scenarija krive prinosa za diskontovanje novčanih tokova:

Scenario 1 – „Parallel shock up“. Podrazumjeva pomjeranje i kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa (cele „yield“ krive) na gore za 200 bps.

Scenario 2 – „Parallel shock down“. Podrazumjeva pomeranje i kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa (cele „yield“ krive) na dolje za 200 bps.

Scenario 3 – „Steeper shock“. Podrazumjeva opadanje kratkoročnih za 250 bps i rast dugoročnih kamatnih stopa za 100 bps.

Scenario 4 – „Flattener shock“. Podrazumjeva rast kratkoročnih za 250 bps i opadanje dugoročnih kamatnih stopa za 100 bps.

Scenario 5 – „Short rates shock up“. Podrazumjeva rast samo kratkoročnih kamatnih stopa za 250 bps.

Scenario 6 – „Short rates shock down“. Podrazumjeva pad samo kratkoročnih kamatnih stopa za 250 bps.

Interni kapitalni zahtjev za IRRBB putem EVE metrike se može opisati u sledećim koracima:

1. Računa se Δ EVE metrika za valutu (npr. EUR), za svaki definisani scenario;
2. Kapitalni zahtev se obračunava u svakom scenariju - ukoliko je vrijednost Δ EVE negativna, apsolutna vrijednost EVE predstavlja kapitalni zahtjev za dati scenario;
3. Ukoliko je Δ EVE pozitivan kapitalni zahtjev je jednak nuli;
4. Konačni interni kapitalni zahtev je jednak najvećem kapitalnom zahtjevu u definisanim scenarijima.

Za potrebe ICAAP-a, Banka računa zahteve za kapitalom za rizik likvidnosti primjenom pretpostavki modeliranja GAP-a likvidnosti. Ukupni zahtev za kapitalom za rizik likvidnosti utvrđuje se kao trošak sredstava za prevazilaženje krize likvidnosti.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u poslovanju jesu: kreditni rizik i sa njim povezani rizici (rizik zemlje, rizik koncentracije, rezidualni rizik), operativni rizik, kamatni rizik iz pozicija kojima se ne trguje ne trguje (IRRBB) devizni rizik i rizik likvidnosti.

Kreditnim rizikom se upravlja, kako na nivou pojedinog kreditnog plasmana, tako i na nivou cjelokupnog portfolija. U cilju obezbjeđivanja neophodnih pretpostavki za adekvatno upravljanje kreditnim rizikom analiza izloženosti vrši se po dva osnova - na nivou pojedinačnog plasmana kada se utvrđuje bonitet i gornja granica zaduženja klijenta ili grupe povezanih klijenata i na nivou cjelokupnog portfolija po sljedećim osnovama:

- struktura portfolija po pojedinim kategorijama (kreditni privredi, državi, stanovništvu, vanbilansne izloženosti);
- struktura portfolija po bonitetnim grupama (kretanja između pojedinih bonitetnih kategorija, prelazne matrice, procenat pokrića rezervama, i dr.);
- struktura portfolija po urednosti izmirivanja obaveza;
- struktura portfolija po djelatnostima;
- koncentracija kod klijenata, tzv. velikih izloženosti (klijenti ili grupe povezanih klijenata kod kojih je izloženost veća od 10% osnovnog kapitala);

Ukupna izloženost kreditnom riziku na 31.12.2023. i 31.12.2022. godine prikazana je u sledećoj tabeli:
(u 000 EUR)

UKUPNA IZLOŽENOST KREDITNOM RIZIKU	31.12.2022		31.12.2023	
	Bruto	Neto		
I Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	106.327	106.172	62.060	62.002
II Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	129.562	127.925	259.753	256.882
Kreditni i potraživanja od banaka	37.035	36.881	38.560	38.474
Kreditni i potraživanja od klijenata	70.148	68.725	98.419	96.772
Kreditni pravnim licima	53.485	52.221	69.822	68.485
Kreditni fizičkim licima	16.439	16.306	28.343	28.041
Kreditni preduzetnicima	120	119	100	100
Kamatna i druga potraživanja	105	80	154	146
Hartije od vrijednosti	22.327	22.281	122.427	121.600
Ostala finansijska sredstva	51	39	347	36
III Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	104.994	104.994	0	0
Hartije od vrijednosti	104.994	104.994	0	0
IV Ostala aktiva na koju se izdvajaju rezerve	140	62	145	50
VI Vanbilansne stavke	17.005	16.842	20.260	19.976
Garancije	10.813	10.738	10.279	10.144
Preuzete neopozive obaveze	6.192	6.104	9.982	9.833
Ukupno (I+II+III+IV+V)	358.028	355.996	342.218	338.910

Na 31.12.2023. i 31.12.2022. godine struktura kredita po djelatnostima izgleda:

(u 000 EUR)

SEKTORSKA ANALIZA KREDITA	2022				2023			
	Bruto krediti	Rezerve	Neto krediti	%	Bruto krediti	Rezerve	Neto krediti	%
Stanovništvo	16.547	134	16.414	23,82%	28.522	302	28.220	29,09%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	594	7	587	0,85%	1.069	50	1.020	1,05%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.736	17	1.719	2,49%	1.800	38	1.762	1,82%
Građevinarstvo	9.293	213	9.081	13,18%	8.561	139	8.422	8,68%
Informisanje i komunikacije	2.428	30	2.398	3,48%	3.065	88	2.978	3,07%
Ostale uslužne djelatnosti	1.235	23	1.212	1,76%	801	24	777	0,80%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	279	3	276	0,40%	279	5	274	0,28%
Poslovanje nekretninama	2.202	14	2.188	3,17%	5.127	38	5.089	5,25%
Prerađivačka industrija	9.789	53	9.737	14,13%	8.721	86	8.635	8,90%
Saobraćaj i skladištenje	4.880	54	4.826	7,00%	5.272	56	5.216	5,38%
Snabdijevanje vodom	650	15	635	0,92%	1.199	29	1.170	1,21%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.133	9	1.125	1,63%	2.060	26	2.033	2,10%
Trgovina	8.539	746	7.793	11,31%	8.150	225	7.925	8,17%
Umjetnost, zabava i rekreacija	123	1	122	0,18%	829	22	807	0,83%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	10.171	64	10.107	14,66%	11.672	361	11.311	11,66%
Vađenje ruda i kamena	500	9	491	0,71%	247	12	234	0,24%
Zdravstvo i socijalna zaštita	218	8	210	0,30%	1.268	22	1.246	1,28%
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0,00%	10.000	116	9.884	10,19%
Ukupno	70.318	1.398	68.919	100%	98.643	1.640	97.004	100%

*Iznos kredita ne uključuje obaveze za kamate i vremenska razgraničenja

U skladu sa važećom regulativom CBCG, Banka vrši klasifikaciju bilansne i vanbilansne aktive i obračun regulatornih rezervi na mjesečnoj osnovi. Na 31.12.2023. godine ukupan iznos obračunatih regulatornih rezervi iznosi EUR 3.484 hiljade, od čega se na bilanse stavke odnosi EUR 3.095 hiljada, dok se na vanbilansne stavke odnosi EUR 389 hiljada. Učešće nekvalitetne aktive u ukupnoj aktivi na 31.12.2023. godine iznosi 2,11%, dok je učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima 6,89%.

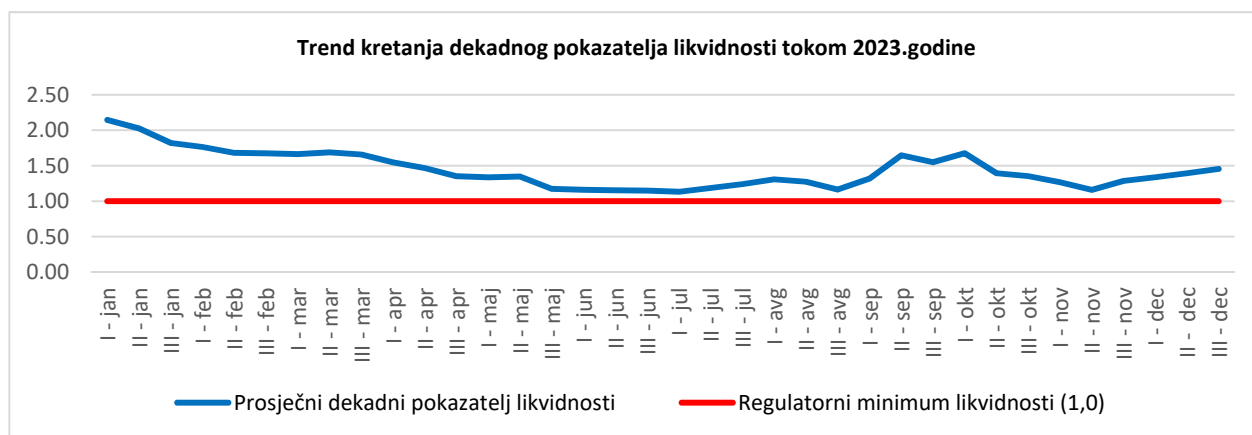
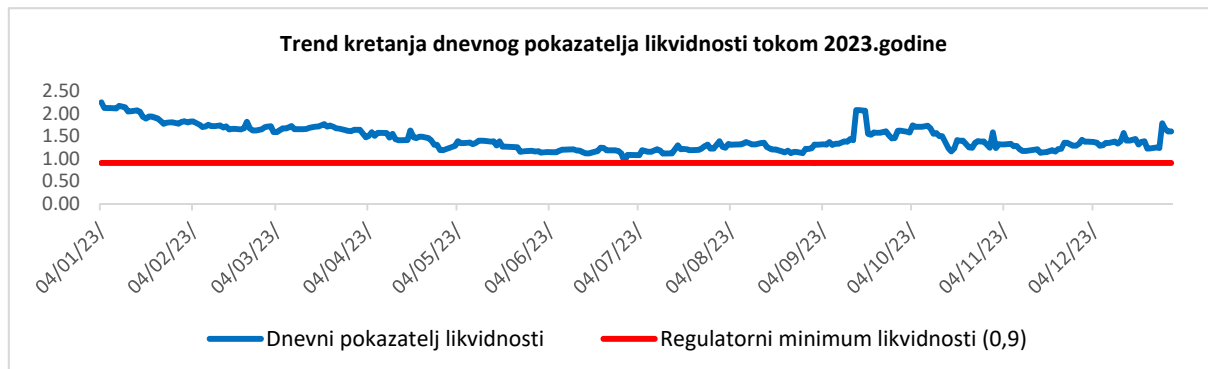
Banka mjesečno procjenjuje kvalitet aktive i utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvređenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatni iznos tog obezvređenja, odnosno vjerovatnog gubitka. Klasifikaciju, mjerenje i umanjenje vrijednosti finansijske aktive Banka vrši na osnovu metodogija koje su usklađene sa MSFI 9. Ukupne ispravke i rezervisanja za gubitke po vanbilansu na 31.12.2023. godine iznose EUR 3.308 hiljada, od čega se na stavke aktive odnosi EUR 3.024 hiljade, dok su rezervisanja za gubitke po vanbilansu EUR 284 hiljade..

Promjene ispravki vrijednosti u bilansu stanja bile su sljedeće:

(u 000 EUR)

	Kreditni	Kamata	Banke	HOV	Ostala finansijska sredstva	Ostala aktiva	Vanbilans	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2021.	1.099	4	114	396	8	69	299	1.989
Povećanje ispravki	2.176	40	951	205	10	50	499	3.931
Ukidanje ispravki	-1.877	-40	-756	-94	-5	-11	-635	-3.418
Ukidanje po osnovu otpisa		-8				-31		-39
Unwinding		29						29
Stanje na dan 31.12.2022.	1.398	25	309	507	13	77	163	2.492
Povećanje ispravki	2.759	18	602	1.114	301	91	848	5.733
Ukidanje ispravki	-2.517	-47	-767	-795	-2	-14	-727	-4.869
Ukidanje po osnovu otpisa	-1	-19				-59		-79
Unwinding		31						31
Stanje na dan 31.12.2023.	1.639	8	144	826	312	95	284	3.308

Na osnovu praćenja i mjerenja osnovnih indikatora likvidnosti, dnevni koeficijent likvidnosti, koji se računa po metodologiji koju je propisala CBCG, kretao se tokom cijele 2023. godine iznad zakonski propisanog minimuma od 0,90. Takođe, dekadni koeficijent likvidnosti se kretao iznad zakonski propisanog minimuma od 1,00. Trend kretanja dnevnog i dekadnog pokazatelja likvidnosti tokom 2023. godine prikazani su na graficima u nastavku:

LCR (Liquidity Coverage Ratio) je regulatorni kvantitativni pokazatelj likvidne pokrivenosti koji se izračunava za period od 30 kalendarskih dana i predstavlja količnik visoko kvalitetne likvidne aktive, tj. bafera likvidnosti i neto odliva gotovine u narednih 30 dana. LCR se računa i prati na mjesečnom nivou i predstavlja mjeru kratkoročne likvidnosti. Aktiva se smatra kvalitetnom i visoko likvidnom ako se može konvertovati u gotovinu brzo, lako i bez neprihvatljivih gubitaka u vrijednosti. LCR pokazatelj treba da je na minimalnom nivou od 100%.

LCR se tokom 2023. godine kretao značajno iznad zakonski propisanog minimuma 100%.

U tabeli su dati podaci o prosjeku koeficijenta likvidne pokrivenosti, ukupne likvidne imovine (nakon primjene relevantnih korektivnih faktora) uključene u bafer za likvidnost, odliva po osnovu likvidnosti, priliva i neto odliva po osnovu likvidnosti, izračunavaju se na osnovu parametara na kraju mjeseca tokom prethodnih 12 mjeseci za svako tromjesečje relevantnog perioda objavljivanja.

Opis pozicija	Prosjek za posljednjih 12 mjeseci	Prosjek u okviru kvartala			
		Q4 2023	Q3 2023	Q2 2023	Q1 2023
Koeficijent likvidne pokrivenosti LCR (%)	352%	434%	333%	300%	370%
Ukupna likvidna imovine	170.056	155.099	157.161	170.994	196.972
Odlivi po osnovu likvidnosti	97.547	104.489	85.512	97.424	102.765
Prilivi po osnovu likvidnosti	49.267	68.793	38.344	40.434	49.496
Neto odlivi po osnovu likvidnosti	48.281	35.696	47.167	56.989	53.269

U cilju upravljanja likvidnošću na rok, Banka je redovno pratila pokazatelje strukturne likvidnosti kroz ročnu usklađenost finansijske aktive i pasive.

Banka prati ročnu strukturu sredstava i obaveza prema ugovorenom i očekivanom dospijeću. Analizom ročne usklađenosti sredstava i izvora prema očekivanom dospijeću, kumulativni GAP je pozitivan i iznosi EUR 356.057 hiljada. Za izračun stabilnog nivoa depozita Banka koristi Metodologiju za utvrđivanje stabilnosti depozita. Metodologija za utvrđivanje stabilnog nivoa depozita po viđenju bazira se na primjeni izabrane Value at Risk - VaR statističke metode na istorijske podatke o stanju depozita po viđenju. Procjena realnosti naplate dospjelih potraživanja po kreditima zasniva se na prikupljanju podataka o izmirivanju obaveza u periodu od 6 mjeseci koji prethode mjesecu za koji se vrši procjena naplate (istorijski podaci). Kod klijenta (za sve pojedinačne kreditne partije) kod kojih postoji kašnjenja u izmirivanju obaveza duže od 30 dana vrši se korekcija plana otplate. Dospjela potraživanja se pomjeraju za maksimalni broj dana kašnjenja u toku prethodnih 6 mjeseci i svrstavaju u korigovanu kolonu. Takođe rokovi dospjeća za sve preostale anuitete iz plana otplate tog klijenta za konkretnu kreditnu partiju pomjeraju se za isti maksimalni broj dana kašnjenja. Ukoliko Banka raspolaže sa nekim drugim, vjerovatnim podacima, koji bolje ukazuju na klijentovu trenutnu situaciju, može na osnovu njih korigovati plan otplate.

Za potrebe rasporeda dužničkih HOV (obveznica) po AC prema očekivanom dospijeću, Banka koristi ugovoreno dospijeće.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospjeća sredstava i obaveza Banke po osnovu očekivanog dospjeća:

ROČNA USKLAĐENOST AKTIVE I PASIVE (prema očekivanom dospijeću) - 31.12.2023. godine

(u 000 EUR)

I	Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	UKUPNO
1.	Novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka	53.818	0	0	0	0	0	8.185	0	62.003
1.a	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	45.691	0	0	0	0	0	0	0	45.691
1.b	Sredstva izdvojene obavezne rezerve	8.185	0	0	0	0	0	8.185	0	16.370
1.c	Kamatna potraživanja i ispravke vrijednosti	-58	0	0	0	0	0	0	0	-58
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	41.910	1.497	14.154	15.445	22.275	33.457	104.975	23.169	256.883
2.a	potraživanja od banaka (sredstva kod banaka)	38.549	0	0	0	0	0	0	0	38.549
2.b	potraživanja od klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.c	kredit bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.d	kredit klijentima	1.146	0	190	5.455	9.347	19.747	48.141	14.618	98.643
2.e	hartije od vrijednosti	3.799	1.498	13.738	9.899	12.277	13.758	57.607	8.591	121.167
2.f	ostala finansijska sredstva	0	0	0	0	0	0	0	36	36
2.g	kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	-1.583	-1	226	91	652	-48	-773	-76	-1.513
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.a	potraživanja od banaka (sredstva kod banaka)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.b	potraživanja od klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.c	kredit bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.d	kredit klijentima	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.e	hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.f	ostala finansijska sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.g	kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	36								0
7.	Ostala sredstva	218	0	36	68	48	70	3	0	443
	Ukupno :	97.623	1.498	13.964	15.422	21.672	33.575	113.936	23.245	320.936

II	Finansijske obaveze u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	UKUPNO
1.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	18.858	8.612	12.886	30.515	30.579	45.305	139.581	6.561	292.896
1.a	depoziti banaka i centralnih banaka	4	0	0	0	0	0	0	0	4
1.b	depoziti klijenata	18.414	8.610	12.886	30.472	30.514	44.993	137.688	5.838	289.414
1.c	kreditni banaka i centralnih banaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.d	kreditni klijenata, koji nijesu banke	181	0	0	43	65	312	1.893	723	3.217
1.e	hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.f	ostale finansijske obaveze	0	2	0	0	0	0	0	0	2
1.g	kamate i vremenska razgraničenja	259	0	0	0	0	0	0	0	259
2.	Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Finansijske obaveze kojima se ne trguje i koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Subordinisani dug									0
5.	Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite	21	0	0	0	0	0	0	0	21
6.	Ostale obaveze	5.549	0	94	84	123	248	2.018	1.285	9.400
	Ukupno :	24.147	8.612	12.979	30.599	30.702	45.552	141.599	7.846	302.037

III	RAZLIKA :	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	UKUPNO
1.	Gap dospjeća I-II	73.476	-7.114	985	-15.176	-9.030	-11.977	-27.663	15.398	18.899
2.	Kumulativni Gap	73.476	66.362	67.347	52.170	43.140	31.163	3.500	18.899	356.057
	% od ukupnog izvora sredstava	24,3%	22,0%	22,3%	17,3%	14,3%	10,3%	1,2%	6,3%	

IV	STABILNOST DEPOZITA KLIJENATA	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
		dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
1.	depoziti po viđenju klijenata - preostalo ugovoreno dospijeće	254.713	0	0	0	0	0	0	0	254.713
2.	oročeni depoziti klijenata - preostalo ugovoreno dospijeće	24	80	1.735	2.602	3.201	5.453	15.768	5.838	34.701
3.	ukupni iznos depozita klijenata - preostalo ugovoreno dospijeće	254.737	80	1.735	2.602	3.201	5.453	15.768	5.838	289.414
4.	depoziti po viđenju klijenata - očekivano dospijeće	18.390	8.530	11.151	27.870	27.313	39.540	121.920	0	254.713
5.	oročeni depoziti klijenata - očekivano dospijeće	24	80	1.735	2.602	3.201	5.453	15.768	5.838	34.701
6.	ukupni iznos depozita klijenata - očekivano dospijeće	18.414	8.610	12.886	30.472	30.514	44.993	137.688	5.838	289.414

Osjetljivost aktive, pasive i vanbilansnih pozicija na promjenu kamatne stope utiče na dvije kategorije: visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih izvora i plasmana), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke. Izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa na 31.12.2023. godine prikazana je u sljedećoj tabeli. Kako Banka u toku 2023. godine nije odobravalala kredite sa varijabilnom kamatnom stopom, tabela sadrži sredstva i obaveze prikazane po datumu dospjeća.

I	OSJETLJIVA AKTIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	22.838	0	0	0	4.129	26.967
2.	Kamatonosne hartije od vrijednosti	19.035	9.899	12.277	13.758	66.198	121.167
3.	Kredit i ostala potraživanja	1.430	5.451	9.339	19.735	62.689	98.643
4.	Ostala osjetljiva aktiva	424	161	784	55	0	1.424
	Ukupno	43.727	15.511	22.400	33.548	133.016	248.202
	% od ukupne kamatonosne aktive	17,62%	6,25%	9,02%	13,52%	53,59%	100,00%

II	OSJETLJIVA PASIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	Kamatonosni depoziti	11.375	2.567	1.834	5.294	20.407	41.478
2.	Kamatonosne pozajmice	0	43	65	131	446	685
3.	Subordinisani dug i obveznice	0	0	0	0	0	0
4.	Ostale osjetljive obaveze	12	84	123	248	3.304	3.771
	Ukupno	11.388	2.695	2.022	5.672	24.157	45.933
	% od ukupnih kamatonosnih obaveza	24,79%	5,87%	4,40%	12,35%	52,59%	100,00%

III	RAZLIKA (GAP)	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	IZNOS GAP - a - (I) minus (II) - Pozitivan/Negativan	32.340	12.817	20.378	27.876	108.858	202.268
2.	Kumulacioni Gap - Pozitivan/Negativan	32.340	45.156	65.534	93.410	202.268	
	Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	9,98%	13,94%	20,23%	28,83%	62,42%	

*Ostala osjetljiva aktiva obuhvata vremenska razgraničenja i kamatna potraživanja.

Na 31.12.2023. godine Banka nema trgovačku knjigu i devizni rizik je prepoznat kao osnovni oblik tržišnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Tokom 2023. godine devizni rizik se kretao u granicama zakonskih i interno definisanih limita.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Osnovni cilj poslovanja Banke je postizanje profitabilnosti, pri čemu je cilj u strogoj korelaciji sa preuzimanjem prihvatljivog nivoa raznih rizika i troškova u vezi sa operativnim, finansijskim i investicionim aktivnostima, a u skladu sa nametnutim zakonskim kriterijumima da prepoznati materijalni interesi akcionara, zaposlenih i klijenata moraju biti zaštićeni u svakom trenutku.

Politikama upravljanja pojedinačnim rizicima definisani su minimalni standardi upravljanja rizicima odnosno uspostavljanje efikasnog i efektivnog sistema upravljanja rizicima koji podrazumijeva identifikaciju i mjerenje rizika, uspostavljanje limita izloženosti Banke rizicima, stresno testiranje, kao i način i dinamika izvještavanja i informisanja Upravnog odbora Banke o upravljanju rizicima.

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u poslovanju jesu: kreditni rizik i sa njim povezani rizici (rizik zemlje, rizik koncentracije, rezidualni rizik), operativni rizik, kamatni rizik iz pozicija kojima se ne trguje ne trguje (IRRBB) devizni rizik i rizik likvidnosti.

Kreditni rizik je neodvojiv od poslovanja Banke i predstavlja neizbježan faktor koji utiče na njene ukupne poslovne performanse. Edukacijom zaposlenih u Banci, pažljivim utvrđivanjem boniteta klijenata i njihove kreditne sposobnosti, adekvatnom optimizacijom proizvoda, uspostavljanjem preciznih limita i postupaka za odobrenje plasmana i vrijednovanje kolaterala, adekvatnim monitoringom odobrenih plasmana i drugim poslovima koji proističu iz činjenice odobrenja plasmana moguće je uticati na ukupne negativne efekte kreditnog rizika i iste svesti na nivo koji garantuje optimalnu stopu povrata na uloženu akcionarsku glavicu, uz poštovanje svih propisanih parametara, posebno onih koji se tiču adekvatnosti kapitala i upravljanja drugim rizicima u bankarskom poslovanju.

Banka u poslovanju primjenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika, koje obuhvataju instrumente materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. U cilju smanjenja kreditnog rizika identifikovanog prilikom odobravanja plasmana ili rizika koji može nastupiti u toku otplate kredita, Banka je svojim aktima, Strategijom upravljanja rizicima, Kreditnom politikom, Politikom i Procedurom upravljanja kreditnim rizikom, Politikom kolaterala definisala vrste instrumenata obezbjeđenja koje Banka primjenjuje kao tehniku ublažavanja kreditnog rizika. Instrumenti materijalne kreditne zaštite koje Banka primjenjuje su sredstva obezbjeđenja u obliku finansijske imovine, koja je dovoljno likvidna a vrijednost imovine je stabilna tokom vremena i pruža dovoljnu sigurnost tokom vremena po pitanju postignutog nivoa kreditne zaštite. Odnose se prvenstveno na deponovanu gotovinu primljenu od pravnih i fizičkih lica i ostale instrumente materijalne kreditne zaštite, polise životnog osiguranja i dr. instrumenti nematerijalne kreditne zaštite koji Banka primjenjuje za ublažavanje kreditnog rizika jesu garancije i kontragarancije. Banka priznaje garancije kao instrument nematerijalne kreditne zaštite samo ukoliko je strana koja pruža zaštitu dovoljno pouzdana, pod uslovom da je ugovor o zaštiti sprovodiv u svim pravnim sistemima u kojima Banka posluje i pruža odgovarajuću sigurnost po pitanju nivoa postignute kreditne zaštite.

Rizik zemlje je rizik da centralna vlada, centralna banka i/ili subjekti sa tretmanom centralne vlade neće izmiriti svoje obaveze prema domaćim povjeriocima i/ili povjeriocima u drugim državama; i – rizik da druga ugovorna strana sa sjedištem ili prebivalištem izvan Crne Gore zbog ekonomskih i političkih činilaca koji su specifični za zemlju u kojoj druga ugovorna strana ima sjedište ili prebivalište neće izmiriti svoje obaveze.

Rizik koncentracije je rizik nastanka negativnih posljedica za Banku zbog postojanja pojedinačne, direktne i indirektno, izloženosti prema jednom licu, grupi povezanih lica odnosno centralnoj ugovornoj strani ili postojanja skupa izloženosti povezanih zajedničkim faktorima rizika.

Rezidualni rizik kreditnog rizika je rizik gubitka za kreditnu instituciju koji nastaje ako su rezultati primjene priznatih tehnika ublažavanja kreditnog rizika kojima se koristi kreditna institucija manje efektivni od očekivanih.

Banka nema trgovačku knjigu i devizni rizik je prepoznat kao osnovni oblik tržišnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Tržišni rizik koji je proizašao iz kreditnih aktivnosti, sastavni je dio analize kreditnog rizika, pa se njim upravlja u okviru kreditnog rizika.

Kamatni rizik iz pozicija kojima se ne trguje je rizik koji nastaje kao posljedica mogućih promjena u kamatnim stopama koje utiču na poslove Banke koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Sve aktivnosti Banke su izložene operativnom riziku. Upravljanje operativnim rizikom podrazumijeva proces koji se sprovodi u okviru svih organizacionih nivoa Banke, od Upravnog odbora Banke, višeg rukovodstva, organizacionih jedinica pa sve do nivoa osnovnog poslovnog procesa.

Krajnji cilj procesa upravljanja je ograničenje gubitaka po osnovu operativnog rizika na nivo, koji je za Banku prihvatljiv sa aspekta finansijskog efekta na rezultat i kapital Banke, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke.

Banka u okviru upravljanja operativnim rizikom naročito obuhvata:

- 1) postojeći ili potencijalni rizik gubitka za kreditnu instituciju koji nastaje zbog neprimjerenog pružanja finansijskih usluga, uključujući slučajeve namjere ili nehata (rizik nesavjesnog poslovanja);
- 2) rizik informacionog sistema;
- 3) rizik modela;
- 4) poslovne promjene, uključujući nove proizvode, aktivnosti procese i sisteme;
- 5) rizik koji se pojavljuje pri upravljanju projektima;
- 6) pravni rizik;
- 7) spoljne događaje,
- 8) operativni rizik koji proizilazi iz eksternalizacije; i
- 9) značajne inherentne rizike u postojećim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima.

Upravni odbor Zapad banke AD Podgorica

 ----- Mladen Rabrenović	 ----- Belkisa Zoronjić	 ----- Lesya Vykhodtseva
--	--	--

PRILOG 1. - IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

- a) U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zapad banka AD Podgorica, poslovna banka sa sjedištem u Podgorici, ulica Moskovska broj 2b/VII sprat, matični broj/PIB: 03032531, registrovana je u Centralnom registru privrednih subjekata Poreske uprave pod brojem 4-0009448 (u daljem tekstu: „Banka“). Banka je danom registracije kao akcionarsko društvo stekla svojstvo pravnog lica. Banka kao akcionarsko društvo reguliše međusobne odnose svih zainteresovanih subjekata u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i Statutom. Korporativno upravljanje u Banci je uspostavljeno na način:
- da se u svim segmentima korporativnog upravljanja poštuje pravni okvir Crne Gore i dobra praksa poslovanja;
 - da se u tom okviru postavljaju principi koji su fleksibilni i daju prostor Upravnom odboru banke da na najbolji način upravlja i rukovodi Bankom i postiže postavljene ciljeve;
 - da su svi međusobni odnosi zainteresovanih strana u funkcionisanju Banke jasno diferencirani, da nema preklapanja, niti praznina u odgovornostima i nadležnostima, te da kod svih zainteresovanih strana postoji uspostavljena ravnoteža odgovornosti i obaveza, odnosno prava i nadležnosti;
 - da su odnosi među svim zainteresovanim stranama postavljeni tako da kod svih preovlađuje zajednički interes, odnosno interes Banke u odnosu na njihove pojedinačne interese;
 - da se u potpunosti, efikasno i efektno izvršavaju sve funkcije upravljanja i rukovođenja Bankom, odnosno da se Bankom upravlja na način koji dovodi do postizanja postavljenih ciljeva i zadataka.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementiranu su ustanovljene prakse korporativnog upravljanja, navedeni akt Banke i druga interna akta Banke, te u primjeni istih ne postoje odstupanja.

- b) Obzirom da Banka nije članica Montenegroberze akcionarskog društva – Podgorica (u daljem tekstu: „Montenegroberza“), a čiji je Kodeks korporativnog upravljanja (u daljem tekstu: „Kodeks“), namijenjen akcionarskim društvima čije su akcije uključene na berzansku kotaciju i sa svrhom da detaljnije definiše principe menadžmenta i upravljanja akcionarskih društava, Banka preporučenu praksu datu u Kodeksu Montenegroberze primjenjuje, prihvatajući transparentan i jasan sistem upravljanja, jer navedeni Kodeks uključuje crnogorsko zakonodavstvo, principe poslovne etike i međunarodno preporučenu najbolju praksu odgovornog i dobrog korporativnog upravljanja.
- c) Sistem interne kontrole u Banci uspostavljen je na način da su internom organizacijom i procedurama definisane kontrolne tačke pa se osigurava kontrola tačnosti i potpunosti konkretnih podataka koji se odnose na finansijske i poslovne obaveze koje mogu predstavljati značajne rizike za Banku. U Banci su uspostavljeni kontrolni postupci i aktivnosti koji se odnose na područje izvještavanja, obrade podataka, podjelu dužnosti, fizičku kontrolu, sistem odobrenja i ovlašćenja, verifikacije i usklađivanja. Procjena rizika finansijskog izvještavanja obavlja se putem analiza i upravljanja internim i eksternim rizicima kod pripreme realnih i objektivnih finansijskih izvještaja u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama i procedurama Banke. Postojećim sistemom interne kontrole Banka nastoji smanjiti mogućnost grešaka i prevara u poslovanju.

d) Direktni vlasnici akcija Banke na 31.12.2023. godine su:

STRUKTURA AKCIONARA	Broj akcija	% učešća
Volodymyr Kostelman	59.524	38,4025%
Liya Morokhovska	58.928	38,0180%
Vadym Morokhovskyy	6.548	4,2245%
OU Calyptra Invest, Talin, Estonija	30.000	19,3548%
Ukupno akcija	155.000	100%

Akcijski kapital Banke iznosi EUR 15.500.000 (eura petnaest miliona pet stotina hiljada), Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi EUR 100,00 (eura jedna stotina). Akcije su dematerijalizovane, neograničeno prenosive i glase na ime. Izvod iz registra kod Centralnog Klirinškog Depozitarnog Društva AD Podgorica je jedini dokaz o vlasništvu nad akcijama.

Akcionar Banke, koji je vlasnik običnih akcija, ima slijedeća prava:

- pravo da prisustvuje sjednici skupštine akcionara i da glasa, osim kada je Zakonom o privrednim društvima i Statutom Banke drugačije određeno;
- pravo upravljanja srazmjerno učešću u kapitalu ove klase akcija, ;
- pravo raspolaganja akcijama, saglasno pozitivnim propisima;
- pravo preče kupovine akcija nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica, uz ograničenja utvrđena Zakonom o privrednim društvima;
- pravo da dobije besplatne akcije za slučaj povećanja osnovnog kapitala iz sredstava Banke, uz ograničenja predviđena Zakonom o privrednim društvima;
- pravo da učestvuje u raspodjeli dobiti Banke u obliku dividende, nakon raspodjele vlasnicima povlašćenih akcija, kada Skupština akcionara Banke donese odluku o podjeli dobiti akcionarima Banke;
- pravo dostave, na lični zahtjev, kopije finansijskih izvještaja (bilansa stanja i bilansa uspjeha), kao i izvještaja spoljnog revizora;
- pravo uvida, najmanje 20 (dvadeset) dana prije održavanja sjednice Skupštine akcionara Banke, kao i na samoj sjednici Skupštine akcionara Banke, u finansijske izvještaje uključujući i izvještaje spoljnog revizora;
- pravo da dobije dio preostale imovine Banke u slučaju sprovedenog postupka njene likvidacije i
- druga prava, saglasno pozitivnim propisima.

Ne postoje ograničenja prenosa akcija odnosno hartija od vrijednosti, kao ni hartije od vrijednosti koje daju posebna kontrolna prava. Na sticanje akcija od strane zaposlenih, primjenjuju se pozitivni zakonski i drugi propisi. Ne postoje ograničenja prava glasa, kao što su: ograničenja prava glasa vlasnika određenog procenta hartija od vrijednosti ili određenog broja akcija, rokovima za ostvarivanje prava glasa i slično. Ne postoji sporazum između akcionara sa kojima je emitent upoznat i koja mogu imati za posljedicu ograničenja prenosa hartije od vrijednosti i/ili glasačkih prava. Ne postoje značajni sporazumi u kojima je emitent ugovorna strana i koji proizvode pravno dejstvo, mijenjaju se ili okončavaju nakon preuzimanja emitenta po sprovođenju javne ponude za preuzimanje i njihovim pravnim dejstvima, osim ako su sporazumi po svojoj prirodi takvi da bi njihovo objavljivanje imalo značajne štetne posljedice po emitenta, pod uslovom da emitent nije izričito obavezan da objavi te podatke u skladu sa zakonom.

Akcionar banke koji ima povlašćene akcije ima sledeća prava:

- pravo na isplatu dividende u unaprijed određenom novčanom iznosu ili procentu od nominalne vrijednosti povlašćene akcije, koji se isplaćuje prije isplate dividende vlasnicima običnih akcija;
- pravo prvenstva prilikom raspodjele ostatka imovine nakon likvidacije, odnosno stečaja društva u odnosu na vlasnike običnih akcija;
- imovinska i neimovinska prava propisana Zakonom o privrednim društvima, statutom društva ili odlukom o njihovoj emisiji, uz ograničenja iz člana 208 Zakona o privrednim društvima;

Akcionari koji su vlasnici povlašćenih akcija imaju pravo učešća u radu skupštine, bez prava glasa. Izuzetno od navedenog akcionari sa povlašćenim akcijama imaju i pravo jednog glasa po akciji na skupštini u okviru svoje klase akcija o:

- povećanju ili smanjenju ukupnog broja akcija te klase;
- izmjeni bilo kog povlašćenog prava koje daju akcije te klase;
- podjeli ili spajanju akcija te klase, odnosno njihovoj zamjeni za akcije druge klase;
- emisiji nove klase akcija koje daju veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase ili izmjeni prava iz akcija druge klase tako da daju jednaka ili veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase;

-
- ograničenju ili isključenju prava preče kupovine i postojećeg prava glasa iz akcija te klase, ako je to pravo utvrđeno statutom.

Način izbora i imenovanja, te razrješenja članova Organa upravljanja banke, kao i njihova ovlaštenja definisana su pozitivnim zakonskim propisima i Statutom Banke.

e) Obezbeđivanje raznolikosti

Banka imenuje članove Nadzornog odbora i Upravnog odbora na način da posjeduju širok opseg stručnih znanja, sposobnosti i iskustva, kako bi se omogućila zastupljenost različitih stavova i iskustava, radi ostvarivanja većeg stepena nezavisnosti mišljenja prilikom donošenja odluka i izvršavanju zadataka. Pri tome se, ako je primjenjivo, uzima u obzir obrazovanje i profesionalno iskustvo, pol, starost i geografsko porijeklo.

Prilikom imenovanja članova Nadzornog i Upravnog odbora uzimaju se u obzir ciljevi raznolikosti kao i činjenica da raznovrsniji Upravni i Nadzorni odbor podstiču konstruktivnu i izazovnu raspravu na osnovu različitih mišljenja. Kriterijum raznovrsnosti treba olakšati proces prikupljanja nezavisnih mišljenja, izbjeći "grupno razmišljanje" i doprinijeti poboljšanoj kontroli rizika. Nadzorni i Upravni odbor moraju biti dovoljno raznovrsni u pogledu dobi, pola, kulture, obrazovanja i profesionalnog porijekla kako bi predstavili različita gledišta i iskustva.

Banka je odredila okvir za rješavanje kriterijuma raznolikosti u sastavljanju cijelog tima članova Nadzornog i Upravnog odbora, te na taj način nastoji da osigura odgovarajući nivo raznovrsnosti, posebno podrazumijevajući polnu raznovrsnost te je postavljen cilj da žene predstavljaju najmanje 25% članstva organa upravljanja (Nadzornog i Upravnog odbora) sa perspektive Banke.

f) Struktura Nadzornog odbora i njegovih tijela na 31.12.2023. godine:

Nadzorni odbor Zapad banke AD Podgorica se sastoji od 5 članova:

Vadym Morokhovskyy, predsjednik Nadzornog odbora;
Volodymyr Kostelman, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora;
Dejan Marinović, član Nadzornog odbora;
Vitalii Mygashko, član Nadzornog odbora;
Natalia Ninachuk, član Nadzornog odbora.

Radna tijela Nadzornog odbora:

Odbor za imenovanje na 31.12.2023. godine:

Dejan Marinović, član Odbora za imenovanja;
Volodymyr Kostelman, član Odbora za imenovanja;
Natalia Ninachuk, član Odbora za imenovanja.

Odbor za primanja na 31.12.2023. godine:

Vadym Morokhovskyy, član Odbora za primanja;
Dejan Marinović, član Odbora za primanja;
Vitalii Mygashko, član Odbora za primanja.

Odbor za rizike na 31.12.2023. godine:

Volodymyr Kostelman, član Odbora za rizike;
Dejan Marinović, član Odbora za rizike;
Vitalii Mygashko, član Odbora za rizike.

Revizorski odbor na 31.12.2023. godine:

Olga Kameneva, član Revizorskog odbora;
Natalia Ninachuk, član Revizorskog odbora;
Vitalii Mygashko, član Revizorskog odbora.

g) Struktura Upravnog odbora i njegovih tijela na 31.12.2023. godine:

Upravni odbor Zapad banke AD Podgorica se sastoji od 3 člana:

Mladen Rabrenović, predsjednik Upravnog odbora;

Belkisa Zoronjić, član Upravnog odbora;

Lesia Vykhodsteva, član Upravnog odbora.

Radna tijela Upravnog odbora:

Kreditni odbor na 31.12.2023. godine:

Mladen Rabrenović, predsjednik Kreditnog odbora;

Oleksandar Kuperman, član Kreditnog odbora;

Svetlana Mihaljević, član Kreditnog odbora;

Liya Morokhovska, član Kreditnog odbora;

Anna Svoboda, član Kreditnog odbora.

Članovi Odbora za informacijski sistem i operativne rizike na 31.12.2023. godine:

Dmitriy Likhota, član Odbora za IS;

Vladimir Komnenić, član Odbora za IS;

Vesna Petrović, član Odbora za IS;

Milena Jovanović, član Odbora za IS;

Ivan Slavioglo, član Odbora za IS.

Članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) na 31.12.2023. godine:

Mladen Rabrenović, predsjednik Odbora za upravljanje aktivom i pasivom;

Belkisa Zoronjić, član Odbora za upravljanje aktivom i pasivom;

Marko Đurišić, član Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Upravni odbor Zapad banke AD Podgorica

 ----- Mladen Rabrenović	 ----- Belkisa Zoronjić	 ----- Lesya Vykhodsteva
--	---	--

BDO d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 149

81000 Podgorica

Montenegro

Tel: +382 20 228 449

Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

